

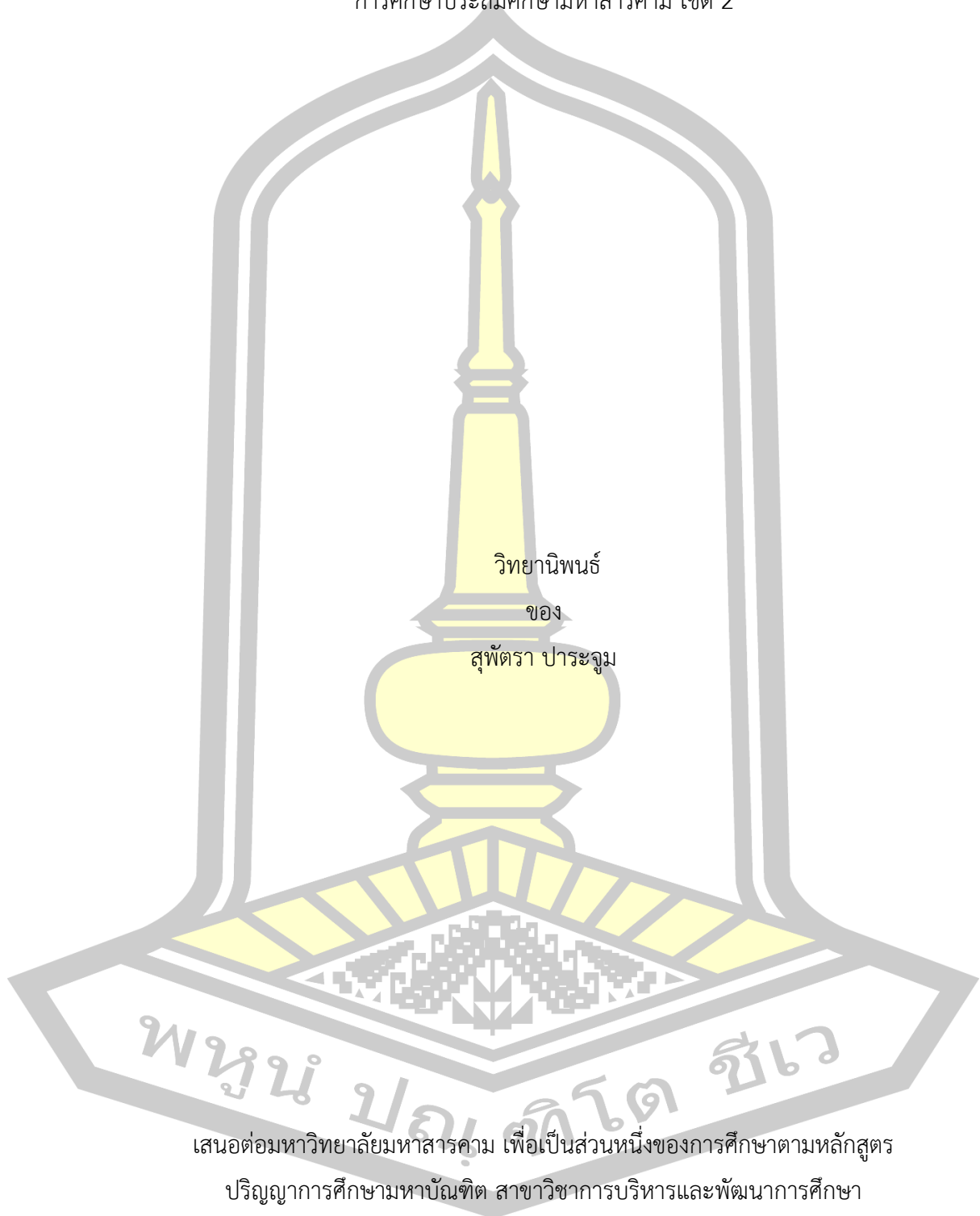
การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

วิทยานิพนธ์
ของ
สุภัตรา ปาระจุม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
พฤษภาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

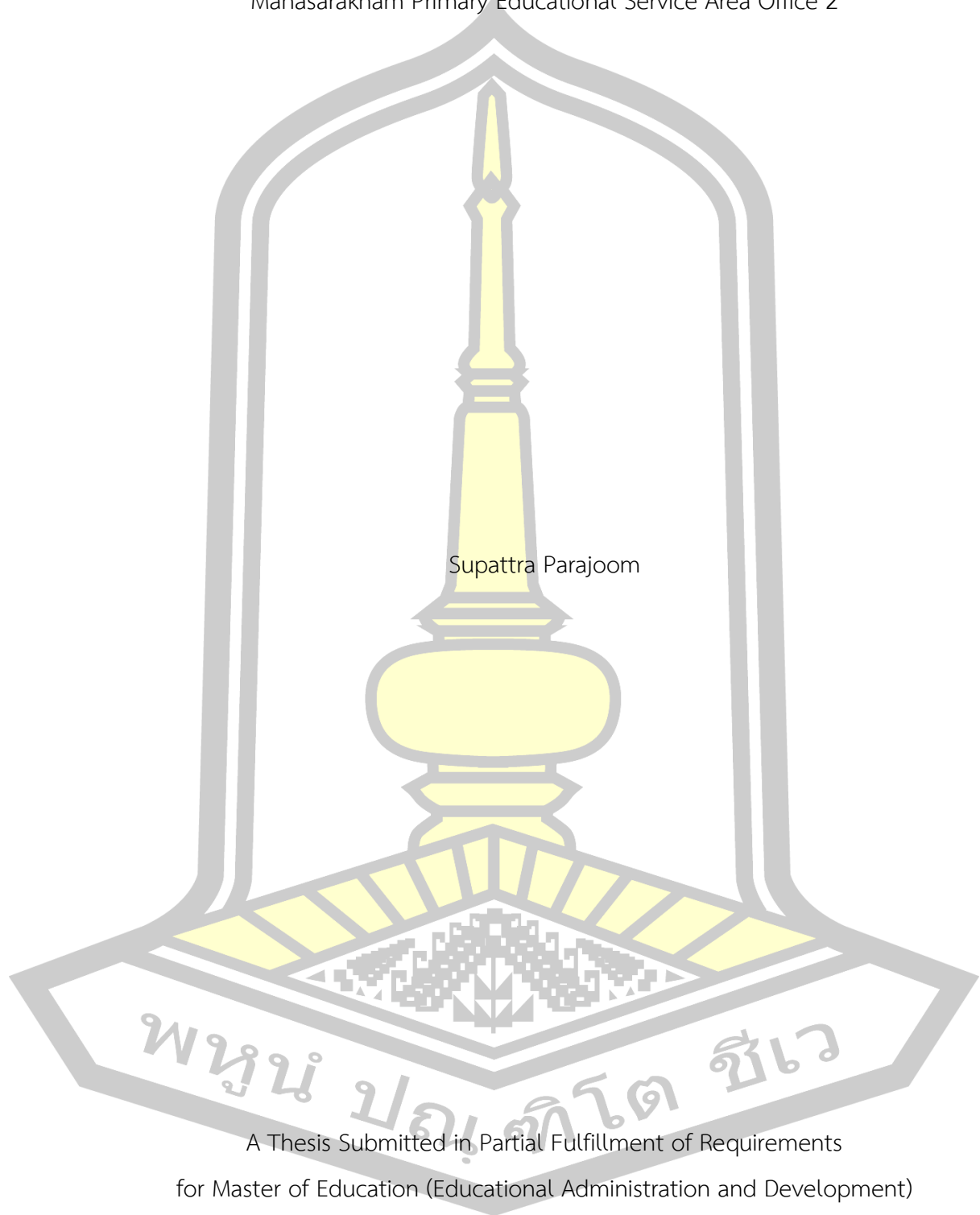

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

พฤษภาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Developing Guideline-based Peer Coaching Supervision for Schools under the
Mahasarakham Primary Educational Service Area Office 2

Supattra Parajoom

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

May 2020

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวสุพัตรา ปาระจุม
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. ธัชชัย จิตรนันท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. ปิยะธิดา ปัญญา)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2		
ผู้วิจัย	สุพัตรา ปาระจุม		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณณ์		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 327 คน กำหนดขนาดกลุ่มโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาโดยการศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วย 5 กระบวนการ 44 แนวทาง ดังนี้ 1) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2) ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 3) ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 4) ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 5) ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา โดยมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนาแนวทาง, การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

TITLE	Developing Guideline-based Peer Coaching Supervision for Schools under the Maharakham Primary Educational Service Area Office 2		
AUTHOR	Supattra Parajoom		
ADVISORS	Associate Professor Suwat Junsuwan , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2020

ABSTRACT

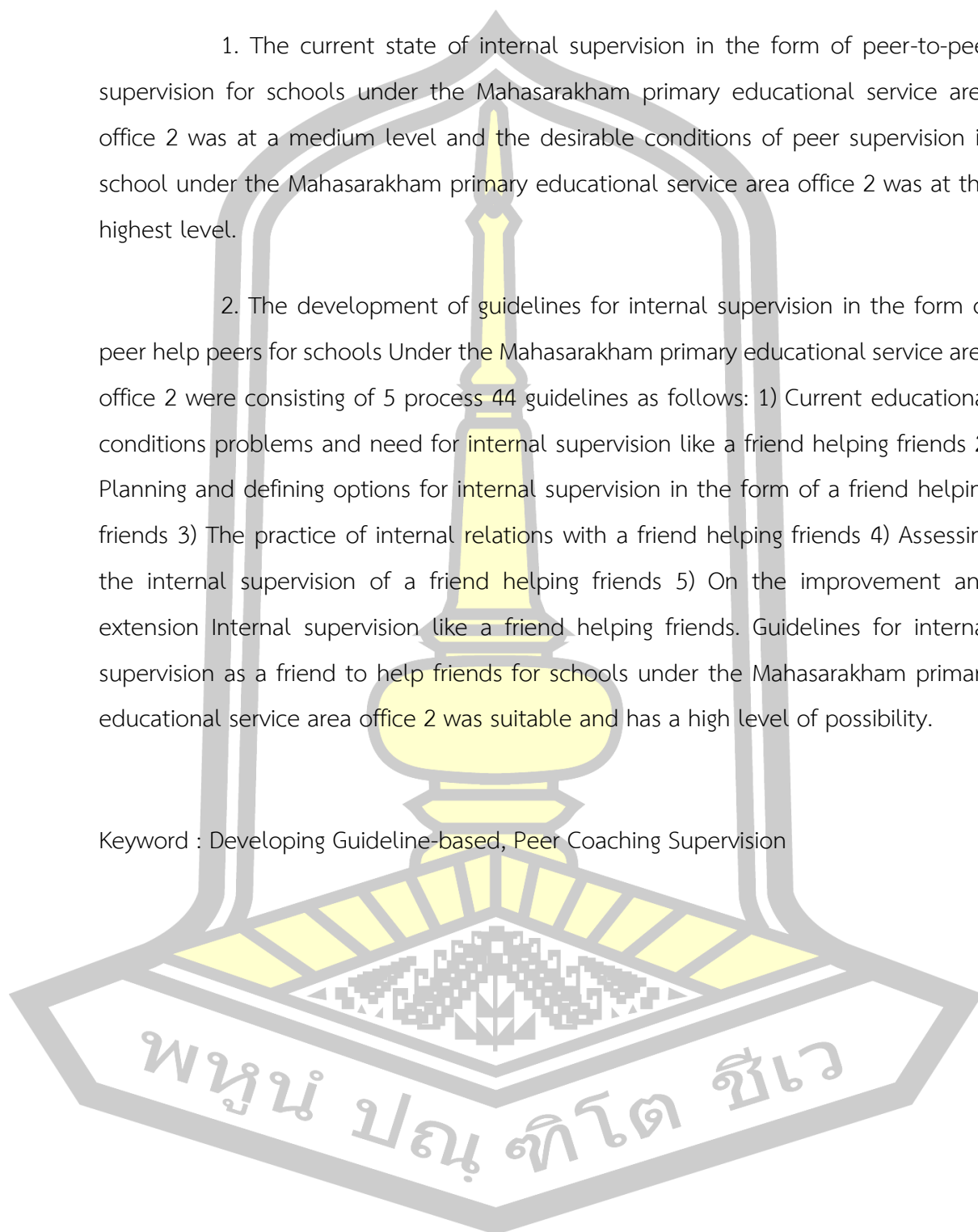
This research topic was developing guideline-based peer coaching supervision for schools under the Maharakham primary educational service area office 2. The purpose of this research were 1) to study the current situation desirable condition and the need for internal supervision like a friend to help friends for school Under the Maharakham primary educational service area office 2, 2) to develop a friend-by-friend internal supervision method for schools Under the Maharakham primary educational service area office 2. The group of sample were consisting of 327 school administrators and teachers and the group size was determined by stratified random sampling. The research tools were questionnaires and interview forms. Data analysis used computer software. The statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation. The research process consists of 2 phases; phase 1 studies on current conditions desirable condition and needs of internal supervision like a friend helping friends for educational institutions Under the Maharakham primary educational service area office 2, phase 2 the development of a peer-to-peer internal supervision guidelines for schools Under the Maharakham primary educational service area office 2 education guidelines for development by studying from schools that have good practices.

The research results were as follows

1. The current state of internal supervision in the form of peer-to-peer supervision for schools under the Mahasarakham primary educational service area office 2 was at a medium level and the desirable conditions of peer supervision in school under the Mahasarakham primary educational service area office 2 was at the highest level.

2. The development of guidelines for internal supervision in the form of peer help peers for schools Under the Mahasarakham primary educational service area office 2 were consisting of 5 process 44 guidelines as follows: 1) Current educational conditions problems and need for internal supervision like a friend helping friends 2) Planning and defining options for internal supervision in the form of a friend helping friends 3) The practice of internal relations with a friend helping friends 4) Assessing the internal supervision of a friend helping friends 5) On the improvement and extension Internal supervision like a friend helping friends. Guidelines for internal supervision as a friend to help friends for schools under the Mahasarakham primary educational service area office 2 was suitable and has a high level of possibility.

Keyword : Developing Guideline-based, Peer Coaching Supervision

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ กรรมการสอบ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะธิดา ปัญญา ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ให้คำแนะนำและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายภัทร สมบัติ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสระบก นายสมพร แข็งพิลา ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนจานวิทยา นายคำสิงห์ สมบัติชัยแสง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสระแคน นางสาววันดี บัตรอุดร นางตฤณี ปะสังติโย นางลำไพ วันจงคำ นายณวัฒน์ จันทเขต นางสาวบุษบา มิ่งไธสง นายอาทิตย์ กลั่นกสิกรณ์ ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณกำลังใจที่ดีจากบิดามารดาญาติและครอบครัว คุณค่าและประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดาตลอดจนบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้การอบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาซึ่งผู้วิจัยจะนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาการทำงานและการดำเนินชีวิต เพื่อประโยชน์ของตนเองส่วนรวมและประเทศชาติต่อไป

สุพัตรา ปาระจุม

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การบริหารสถานศึกษา.....	9
การนิเทศภายในสถานศึกษา.....	20
การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน.....	39
การพัฒนาแนวทาง.....	51
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56

งานวิจัยในประเทศ.....	56
งานวิจัยต่างประเทศ.....	60
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการนิเทศ ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.....	64
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.....	71
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	120
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	120
สรุปผล.....	120
อภิปรายผล.....	125
ข้อเสนอแนะ.....	128
บรรณานุกรม.....	130
ภาคผนวก.....	137
ภาคผนวก ก แบบสอบถามการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบ เพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2.....	138
ภาคผนวก ข คุณภาพของแบบสอบถาม การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการ นิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.....	145

ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 .. 150	150
ภาคผนวก ง คุณภาพของแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างเกี่ยวกับการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วย เพื่อนสำหรับสถานศึกษา โรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติการที่เป็นเลิศ (Best Practice) 156	156
ภาคผนวก จ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในแบบ เพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 158	158
ภาคผนวก ฉ คุณภาพของแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศ ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ มหาสารคาม เขต 2 166	166
ภาคผนวก ช หนังสือขอความอนุเคราะห์..... 169	169
ประวัติผู้เขียน..... 183	183

สารบัญตาราง

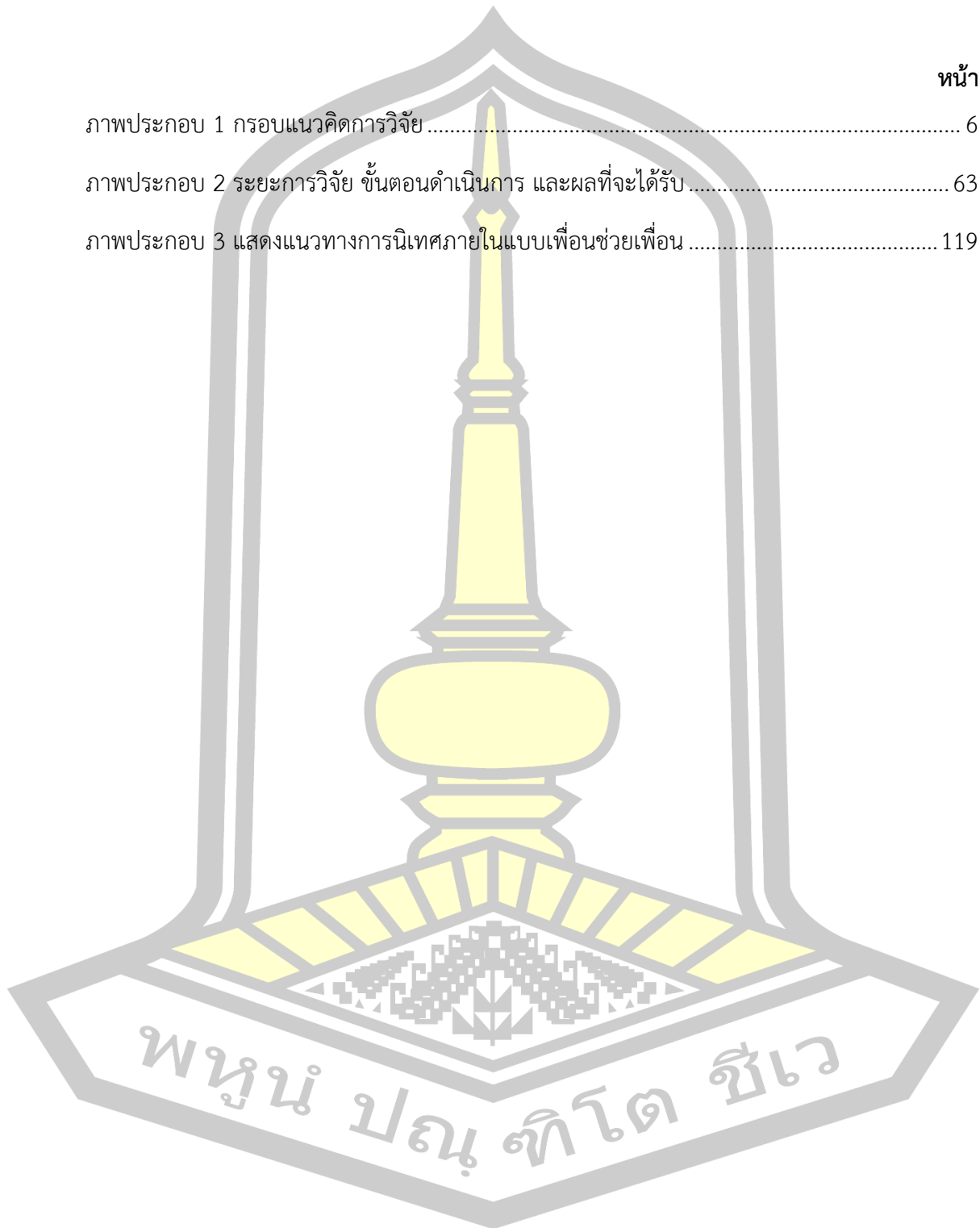
	หน้า
ตาราง 1 แสดงข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศ ภายในสถานศึกษา	38
ตาราง 2 แสดงข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เกี่ยวข้องับเทคนิคของการ นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	49
ตาราง 3 แสดงข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ กระบวนการและเทคนิคของการนิเทศแบบเพื่อนช่วย เพื่อน	50
ตาราง 4 สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา	53
ตาราง 5 จำนวนนักเรียนในสังกัด	53
ตาราง 6 แสดงจำนวนครูและผู้บริหารแบ่งตามขนาดสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2	54
ตาราง 7 จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา	54
ตาราง 8 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา... 65	65
ตาราง 9 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม	78
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศ ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 จำแนกเป็นโดยรวมและรายด้าน	79
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศ ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อน ช่วยเพื่อน จำแนกเป็นรายชื่อ	80
ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศ ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหา	

สาขาคอมพิวเตอร์ 2 ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำแนกเป็นรายข้อ	82
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนจำแนกเป็นรายข้อ.....	84
ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำแนกเป็นรายข้อ ..	86
ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำแนกเป็นรายข้อ	88
ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2	89
ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้าน	108
ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ	109
ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	111
ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	114

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการ นิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน.....	116
ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการ นิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน.....	117
ตาราง 23 แสดงค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามการศึกษาสภาพ ปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.....	146
ตาราง 24 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการศึกษาสภาพปัจจุบัน การนิเทศ ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2.....	148
ตาราง 25 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์การ นิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2.....	149
ตาราง 26 แสดงค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของ แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง เกี่ยวกับการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา โรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติการที่เป็น เลิศ (Best Practice).....	157
ตาราง 27 แสดงค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.....	167

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
ภาพประกอบ 2 ระยะเวลาวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่จะได้รับ.....	63
ภาพประกอบ 3 แสดงแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน.....	119

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การเมืองการปกครองและการศึกษา ดังนั้น สังคมไทยจึงต้องปรับเปลี่ยนและเตรียมวางแผนเพื่อรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งทิศทางในการพัฒนาประเทศให้มีศักยภาพ และมีความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนทัดเทียมนานาชาติได้นั้น มนุษย์จึงเป็นปัจจัยหลักที่จะต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพเป็นลำดับแรก โดยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาของไทยมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตามสถานการณ์นโยบายปฏิรูปการศึกษามาโดยลำดับ โครงสร้างหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการได้รับการปรับเปลี่ยนให้มีการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอน และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา โดยมุ่งผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ประชากรได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นสากล ดังนั้นผู้เรียนจึงมีความจำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ดังแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการนำเอานโยบายสู่การปฏิบัติโดยการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและดำเนินการให้เกิดผลตามนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาชาติให้ประสบผลสำเร็จ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงเป็นวัตถุประสงค์หลักของการจัดการศึกษา เป็นการพัฒนาเด็กและเยาวชนในวัยที่จะต้องได้รับการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) ให้เป็นคนที่มีความรู้ คุณภาพ กล่าวคือ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการประกันคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น กำหนดให้ผู้สอนจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติ และสนองความต้องการ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ดังนั้น

ครูจะต้องมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสูง ตามมาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาชาติ และโรงเรียนต้องมีศักยภาพในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งบุคลากรทุกฝ่ายจะต้องเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ, 2552)

การพัฒนาความสามารถการจัดการเรียนรู้ของครูอาจทำได้หลายวิธีแต่วิธีหนึ่งที่จะส่งผลโดยตรงช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ กระบวนการนิเทศการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา ซึ่งมุ่งเจาะลึกลงไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนและปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครู รวมทั้งพัฒนางานต่าง ๆ ภายในโรงเรียนโดยตรง การนิเทศภายในโรงเรียนจะช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนและพัฒนาโรงเรียนให้ดีขึ้นได้ด้วยการช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้มีความรู้ความชำนาญ มีประสบการณ์สูง ซึ่งเป็นการลดช่องว่างของครูให้น้อยลง ส่งผลให้การเรียนการสอนและการพัฒนาโรงเรียนมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงขึ้น ฉะนั้นการนิเทศภายในจึงเป็นหัวใจและเป็นยุทธศาสตร์สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (กรมวิชาการ, 2543) การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นวิธีการนิเทศที่มีความจำเป็นและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน เพราะเป็นหน้าที่ด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนอย่างหนึ่ง การนิเทศโดยศึกษานิเทศก์ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกโรงเรียนอาจมีข้อจำกัด เนื่องจากจำนวนศึกษานิเทศก์มีน้อย ไม่สามารถทำการนิเทศครูได้ทั่วถึงกับทั้งสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งแตกต่างกัน ดังนั้น บุคลากรในโรงเรียนจึงควรให้ความร่วมมือช่วยเหลือกัน เพราะบุคลากรในโรงเรียนควรมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะนิเทศการสอน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงควรพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนให้เกิดผลอย่างแท้จริง (อนเนก ส่งแสง, 2540) การนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) ซึ่งเป็นกระบวนการนิเทศที่เพื่อนครู 2 คน จับคู่หรือร่วมกลุ่มกันเพื่อปรับปรุง หรือการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลการเรียนของนักเรียนด้วยเทคนิควิธีสอนหรือรูปแบบการสอนรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสม มีการสังเกตการสอน ให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน และการนิเทศ แบบเพื่อนช่วยเพื่อนทำได้ง่าย สะดวกเนื่องจากเพื่อนครูด้วยกันร่วมมือกันจากความสนใจในเรื่องเดียวกัน และพึงพอใจที่จะร่วมมือกันปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของกันและกัน (วัชรา เล่าเรียนดี, 2556)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นองค์กรหนึ่งที่ได้รับผิดชอบการจัดการศึกษาและส่งเสริมการจัดการศึกษา ซึ่งได้ให้ความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและมีความเห็นว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้ครูพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตรงจุดและช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้บรรลุผลดี โดยได้กำหนดให้โรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทุกโรงเรียนจะต้อง

ดำเนินการสนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยให้ดำเนินการโครงการ
 นิเทศการศึกษาลงในแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของโรงเรียนกำหนดบทบาทในการ
 นิเทศภายในของหน่วยงานอย่างชัดเจน ในส่วนของโรงเรียนจะต้องดำเนินการนิเทศภายในตาม
 กิจกรรมที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกำหนด แต่ปรากฏว่าโรงเรียนได้ดำเนินการ
 นิเทศการศึกษาตามนโยบายดังกล่าวยังไม่เป็นที่พอใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพผู้บริหาร
 สถานศึกษาและครูวิชาการหรือผู้เกี่ยวข้องกับงานด้านการศึกษาในโรงเรียนจะเป็นบุคคลที่สำคัญที่จะ
 พัฒนางานวิชาการในโรงเรียนโดยจัดการนิเทศภายใน แต่สภาพปัจจุบันจะพบว่าโรงเรียนในสังกัด
 จัดการนิเทศภายในโรงเรียนยังไม่ชัดเจน มักจะเป็นการให้คำปรึกษาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนางาน
 วิชาการในภาพรวมของโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนจะเป็นผู้ที่รู้และเข้าใจสภาพปัจจุบันปัญหาของ
 โรงเรียนมากที่สุด หากบุคลากรในโรงเรียนได้ร่วมคิดร่วมวางแผนและจัดการนิเทศภายในโรงเรียนจะ
 เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนางานที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของโรงเรียน ดังนั้นการนิเทศภายในแบบ
 เพื่อนสอนเพื่อน เป็นวิธีการหนึ่งที่จะพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับสถานศึกษาได้ดีกว่าการนิเทศ
 แบบทั่วไป การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนจึงเป็นนวัตกรรมหรือวิธีการหนึ่งที่จะพัฒนาการจัด
 กิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งเสริมความร่วมมือของครูในการนิเทศ
 ภายในสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2, 2561)

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนและเป็นครูฝ่ายวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตระหนักและเห็นความสำคัญของการนิเทศภายใน
 จึงมุ่งที่จะศึกษาการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อหาแนวทางพัฒนาการ
 ดำเนินงานการนิเทศภายในเพื่อยกระดับคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ซึ่งจะส่งผลต่อ
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น และเป็นข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษาในการนำมา
 ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบ
 เพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
 เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 เป็นอย่างไร
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ได้ทราบถึงสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. ผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2
3. เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้ศึกษาบทความ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสังเคราะห์ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ได้ดังนี้
 - 1.1 กระบวนการของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนประกอบด้วย 5 กระบวนการ ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนและกำหนดทางเลือก 3) การปฏิบัติตามแผนการนิเทศ 4) การประเมินผลการนิเทศ และ 5) การปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศ

1.2 เทคนิคการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนประกอบด้วย 4 เทคนิค ได้แก่

1) การสร้างความเข้าใจ 2) เพื่อนสังเกตเพื่อน 3) เพื่อนให้ข้อมูลย้อนกลับ และ 4) การให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในสถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ประกอบด้วยจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา 193 คน จำนวนครูผู้สอน 1,954 คน รวม 2,147 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) และใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นชนิดสัดส่วน (Proportional Stratified Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 327 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร 30 คน และครูผู้สอน 297 คน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. กระบวนการการนิเทศภายใน ประกอบด้วย 5 กระบวนการได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนและกำหนดทางเลือก 3) การปฏิบัติตามแผนการนิเทศ 4) การประเมินผลการนิเทศ 5) การปรับปรุง แก้ไขและต่อยอดการนิเทศ กระทรวงศึกษาธิการ (2550), ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551), วัชรรา เล่าเรียนดี (2553), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553), ศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556), Haris (1975)

2. เทคนิคการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วย 4 เทคนิค ได้แก่

1) การสร้างความเข้าใจ 2) เพื่อนสังเกตเพื่อน 3) เพื่อนให้ข้อมูลย้อนกลับ 4) การให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน วัชรรา เล่าเรียนดี (2556), สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556), จูไรรัตน์ สูดรุ่ง (2559), University of Arkansas (1999) ได้แสดงในตารางสังเคราะห์เทคนิคการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

กระบวนการการนิเทศภายใน

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ
2. การวางแผนและกำหนดทางเลือก
3. การปฏิบัติการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
 - เทคนิคการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วย
 - 3.1 การสร้างความเข้าใจ
 - 3.2 เพื่อนสังเกตเพื่อน
 - 3.3 เพื่อนให้ข้อมูลย้อนกลับ
 - 3.4 การให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน
4. การประเมินผลการนิเทศ
5. การปรับปรุงแก้ไขและต่อยอด

แนวทางของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานร่วมกันของ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ในการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาคุณภาพในการสอนและการทำงานของครู และบุคลากรทางการศึกษา ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น
2. การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง การจัดกิจกรรมหรือการทำงาน เพื่อประโยชน์ร่วมกัน โดยการจับคู่กันหรือครูรวมกลุ่มกันในการนิเทศ มีการจัดเป็นลำดับขั้นตอนใน

การสังเกตการสอนมีการให้ข้อมูลย้อนกลับในทางสร้างสรรค์ และร่วมกันอภิปราย เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายใน แบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง เป็นขั้นตอนที่สถานศึกษามีการสำรวจปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการจำเป็น จัดลำดับความจำเป็น เรียงก่อนหลัง ซึ่งอาศัยความร่วมมือจากคณะครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา

2.2 การวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง เป็นขั้นตอนในการกำหนดขอบข่ายการนิเทศภายใน กำหนดผู้รับผิดชอบ เขียนแผนและโครงการ นิเทศมีการประชุมชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.3 การปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง การดำเนินการนิเทศตามแผนที่กำหนดไว้ มีการสังเกตการสอน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

2.4 การประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง เป็นขั้นตอนของการกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินผล มีการประเมินผลการนิเทศ สรุปผลและจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.5 การปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง เป็นขั้นตอนการปรับปรุงและแก้ไขการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เมื่อประเมินแล้วพบว่าผลที่ได้จากการนิเทศยังไม่ประสบผลสำเร็จหรือยังมีจุดอ่อนในการปฏิบัติงานอยู่มาก จำเป็นจะต้องมีการวางแผนการนิเทศใหม่อีกครั้งเพื่อดำเนินงานนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

3. แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศภายในโดยการจัดกิจกรรมการทำงานร่วมกันระหว่างครู 2 คน จับคู่กันหรือครูรวมกลุ่มกันซึ่งอาจจะเป็นครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันหรือข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจซึ่งกันและกันในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยมีการจัดเป็นลำดับขั้นตอนในการสังเกตการสอน มีการให้ข้อมูลย้อนกลับในทางสร้างสรรค์ และร่วมกันอภิปราย เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

5. ครูผู้สอนหมายถึง ข้าราชการครู พนักงานราชการ อัตราจ้าง ที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

6. สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่เปิดสอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 221 โรงเรียน

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 คือ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เป็นการปกครองที่จัดแบ่งโดยคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจัดระบบ และกระจายอำนาจการจัดการศึกษาในประเทศไทยให้ครอบคลุมมากขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษา
2. การนิเทศภายในสถานศึกษา
3. การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
4. การพัฒนาแนวทาง
5. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในเรื่องการจัดระบบการศึกษา เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา ที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้จากการศึกษาพบว่า มีนักบริหารและนักวิชาการหลายท่าน ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

อัมพร พุดมี (2551) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานหรือการดำเนินกิจกรรม ร่วมกันของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษารวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล (2552) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานร่วมกับกลุ่มบุคคลที่มีความเป็นมืออาชีพและชุมชน

ในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมหรือชุมชนนั้น ๆ เพื่อเป็นไปตาม
วัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

มติพิชิต (2552) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า
การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดการส่งเสริมและช่วยเหลือกันและกันของผู้เกี่ยวข้อง
เพื่อที่จะผลักดันให้แผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานร่วมกัน
ของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริม
ความเจริญก้าวหน้าทางด้านความคิด รวมถึงการสอดแทรกคุณธรรม และให้การศึกษาก่อนวัยเรียนและ
ผู้สนใจ โดยการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาพบว่า มีนักวิจัยและนักวิชาการหลายท่านได้เสนอขอบข่ายของการบริหาร
สถานศึกษาไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกรอบงานบริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้สถานศึกษาให้เป็นนิติบุคคล
และมีนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 เกี่ยวกับเรื่องการปรับ
โครงสร้างการบริหารงานและการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา โดยมีกรอบงานบริหารสถานศึกษา
ตามภารกิจหลัก 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล
และการบริหารทั่วไป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 12 งาน คือ
 - 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 1.3 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
 - 1.4 การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 1.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - 1.6 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
 - 1.7 การนิเทศการศึกษา
 - 1.8 การแนะแนวการศึกษา
 - 1.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 1.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
 - 1.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

1.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์
หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. การบริหารงบประมาณ การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้น
ความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส และตรวจสอบได้ ซึ่งประกอบด้วย
7 งาน ดังนี้

2.1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ

2.2 การจัดสรรงบประมาณ

2.3 การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน

และผลการดำเนินงาน

2.4 การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา

2.5 การบริหารการเงิน

2.6 การบริหารบัญชี

2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3. การบริหารงานบุคคล การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญ
ที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการ
ด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิด ความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลัก
ธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 5 งาน คือ

3.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

3.2 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

3.3 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

3.4 วินัยและการรักษาวินัย

3.5 การออกจากราชการ

4. การบริหารทั่วไป การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหาร
องค์กรให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้การ
จัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วย 19 งาน คือ

4.1 การดำเนินงานธุรการ

4.2 งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

4.4 การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

4.6 งานเทคโนโลยีสารสนเทศ

4.7 การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหาร
ทั่วไป

4.8 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

4.9 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

4.10 การรับนักเรียน

4.11 การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ

และตามอัธยาศัย

4.12 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.13 การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน

4.14 การประชาสัมพันธ์ งานการศึกษา

4.15 การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล

ชุมชนองค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4.16 งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ

4.17 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

4.18 งานบริการสาธารณะ

4.19 งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553) ตามพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553
ได้กำหนดสาระสำคัญไว้ในมาตรา 39 ว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา
โดยแบ่งขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษา ไว้ 4 ด้าน 1. ด้านการบริหารวิชาการ 2. ด้านการบริหาร
งบประมาณ 3. ด้านการบริหารงานบุคคล 4. ด้านการบริหารทั่วไป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านวิชาการ จำนวน 17 งาน ดังนี้

1.1 พัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ

หลักสูตรท้องถิ่น

1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ (ต้องได้รับความเห็นชอบจาก

คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (ต้องได้รับความเห็นชอบจาก

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.6 การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

- 1.7 การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 1.9 การนิเทศการศึกษา
- 1.10 การแนะแนว
- 1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
(ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)
- 1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ
- 1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ
- องค์กรอื่น
- 1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร
หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 1.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ
สถานศึกษา
- 1.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา
2. ด้านงบประมาณ จำนวน 22 งาน ดังนี้
- 2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อ
เลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)
- 2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจาก
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง (ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)
- 2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
- 2.4 การขอโอนและขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ (ต้องได้รับความเห็นชอบ
จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)
- 2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
- 2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานผลการใช้งบประมาณ
- 2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้จ่ายผลผลิตจากงบประมาณ
- 2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา (ต้องได้รับความ
เห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)
- 2.9 การปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

- 2.10 การวางแผนพัสดุ
- 2.11 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 2.12 การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณ เพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.13 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
- 2.14 การจัดหาพัสดุ
- 2.15 การควบคุม ดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
- 2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน (ต้องได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)
- 2.17 การเบิกเงินจากคลัง
- 2.18 การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการเบิกจ่ายเงิน
- 2.19 การนำเงินส่งคลัง
- 2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน
- 2.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- 2.22 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
3. ด้านการบริหารงานบุคคล จำนวน 20 งาน ดังนี้
- 3.1 การวางแผนอัตรากำลัง (ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)
- 3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา
- 3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
- 3.6 การลาของบุคลากรสังกัดสถานศึกษาที่ไม่มีระเบียบกำหนดไว้โดยเฉพาะ
- 3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 3.9 การสั่งพักราชการและการให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- 3.10 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
- 3.12 การออกจากราชการ
- 3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ

3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ

3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูบุคลากรทางการศึกษา

3.19 การริเริ่ม ส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4. ด้านการบริหารทั่วไป จำนวน 22 งาน ดังนี้

4.1 การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

4.2 การประสานและการพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษา

4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา (ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

4.5 การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร

4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.8 การดำเนินงานธุรการ

4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน (ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

4.11 การรับนักเรียน (ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา

4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน)

4.15 การทัศนศึกษา

4.16 งานกิจการนักเรียน

4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

4.18 การส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

4.20 การรายงานผลการปฏิบัติงาน

4.21 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

4.22 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษ

นักเรียน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 มาตรา 5 และมาตรา 3 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตนแล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการมุ่งให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการโดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกันกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายขอขบข่ายภารกิจ ดังนี้

1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ

หลักสูตรท้องถิ่น

1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

1.9 การนิเทศการศึกษา

1.10 การแนะแนว

1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
 1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
 1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา
 และองค์กรอื่น ๆ

1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร
 หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ
 สถานศึกษา

1.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ มุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมี
 ความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณ
 แบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จาก
 บริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ขอบข่าย
 ภารกิจ ดังนี้

2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัด
 กระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจาก
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

2.4 การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ

2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

2.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

2.11 การวางแผนพัสดุ

2.12 การกำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือ
 สิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

2.13 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

2.14 การจัดหาพัสดุ

2.15 การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ

2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

2.17 การเบิกเงินจากคลัง

2.18 การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

2.19 การนำเงินส่งคลัง

2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน

2.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

2.22 การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

3. ด้านการบริหารงานบุคคลการบริหารงานบุคคล เป็นภารกิจสำคัญมุ่งที่จะ

ส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา และเพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว มีอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ขอบข่ายภารกิจ ดังนี้

3.1 การวางแผนอัตรากำลัง

3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา

3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน

3.6 การลาทุกประเภท

3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน

3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

3.10 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

3.12 การออกจากราชการ

3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ

3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อ และให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ

3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต

3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4. ด้านการบริหารงานทั่วไปการบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่น ๆ ให้บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจน การมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขอบข่ายภารกิจ ดังนี้

4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา

4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.8 การดำเนินงานธุรการ

4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

4.11 การรับนักเรียน

4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา

4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย

4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.15 การทัศนศึกษา

4.16 งานกิจการนักเรียน

4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

4.18 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคลชุมชน

องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

4.20 การรายงานผลการปฏิบัติงาน

4.21 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

4.22 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษ

นักเรียน

จากแนวคิดขอขบ่ายการบริหารสถานศึกษาที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาจะมีขอขบ่ายและภารกิจการบริหารจัดการในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการร่วมกัน ตามขอขบ่ายและภารกิจงานที่สำคัญทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคลและการบริหารงานทั่วไป โดยแต่ละด้านจะมีภาระงานแยกย่อยออกไปดังนี้

1. การบริหารวิชาการ มีภาระงาน จำนวน 17 งาน
2. การบริหารงบประมาณ จำนวน 22 งาน
3. การบริหารบุคคล จำนวน 20 งาน
4. การการบริหารงานทั่วไป จำนวน 22 งาน

การนิเทศภายในสถานศึกษา

1. ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศเป็นการช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุง บริการ การให้ความร่วมมือ และการประสานงานให้บุคคลที่ปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานทำงานได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายใน ไว้ว่า การนิเทศภายใน หมายถึง การนิเทศที่มีการริเริ่มและจัดดำเนินการโดยบุคลากรภายในสถานศึกษาด้วยกัน และในหลายโอกาสก็อาจเชิญบุคลากรภายนอกเป็นวิทยากรร่วมกิจกรรมหรือโครงการนั้น

รัตติกาล วังคะฮาด (2550) ได้ให้ความหมายการนิเทศภายในไว้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การทำงานร่วมกันของผู้บริหารกับบุคลากรในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมสนับสนุน และนำช่วยเหลือด้านการสอนของครูภายในโรงเรียนให้สูงขึ้น ให้สามารถดำเนินการเรียนการสอนได้ดี ทำให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งยังทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

วัชรา เล่าเรียนดี (2550) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ว่าเป็นกระบวนการนิเทศการศึกษาและเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งพัฒนาการจัดกิจกรรมเรียนการสอนที่จัดดำเนินการในสถานศึกษาโดยบุคลากรในสถานศึกษาเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาโดยตรง

จันทร์พิมพ์ วงศ์ประชารัตน์ (2556) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง การช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงการเรียนการสอนทั้งในเรื่องหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้อ การวัดประเมินผลการเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้พัฒนาการทำงานของครูมีประสิทธิภาพและส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน

เกษม เป้าศรีวงษ์ (2557) ให้ความหมายการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้ให้การนิเทศกับผู้รับการนิเทศในการสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ หรือให้คำชี้แนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลกับผู้เรียน

สรุป การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานร่วมกันของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ในการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาคุณภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นอีกด้วย

2. ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) ได้กำหนดความมุ่งหมายของการนิเทศภายในไว้ ดังนี้

1. เพื่อช่วยเหลือครูในการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง
2. เพื่อส่งเสริมให้มีการปรับปรุงหลักสูตร
3. เพื่อช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการสอนของตนให้ดีขึ้น
4. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่มีอยู่ในโรงเรียนได้ช่วยเหลือเพื่อนครู
5. เพื่อส่งเสริมให้คณะครูมีความสนใจในสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการสอน
6. เพื่อส่งเสริมให้คณะครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กนักเรียนให้ดีขึ้น

7. เพื่อช่วยเหลือครูในการประเมินผลนักเรียน
8. เพื่อส่งเสริมให้ครูรู้จักประเมินผลโครงการปฏิบัติงาน
9. เพื่อช่วยให้ครูประสบความสำเร็จและรู้สึกมั่นคง

อเนก ส่งแสง (2540) ได้สรุปถึงความมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยทั่วไป มีดังต่อไปนี้

1. เพื่อช่วยเหลือ สนับสนุน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนการสอน พัฒนา ปรับปรุง กระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเรียนของนักเรียน
2. เพื่อช่วยเหลือครูผู้สอนให้เข้าใจหลักสูตรและโครงสร้างของหลักสูตรในแต่ละระดับชั้น สามารถนำไปจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน
3. เพื่อพัฒนาบุคลากรโดยการประชุม อบรม สัมมนาและปฏิบัติการเพิ่มพูนความรู้ และทักษะอยู่เสมอ
4. เพื่อส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูให้ครูได้มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอน เห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา
5. เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน การปรับตัวของครูผู้สอน และนักเรียน เช่น การทำการศึกษารายกรณีสำหรับนักเรียนที่มีปัญหา จัดการแนะแนวในโรงเรียน อบรมควบคุมความประพฤติ จัดบรรยากาศทางการเรียน เป็นต้น

สุทธนู ศรีไสย์ (2545) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาว่า การนิเทศการศึกษาสามารถเป็นประโยชน์ต่อครูได้ ดังนี้

1. การนิเทศช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเอง ถ้าครูยังมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ในห้องเรียน ครูก็จะเป็นผู้คนที่ทำหน้าที่ได้สมบูรณ์แบบ และจะมีความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานทุก ๆ ด้าน
2. การนิเทศสนับสนุนให้ครูสามารถประเมินผลการทำงานได้ด้วยตนเอง ครูสามารถมองเห็นด้วยตนเองว่าตนเองประสบผลสำเร็จในการสอนได้มากน้อยเพียงใด
3. การนิเทศช่วยครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ครูผู้สอนแต่ละคนสามารถสังเกตการณ์ทำงานหรือการสอนของครูคนอื่น ๆ ได้ เพื่อปรับปรุงการสอนของตน นอกจากนี้ จะมีการแลกเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์สื่อการสอนและรับเอาวิธีการ เทคนิคการสอนแบบใหม่ ๆ จากครูคนอื่นไปทดลองใช้ รวมทั้งเรียนรู้วิธีการช่วยเหลือให้การสนับสนุนแก่ครูคนอื่น ๆ ด้วย
4. การนิเทศช่วยกระตุ้นครูให้มีการวางแผนจัดทำจุดมุ่งหมายและแนวปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน ครูแต่ละคนสามารถให้ความช่วยเหลือเพื่อนครูด้วยกัน เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาการสอนอย่างกว้าง ๆ ภายในโรงเรียนการวางแผนหรือให้บริการเสริมวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร

และการกระตุ้นให้ครูผู้สอนทำงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในชั้นเรียน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของครูกับกลุ่ม และชี้ให้เห็นความสามารถในการควบคุมและจัดการความน่าเชื่อถือ และความเป็นวิชาการของครูคนนั้นได้เป็นอย่างดี

5. การนิเทศจะเป็นกระบวนการที่ท้าทายความสามารถของครูให้มีความคิดเชิงนามธรรมที่สูงขึ้น ในขณะที่ปฏิบัติงานครูผู้สอนจะได้รับข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งเป็นผลมาจากผลการประเมินข้อมูลเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นข้อดีและข้อเสียของการปฏิบัติงาน รวมทั้งแนวคิดหลายแนวทางที่จะใช้เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำนายและช่วยพัฒนาแนวคิดเชิงนามธรรมของครูให้สูงขึ้นอีกด้วย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ว่า

1. เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู ประกอบด้วย การให้ข้อมูลแก่ครูในด้าน การเรียน การสอนเพื่อครูจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ช่วยให้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถในด้านการเรียนการสอน

2. เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ประกอบด้วย การปรับปรุงคุณภาพการเรียน การสอนในโรงเรียน เพื่อคุณภาพของนักเรียนและเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพงานวิชาการในโรงเรียน

3. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้นิเทศ ครูผู้สอน เป็นต้น

4. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา สรุปได้ว่าความมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยทั่วไป มีดังนี้

1. เพื่อช่วยเหลือ สนับสนุน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนการสอน

2. เพื่อส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู

3. เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน

4. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน

3. ความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า

1. ศึกษาวิเคราะห์มีจำนวนจำกัด นิเทศได้ไม่ทั่วถึง

2. สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งแตกต่างกัน

3. บุคลากรในโรงเรียนปัจจุบันมีศักยภาพสูง การนิเทศภายในจะช่วยกระตุ้นครูได้

และพัฒนาศักยภาพของตนเองได้สูงสุด

4. คุณภาพการศึกษาเกิดจากความร่วมมือและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันใน
โรงเรียน การนิเทศภายในจะส่งเสริมและเร่งระดมความร่วมมือได้ดีที่สุด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) ได้สรุปความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษา
ไว้ดังนี้

1. สถานศึกษามีจำนวนจำกัด ไม่สามารถนิเทศได้อย่างทั่วถึงและเจาะลึกถึง
การเรียนการสอนในห้องเรียน มีการขยายตัวในด้านจำนวนสถานศึกษาและขนาดของสถานศึกษา
2. การศึกษาด้านอาชีวศึกษา มีความหลากหลายในวิชาชีพ ความชำนาญ ความรู้
เฉพาะสาขาทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ การจัดศึกษานิเทศก์ให้ครบตามสาขา และเพียงพอจึงเป็นสิ่งที่ทำได้
จำกัด
3. การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการให้ทรัพยากรในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์
สูงสุด ซึ่งบุคลากรมีจำนวนมาก และมีความชำนาญในสาขาเป็นการพัฒนาและปรับปรุง คุณภาพ
การศึกษาด้วย
4. การนิเทศภายในสถานศึกษาก็จะได้อาศัยความใกล้ชิด ความคุ้นเคยกัน
และการทำงานร่วมกันมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันในการทำงาน
5. การประสานงานในสถานศึกษาจะสะดวกเพราะความคุ้นกันมีประชาสัมพันธ์
งานการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นความพยายามในอันที่จะปรับปรุง ส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียน
การสอนในสถานศึกษาให้ดีขึ้น เป็นการเพิ่มพลังการปฏิบัติงานของครูรวมทั้ง ให้ครูมีความก้าวหน้า
ทางวิชาชีพและผลขั้นสุดท้ายคือการศึกษารวมของเด็กก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ชารี มณีศรี (2542) ได้ให้เหตุผลและความจำเป็นในการจัดให้การนิเทศภายใน
สถานศึกษา ดังนี้

1. ปัญหาหลักมีหลัก 2 ประเด็น คือการนิเทศไม่ทั่วถึงและการนิเทศไม่มีคุณภาพ
อาศัยการนิเทศจากภายนอก เมื่อขยายโรงเรียนเพิ่ม ครูเพิ่ม การนิเทศภายนอกทำได้ไม่ทั่วถึงจึง
จำเป็นต้องมีการนิเทศภายใน
2. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ครูดีไม่ใช่เพียงเป็นผู้สอนดี มีความรู้ดี ประพฤติดี
เท่านั้น หากแต่ยังจัดทำเอกสารการนิเทศ เพื่อให้โรงเรียนพัฒนาตนเองโดยประสานงานภายนอก
การนิเทศภายในให้โรงเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบส่งเสริมการศึกษา
ค้นคว้าวิจัย
3. การช่วยเหลือกันและกัน เมื่อเดือนสิงหาคม 2532 หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมสามัญศึกษาได้จัดทำเอกสารการนิเทศ เพื่อให้โรงเรียนพัฒนาตนเองโดยประสานงานภายนอก
และการนิเทศภายในให้โรงเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องเป็นระบบส่งเสริมการศึกษา
และการค้นคว้าวิจัย

4. ปรับปรุงงานวิชาการซึ่งแต่ละโรงเรียนมีสภาพข้อจำกัดไม่เหมือนกัน การที่คนภายในรู้เรื่องดีที่สุกว่าคนภายนอกจะทำให้การพัฒนาการนิเทศภายในเป็นไปได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

5. การยอมรับบุคคลที่จะเป็นผู้นำหรือหัวหน้าคนจะต้องให้ผู้อื่นยอมรับในการแต่งตั้ง หัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้าหมวด ควรคำนึงถึงคุณลักษณะด้านวิชาการ ด้านคุณธรรม ความประพฤติ เป็นแบบอย่าง เป็นครูของครู การยอมรับเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินการนิเทศภายใน

6. ปัญหาตัวเร่งที่สำคัญ เช่น ปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้สภาพการสอนที่เปลี่ยนไป สื่ออุปกรณ์การสอน การประเมิน และผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน เป็นต้น

จากการศึกษาเอกสารตำราจากนักการศึกษาและนักวิจัย เกี่ยวกับความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษา สรุปได้ว่า ดังนี้ 1. ศึกษาวิเคราะห์มีจำนวนจำกัด 2. ความแตกต่างของสถานศึกษา 3. การใช้ทรัพยากรในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด และ 4. ความร่วมมือและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในสถานศึกษา

4. ขอบข่ายงานนิเทศภายในสถานศึกษา

บรม บำรุงสวัสดิ์ (2546) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของงานนิเทศภายในโรงเรียนที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบ อันประกอบด้วยงานหลัก ได้แก่ 1. งานวิชาการ 2. งานจัดการเรียนการสอน 3. งานวัดผลประเมินผล 4. งานสนับสนุนงานวิชาการ เป็นงานที่ส่งเสริมให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารในฐานะผู้นิเทศควรทำความเข้าใจและปฏิบัติให้ถูกต้องจึงจะส่งผลให้งานนิเทศการศึกษาพัฒนาต่อไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ทุกประการ

ธวัช โยธาวงษ์ (2547) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายของงานนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วยงานหลัก คือ งานวิชาการและงานที่สนับสนุนเพื่อให้การดำเนินงานหลักบรรลุวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1. งานบุคลากร 2. งานกิจกรรมนักเรียน 3. งานธุรการ 4. การเงินและพัสดุ 5. งานอาคารสถานที่และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

กรองทอง จิระเดชากุล (2550) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายของงานนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการนิเทศการปฏิบัติงานตามขอบข่ายงานในสถานศึกษาซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุภารกิจของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 งาน คือ 1. งานด้านวิชาการ 2. งานด้านบริหารบุคคล 3. งานด้านบริหารทั่วไป และ 4. งานด้านงบประมาณ

จากการศึกษาค้นคว้า เอกสารตำรา จากนักการศึกษาและนักวิจัย เกี่ยวกับขอบข่ายของงานนิเทศภายในสถานศึกษา สรุปได้ ดังนี้ 1. งานด้านวิชาการ (ขอบข่ายหลัก) 2. งานด้านบริหารบุคคล 3. งานด้านบริหารทั่วไป และ 4. งานด้านงบประมาณ

5. หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา

หลักการนิเทศการศึกษาเป็นแนวทางให้ผู้นิเทศปฏิบัติงานและดำเนินการนิเทศภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพมีนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้เสนอหลักการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

สังต์ อุทรานันท์ (2530) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาไว้ 3 หลักการ คือ

1. การนิเทศการศึกษาเป็น “กระบวนการ” ทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ
2. การนิเทศการศึกษา เน้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย
3. การนิเทศการศึกษา มีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของนักเรียน แต่การดำเนินงานนี้จะกระทำโดยผ่านตัวกลางคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา

ชารี มณีศรี (2538) ได้กล่าวถึงหลักการของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า

1. การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้นเตือน การประสานงาน และแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครู

2. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย

3. การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริม สร้างสรรค์

4. การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกัน

5. การนิเทศคือ การสร้างมนุษยสัมพันธ์

6. การนิเทศมุ่งส่งเสริมบำรุงขวัญ (High Staff Morale)

7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะขจัดช่องว่างระหว่างโรงเรียน และชุมชน

โดยเฉพาะในชนบท

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้รายงานถึงหลักการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่น่าจะนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนี้

1. การนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศ

2. บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียนคือ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องดำเนินการโดยเปิดโอกาสให้คณะครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

3. การนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องสอดคล้องกับความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาครูในโรงเรียนและสอดคล้องกับระดับพัฒนาการของครู

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) ได้กล่าวถึง หลักการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาควรมีการบริหารอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนอย่างเป็นระบบเป็นการดำเนินงานเป็นโครงการ

2. การนิเทศการศึกษาถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ ความเป็นประชาธิปไตย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างของบุคคล เป็นความร่วมมือร่วมใจกัน

3. การดำเนินงานและใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

4. การนิเทศการศึกษาจะให้ผลดีควรใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา และช่วยให้ผู้ร่วมงานได้ศึกษาปัญหาตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจพื้นฐานเสียก่อน

จากแนวคิดเกี่ยวกับหลักการนิเทศการศึกษา สรุปได้ว่า หลักการนิเทศการศึกษาเป็นแนวทางให้ผู้นิเทศปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้รับความร่วมมือจากครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการอย่างเป็นประชาธิปไตย มีแบบแผนตามลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน

6. รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา

นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้กล่าวถึงรูปแบบของการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

วัชรุ เล่าเรียนดี (2545) เสนอรูปแบบในการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้

4 รูปแบบ ดังนี้

1. การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) เป็นการนิเทศที่เน้นกระบวนการปรับปรุงการสอนของครูอย่างเข้มข้นต้องวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการกระทำอย่างรอบคอบทุกขั้นตอน และทำให้ครบกระบวนการนิเทศ

2. การนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Cooperative Professional Development) เป็นทางเลือกหนึ่งของการนิเทศสำหรับครูที่ไม่ประสงค์จะรับการนิเทศรูปแบบอื่น เป็นกระบวนการที่ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปตกลงทำงานร่วมกัน เพื่อพัฒนาพัฒนาวิชาชีพด้วยการสังเกตการสอนในชั้นเรียน การให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นการร่วมอภิปรายเพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับปรับปรุงวิชาชีพ การนิเทศแบบพัฒนานี้มีลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น การนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน (Peer Coaching) การนิเทศแบบชี้แนะทางปัญญา (Cognitive Coaching) และการนิเทศโดยครูพี่เลี้ยง (Mentoring) ซึ่งรูปแบบการนิเทศดังกล่าวมีแนวคิดหลักคือ การร่วมมือกันของครู แต่รูปแบบทั้ง 3 ลักษณะก็มีจุดเน้นบางส่วนที่แตกต่างกัน สาระสำคัญของรูปแบบทั้ง 3 มีดังนี้ (Beach and Reinhartz, 2000)

2.1 การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) เป็นการนิเทศที่ใช้ทีมครูข้ามระดับและข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและการให้กำลังใจซึ่งกันและกันในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยบทบาทของ

ผู้นิเทศเป็นผู้เอื้ออำนวยในขณะร่วมงานกับครูในกลุ่มเพื่อน แนวทางที่ใช้จะดำเนินการเป็นกลุ่มเล็กในการเรียนรู้ โดยอาจนำกระบวนการนิเทศแบบคลินิกมาประยุกต์ใช้ในระหว่างการเรียนรู้ในกลุ่ม มีการตั้งคำถามเพื่อช่วยให้ครูมีความเข้าใจในด้านการจัดการเรียนการสอนของตนเองอย่างชัดเจนมากขึ้น ทั้งนี้สมาชิกในกลุ่มและผู้นิเทศต้องร่วมกันวิเคราะห์และให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อช่วยให้ครูตัดสินใจในการปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเอง ทักษะที่สามารถนำมาใช้ประกอบด้วย ทักษะการสังเกต ทักษะการสื่อสาร และทักษะการแก้ปัญหา การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนี้ช่วยให้ครูประยุกต์ใช้ทักษะการสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น

2.2 การนิเทศแบบชี้แนะทางปัญญา (Cognitive Coaching)

เป็นกระบวนการที่ไม่เน้นการตัดสินความถูกต้อง แต่จะเน้นการใช้การประจักษ์วางแผน การสังเกต และการประชุมเพื่อสะท้อนพฤติกรรมการสอน และยังใช้ในการวางกลยุทธ์ที่มีลักษณะเฉพาะ เพื่อจะเสริมสร้างการเรียนรู้ การตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนของนักเรียน เป็นการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการคิดของครู

2.3 การนิเทศโดยครูพี่เลี้ยง (Mentoring) เป็นรูปแบบที่ใช้วิธีการร่วมมือกัน โดยมีการช่วยเหลือเพื่อจะถ่ายโอนบทเรียนของประสบการณ์วิชาชีพ โดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสำคัญว่าจะมีบทบาท 5 บทบาท คือ บทบาทการสอน บทบาทการสนับสนุน บทบาทการให้กำลังใจ บทบาทการให้คำปรึกษาและบทบาทการสร้างสัมพันธภาพ

3. การนิเทศแบบพัฒนาตนเอง (Self Directed Development)

เป็นกระบวนการนิเทศที่ครูทำงานโดยอิสระ เป็นผู้ดำเนินการพัฒนาวิชาชีพของตนเองด้วยการวางแผน เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนเองและดำเนินตามโครงการที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมาย วิธีการในการพัฒนาตนเอง แหล่งทรัพยากรที่ต้องการ วิธีการประเมินผลและความช่วยเหลือจากผู้บริหารที่ครูต้องการ

4. การนิเทศแบบควบคุมเชิงบริหาร (Administrative Monitoring)

เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารเข้าเยี่ยมชั้นเรียนในระยะเวลาสั้น ๆ และอย่างไม่เป็นทางการเท่าใด แต่ต้องมีการวางแผนทั้งก่อนเข้าเยี่ยมและการให้คำปรึกษาหลังเข้าเยี่ยมแล้ว

Tanner and Tanner (1987) ได้แบ่งรูปแบบของการนิเทศตามลักษณะของปรัชญา และลักษณะของผู้นิเทศเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การนิเทศแบบตรวจตรา (Inspection Supervision) เป็นการนิเทศแบบดั้งเดิมการนิเทศแบบนี้ผู้นิเทศทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจดูแลการปฏิบัติงานของโรงเรียนแต่ละแห่งว่าเป็นไปตามกฎระเบียบที่วางไว้หรือมอบหมายให้หรือไม่

2. การนิเทศแบบให้ผลผลิต (Supervisions Production) การนิเทศลักษณะนี้เปรียบเหมือนโรงเรียนเป็นแหล่งผลิตและครูก็คือลูกจ้างที่ต้องสร้างผลผลิตหรือผลงานให้กับโรงเรียน

โดยพิจารณาจากผลผลิตหรือคุณภาพของนักเรียนเป็นหลักการผลิต จึงต้องเน้นที่ประสิทธิภาพและประสิทธิผล การนิเทศแบบให้ผลผลิตบางครั้งก็เรียกว่า เป็นการนิเทศแบบวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นการนำเอาวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการนิเทศ โดยพิจารณาจากผลผลิตการนิเทศเป็นหลัก

3. การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) คำว่า คลินิกเป็นการยืมคำจากการแพทย์มาใช้ ซึ่งหมายถึง การรักษาคนไข้และการดูแลคนไข้โดยการให้ยาและการรักษาด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นระบบการออกแบบในห้องเรียนเพื่อช่วยครูในด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนของครู โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ คือ การประชุมปรึกษาหารือก่อนการสังเกตการสอน วิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดวิธีการประชุม การประชุมการนิเทศ การประชุมวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการนิเทศ

4. การนิเทศเพื่อพัฒนา (Developmental Supervision) การนิเทศแบบนี้มองครูในฐานะผู้แก้ปัญหา และการนิเทศมุ่งที่กระบวนการเพื่อแก้ปัญหา โดยมองที่ตัวแปรที่ครูและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

Glatthorn (1984) ได้เสนอแนวทางในการจัดการนิเทศภายในไว้ 4 วิธีการ คือ

1. การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) เป็นการนิเทศที่เน้นกระบวนการปรับปรุงการสอนของครูอย่างเข้มข้น โดยต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการกระทำอย่างรอบคอบทุกขั้นตอน และทำให้ครบกระบวนการของการนิเทศ

2. การนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Cooperative Professional Development) เป็นทางเลือกหนึ่งของการนิเทศ สำหรับครูที่ไม่ประสงค์จะรับการนิเทศรูปแบบอื่น เป็นกระบวนการที่ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปตกลงทำงานร่วมกัน เพื่อพัฒนาวิชาชีพ ด้วยการสังเกตการสอนในชั้นเรียน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการอภิปรายแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับปรับปรุงวิชาชีพ

3. การนิเทศแบบพัฒนาตนเอง (Self-Directed Development) เป็นกระบวนการนิเทศที่ครูทำงานโดยอิสระ เป็นผู้ริเริ่มในการพัฒนาวิชาชีพของตนเองด้วยการวางแผนเพื่อพัฒนาวิชาชีพการสอนของตนและดำเนินตามโครงการที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมาย วิธีการในการพัฒนาตนเอง แหล่งทรัพยากรที่ต้องการวิธีการประเมินผลและความช่วยเหลือจากผู้บริหารที่ครูต้องการ

4. การนิเทศแบบควบคุมเชิงบริหาร (Administrative Monitoring) เป็นการนิเทศที่ผู้บริหารเข้าเยี่ยมเยียนชั้นเรียนในระยะเวลาสั้น ๆ และอย่างไม่เป็นทางการเท่าใด แต่ต้องมีการวางแผนทั้งก่อนการเข้าเยี่ยมและการให้คำปรึกษาหลังเข้าเยี่ยมแล้ว

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา สรุปได้ว่าการนิเทศภายในสถานศึกษามี 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การนิเทศแบบคลินิก เป็นการนิเทศที่เน้นกระบวนการปรับปรุงการสอนของครูอย่างเข้มข้นต้องวางแผนอย่างเป็นระบบก่อนการนิเทศ

2. การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ เป็นการนิเทศแบบร่วมพัฒนานี้ มีลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น การนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน (Peer Coaching) การนิเทศแบบชี้แนะทางปัญญา (Cognitive Coaching) และการนิเทศโดยครูพี่เลี้ยง (Mentoring) ซึ่งรูปแบบการนิเทศดังกล่าว มีแนวคิดหลักคือ การร่วมมือกันของครู

3. การนิเทศแบบพัฒนาตนเองเป็นกระบวนการนิเทศที่ครูทำงานโดยอิสระ เป็นผู้ดำเนินการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ด้วยการวางแผนเพื่อพัฒนาวิชาชีพการสอนของตน และดำเนินการตามโครงการที่วางไว้

4. การนิเทศแบบควบคุมเชิงบริหาร เป็นการนิเทศที่ผู้บริหารเข้าเยี่ยมเยียนชั้นเรียนในระยะเวลาสั้น ๆ และอย่างไม่เป็นทางการเท่าใด แต่ต้องมีการวางแผนทั้งก่อนการเข้าเยี่ยม และการให้คำปรึกษาหลังเข้าเยี่ยมแล้ว

7. กระบวนการของการนิเทศภายในสถานศึกษา

กระบวนการของการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง วิธีการในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบที่แน่นอน อันจะก่อให้เกิดการนิเทศภายในสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยมีนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงกระบวนการของการนิเทศไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้ใช้เป็นกรอบในการดำเนินการนิเทศในสถานศึกษา ปัจจุบันมี 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 จัดระบบการนิเทศ หมายถึง การเตรียมการจัดระบบและเตรียมการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นขั้นตอน ได้แก่

1.1 ขั้นศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการรับการนิเทศของครู หมายถึง การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศในปัจจุบัน อุปสรรคที่ขัดขวางความสำเร็จของการนิเทศ และความต้องการที่จะรับการนิเทศของคณะครูในสถานศึกษา เพื่อนำไปวางแผนการบริหารงานต่อไป เช่น การจัดประชุมภายในสถานศึกษา โดยบรรยากาศต้องเป็นแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสแสดงความคิดเห็นโดยเสรี การสำรวจปัญหา โดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสม เพื่อสอบถาม สัมภาษณ์ สังเกต หรือขอประจักษ์การศึกษามาจากแหล่งข้อมูลในสถานศึกษา เช่น หัวหน้างานบริหารทั่วไป งานวิชาการ งานการเงินและพัสดุงานบุคลากร ฝ่ายทะเบียนและวัดผลของสถานศึกษา

1.2 ขั้นจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการรับการนิเทศของครู หมายถึง การนำปัญหาและความต้องการรับการนิเทศที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน

ปัญหาและความต้องการรับการนิเทศของครูมาจัดเรียงลำดับความสำคัญ และความจำเป็นที่จะต้องนำไปสู่การนิเทศ

1.3 ขั้นเตรียมการและวางแผนการดำเนินการนิเทศ หมายถึง การจัดเตรียมบุคลากรสำหรับเป็นผู้นิเทศ การเลือกขั้นตอนและวิธีการนิเทศ การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ สำหรับใช้กระบวนการนิเทศ ได้แก่ เอกสาร หนังสือ แบบบันทึกการนิเทศ แบบทดสอบ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่แท้จริงในการนิเทศ ตลอดจนการจัดลำดับขั้นตอนในการดำเนินการนิเทศที่มีความชัดเจน เป็นต้น

2. ขั้นที่ 2 ดำเนินการนิเทศ หมายถึง การดำเนินการนิเทศการศึกษาในรูปแบบหรือกิจกรรมการนิเทศที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา เป็นการดำเนินการนิเทศตามระบบที่วางแผนร่วมกันไว้อย่างรอบคอบ ในขั้นดำเนินการนิเทศระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศควรเป็นไปในรูปแบบของกัลยาณมิตร กล่าวคือ มีความร่วมมือกันเพื่อเป้าหมายเดียวกันคือการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป้าหมายสูงสุดคือคุณภาพของนักเรียน มีความจริงใจในการชี้แนะชี้นำ และยอมรับข้อมูลป้อนกลับทั้งสองฝ่าย ซึ่งในขั้นนี้จะมีการประเมินผลย่อยเพื่อปรับปรุงการดำเนินการนิเทศไปพร้อมกับการนิเทศ ผู้นิเทศควรดำเนินงานดังนี้

2.1 เตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา โดยจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการนิเทศและผู้เกี่ยวข้องเพื่อซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการ กิจกรรม สื่อ เครื่องมือการบันทึกผล การประเมินและการสรุปผลการประเมินการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา

2.2 ปฏิบัติการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาสามารถทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้

2.2.1 การนิเทศทางตรงมีลักษณะการดำเนินกิจกรรมดังนี้

2.2.1.1 ร่วมปรึกษากับบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อประสานวิธีปฏิบัติ

2.2.1.2 ร่วมประชุมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดหรือวิธีการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาระบบการเรียนการสอนและใช้เครื่องมือในการนิเทศเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่แท้จริง

2.2.1.3 บันทึกผลการนิเทศทุกครั้งและรวบรวมผลการดำเนินการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและติดตามงานครั้งต่อไป

2.2.2 การนิเทศทางอ้อม เป็นการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา โดยส่งผ่านสื่อ หรือเครื่องมือการนิเทศประเภทต่าง ๆ เช่น แบบบันทึก ติดตามผลโครงการและใช้เครื่องมือประเภทตรวจสอบและติดตามผลหรือประเมินผลการปฏิบัติงาน

3. ขั้นที่ 3 ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศ หมายถึง การศึกษาถึงผลสำเร็จของการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศ โดยมีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของขั้นตอน

การนิเทศแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด ซึ่งอาจร่วมกันวิเคราะห์ผลร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศก็ได้ และร่วมกันตัดสินใจ กระบวนการนิเทศครั้งนั้น ๆ ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวอย่างไรบ้าง โดยมีการกำหนดกรอบของการประเมินผลให้มีความเหมาะสมกับสภาพของแต่ละสถานศึกษามีการสร้างเครื่องมือให้การประเมินผลมีคุณภาพและรวบรวมข้อมูลให้ตรงกัน

4. ขั้นที่ 4 ติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการความเป็นจริง เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสำรวจข้อมูล แบบสอบถาม เป็นต้น นิเทศ หมายถึง การนำจุดอ่อนของกระบวนการนิเทศที่พบจากการวิเคราะห์และประเมินผลการนิเทศมาวางแผนและทำการปรับปรุงกระบวนการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและนำไปใช้ในนิเทศครั้งต่อไป การที่ผู้นิเทศนำข้อบกพร่องที่ได้จากการประเมินกระบวนการนิเทศและข้อมูลป้อนกลับที่ได้จากผู้รับการนิเทศมาวางแผนปรับปรุง แก้ไขกระบวนการดำเนินการนิเทศของตน เพื่อให้การดำเนินการนิเทศครั้งต่อไปเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. ขั้นที่ 5 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดการระบบนิเทศ หมายถึง การนำผลจากความสำเร็จของการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปเผยแพร่แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหาร และการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยทั่วไปยึดแนวปฏิบัติตามกระบวนการ POSDCoRB คือ การวางแผน (P) การจัดองค์การ (O) การจัดทีมงาน หรือผู้รับผิดชอบ (S) การอำนวยความสะดวก (D) การประสานงาน (Co)การรายงาน (R) และการกำหนดงบประมาณ (B) เมื่อทำการนิเทศภายในสถานศึกษาควบคู่ไปกับการบริหารนั้น จึงควรใช้แนวปฏิบัติตามกระบวนการ PIDRE ซึ่งมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผนการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศได้ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจร่วมกันในเรื่องที่จะนิเทศ ศึกษาสภาพของการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ปัญหาความต้องการของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง หรืองานที่จะปฏิบัติ โดยอาศัยการสังเกตรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ การรายงานและการวิจัยที่ปรากฏผลไว้ หรือเป็นการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อนำผลเหล่านี้มากำหนดทางเลือกวางแผนต่อไปการดำเนินงานในขั้นตอนนี้จะเป็นการเตรียมการในด้านข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำไปปฏิบัติการวางแผน เช่น ข้อมูลจำนวนนักเรียน ทรัพยากรการบริหารงบประมาณ อุปกรณ์เครื่องมือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เป็นต้น แล้วจัดดำเนินการวางแผนโครงการจัดกิจกรรม กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ พร้อมทั้งจะนำไปประสานงานกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

2. ขั้นที่ 2 ขั้นให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ เป็นขั้นการประชาสัมพันธ์ให้มีความรู้ความเข้าใจให้ทราบแผนงานโครงการ และกิจกรรมที่กำหนดไว้และให้บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วม

รับผิดชอบดำเนินการตามขั้นตอนของกิจกรรมนั้น ๆ อาจดำเนินการโดยจัดทำเป็นคู่มือปฏิบัติงาน จัดประชุมชี้แจง จัดข้อเสนอเทศ หรือแจ้งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อทราบ ในบางครั้งอาจจำเป็นต้องให้ผู้รับการนิเทศ ได้ส่งข้อมูลป้อนกลับเพื่อหาทางป้องกันแก้ไข และช่วยดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้มากยิ่งขึ้น การดำเนินงานในขั้นตอนนี้จำเป็นต้องทำเป็นประจำ สำหรับการนิเทศที่จัดทำขึ้นใหม่หรืองานที่ปฏิบัติแล้ว ยังไม่ได้ผลเป็นที่พอใจ จึงจำเป็นต้องทำการทบทวนขั้นตอนการปฏิบัติ ให้ความรู้ที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง และนำไปสู่ขั้นตอนต่อไป

3. ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการนำ แผนปฏิบัติการมาใช้ให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติตามกระบวนการของกิจกรรม ผู้ให้การนิเทศคอยควบคุม คุณภาพให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ จัดบริการให้สิ่งสนับสนุน จัดอุปกรณ์ เครื่องมือหรือสื่อที่มีประสิทธิภาพ อำนวยความสะดวกอื่น ๆ และมีการติดตามผลการปฏิบัติงาน เพื่อหาแนวทางมาปรับปรุงแก้ไขได้ทันทั่วถึง และต่อเนื่อง ผู้บริหารหรือผู้นิเทศ จึงต้องคอยให้ คำปรึกษาหารือเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น

4. ขั้นที่ 4 ขั้นบำรุงขวัญให้กำลังใจ เป็นการเสริมแรง เพื่อให้ผู้รับการนิเทศ ความมั่นใจและสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารหรือผู้นิเทศ จึงต้องคอยกระตุ้น สนับสนุนส่งเสริม และถ้าผิดพลาดก็จะคอยให้คำแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข พร้อมทั้งให้การเสริมแรง ทันที เพื่อไม่ให้ผู้รับการนิเทศมีความรู้สึกเสียกำลังใจในขั้นนี้จะดำเนินการไปพร้อม ๆ กับ ขั้นการปฏิบัติงานก็ได้ และควรกระทำหลังการปฏิบัติงานเสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งเป็นการแสดงถึงความสำเร็จ ตามเป้าหมาย และเชื่อมโยงในขั้นต่อไป

5. ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผลการดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ ทั้งผู้บริหารหรือผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศร่วมกันประเมินผลงาน ผลการปฏิบัติงานตามแผนโครงการกิจกรรมประเมิน ผลผลิตรายได้ผลเป็นอย่างไร การดำเนินงานที่ผ่านมาแล้วยังมีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างมี ข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงอย่างไรบ้าง ดังนั้นการประเมินผลจะทำให้ทราบว่า ควรจะดำเนินการ อย่างไรในขั้นต่อไปในรูปแบบกระบวนการดังกล่าวนี้จะมีลักษณะปฏิบัติตามครบวงจร โดยให้ข้อมูล ป้อนกลับเพื่อให้สามารถนิเทศได้อย่างต่อเนื่อง

วัชรา เล่าเรียนดี (2548) ได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศภายในที่เป็นการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรง ดังนี้

1. วางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
2. เลือกประเด็นหรือเรื่องที่น่าสนใจจะปรับปรุงและพัฒนา
3. นำเสนอโครงการที่จะพัฒนาและขั้นตอนการปฏิบัติให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับ

ทราบเพื่ออนุมัติการดำเนินการ

4. ให้ความรู้หรือแสวงหาความรู้จากเอกสารต่าง ๆ และการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการสังเกตการสอนในชั้นเรียนและความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนและนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ

5. จัดทำแผนการนิเทศ กำหนด วัน เวลา ที่จะสังเกตการสอน ประชุมปรึกษาหารือ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์

6. ดำเนินการตามแผนการนิเทศที่ได้วางไว้โดยครูและผู้นิเทศ

7. สรุปและประเมินผลการปรับปรุงและพัฒนารายงานผลสำเร็จ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) กล่าวไว้ว่า กระบวนการนิเทศภายในประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็น ขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ประกอบไปด้วย

ขั้นที่ 1 วัตถุประสงค์ของการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ มีดังนี้

1.1 เพื่อทราบสภาพการศึกษาและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ในขณะนั้น

1.2 เพื่อทราบสภาพปัญหา

1.3 เพื่อทราบความต้องการ

1.4 เพื่อกำหนดแนวทางตัดสินใจในการแก้ปัญหา

1.5 เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ไปสู่นาาคตที่พึงประสงค์

อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.6 เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ขั้นที่ 2 สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพที่เป็นจริง หรือกำลังอยู่หรือกำลังดำเนินการอยู่ขณะนั้น

ขั้นที่ 3 สภาพปัญหา หมายถึง สภาพความแตกต่างของสิ่งที่เป็นอยู่หรือผลที่ปรากฏกับสิ่งที่ต้องการให้เป็นหรือเป้าหมาย

ขั้นที่ 4 ความต้องการ หมายถึง สิ่งที่เป็นปรารถนาตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

ขั้นที่ 5 วิธีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ

2. การวางแผนและกำหนดทางเลือกการวางแผนติดตามประเมินผลการนิเทศภายในมี 4 ขั้นตอน

2.1 ชั้นเตรียมการวางแผน

2.2.1 ทำความเข้าใจ เกี่ยวกับขอบข่าย อำนาจหน้าที่และบทบาทของ ผู้นิเทศภายในโรงเรียนทำแผนและโครงการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

2.2.2 นำผลการศึกษา ข้อมูล จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียนมาจัดลำดับความสำคัญเพื่อให้ทราบแน่ชัดว่าปัญหาใดที่ต้องดำเนินการ ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2.2 ชั้นลงมือปฏิบัติการวางแผน คณะทำงานจัดประชุมครู โดยนำประเด็น ปัญหาและความต้องการที่สำคัญจากการศึกษา สภาพปัจจุบัน และนโยบายของหน่วยเหนือพิจารณา แล้วสรุปว่าปีงบประมาณนี้มีงานสำคัญอะไรบ้าง การกำหนดการวางแผน หรือการจัดทำโครงการเพื่อ สนองนโยบายและความต้องการของโรงเรียน จะต้องพิจารณาตัดสินใจกำหนด ตามลำดับความสำคัญ ของงานและเขียนไว้เป็นแนวปฏิบัติต่อไป รูปแบบของการเขียนแผนและโครงการ มีดังนี้

2.2.1 ความเป็นมาของโครงการ

2.2.2 วัตถุประสงค์

2.2.3 เป้าหมาย

2.2.4 ผู้ดำเนินการ

2.2.5 วิธีการดำเนินการ

2.2.6 ช่วงเวลา

2.2.7 สถานที่ดำเนินการ

2.2.8 งบประมาณ

2.2.9 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

2.2.10 แนวทางการติดตามผล

2.3 ชั้นประสานแผน มีรายละเอียดเป็นขั้นตอน ได้แก่ การทบทวนเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ งบประมาณ เวลา ประสานคนและประสานงาน

2.4 ชั้นเตรียมนำแผนไปปฏิบัติ โดยทำคู่มือปฏิบัติงาน

2.4.1 จัดทำแผนเป็นรูปเล่ม

2.4.2 ทำปฏิทินปฏิบัติงาน

3. การปฏิบัติการนิเทศภายใน หมายถึง การดำเนินการตามกิจกรรมที่ กำหนดไว้ในโครงการนิเทศภายในโรงเรียน โดยได้ดำเนินการนิเทศภายในจำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่

3.1 กิจกรรมเยี่ยมชั้นเรียน

3.2 กิจกรรมการให้คำปรึกษาแนะนำ

3.3 กิจกรรมการให้ศึกษาเอกสารทางวิชาการการปฏิบัติการนิเทศ

ดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ 1. นิเทศเพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 2. นิเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

4. การประเมินผลการนิเทศการประเมินผลการนิเทศ หมายถึง การตรวจสอบความสำเร็จของโครงการกับจุดประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้ การประเมินผลการนิเทศภายในเพื่อทราบผลการดำเนินงาน อาจประเมินทั้งก่อนระหว่าง และหลังการนิเทศ โดยมีขอบข่ายการประเมินตามกิจกรรมในโครงการ เช่น

- 4.1 ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย
- 4.2 ประเมินความคิดเห็น
- 4.3 ประเมินกระบวนการนิเทศ

สรุปผลการประเมิน เพื่อให้เป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงการปฏิบัติงานในโอกาสต่อไป หลังจากที่มีการประเมินผลแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือการสรุปและรายงานผลการประเมิน ทั้งนี้ เพื่อบรรณข้อมูล 2 ประการ คือ

1. ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน ได้แก่ ความพร้อมในการดำเนินการ มอบอำนาจหน้าที่ให้ผู้ร่วมงาน การอำนวยความสะดวกและการรายงาน

2. ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ได้แก่ ด้านปริมาณและด้านคุณภาพแบบรายงาน การประเมินผลโครงการมี ดังนี้

- 2.1 ชื่อโครงการ
- 2.2 วัตถุประสงค์
- 2.3 เป้าหมาย
- 2.4 ปัญหาและอุปสรรค
- 2.5 ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
- 2.6 ข้อเสนอแนะ
- 2.7 ผู้รับผิดชอบโครงการ
- 2.8 ผู้รายงาน
- 2.9 การเสนอรายงานผลการประเมิน

5. ขั้นการขยายผลต่อยอด และ ยกย่องเชิดชูเกียรติเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการนำเสนอคณะกรรมการ ติดตามตรวจสอบประเมินผลและการนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) ในเขตพื้นที่การศึกษานำไปขยายผล

ศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ได้กล่าวถึง แนวทางการนิเทศเพื่อส่งเสริมการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็งไว้ว่า การนิเทศเพื่อส่งเสริม

การนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง เป็นการดำเนินการอย่างเป็นระบบระหว่าง บุคคลภายนอกกับบุคคลภายในสถานศึกษาในการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนการนิเทศภายในสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีกระบวนการนิเทศ เพื่อส่งเสริมการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งอย่างเป็นระบบซึ่งประกอบด้วย

1. การจัดทำข้อมูลและสารสนเทศ เป็นการจัดการกระทำข้อมูลและสารสนเทศ อย่างเป็นระบบและสามารถดึงเอาข้อมูลที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ในการวางแผน และพัฒนาได้อย่าง ทันทีทันใดตรงตามความต้องการของสภาพปัจจุบันและปัญหาอย่างแท้จริง อันได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน ของสถานศึกษา เช่น ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ ข้อมูลการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน อีกทั้งต้องทำรายงาน ผลทั้งเอกสารและออนไลน์อีกด้วย

2. การวางแผนการนิเทศ เป็นการสร้างความตระหนักให้มีการดำเนินการนิเทศ ภายในสถานศึกษาโดยสร้างความรู้ และความเข้าใจให้บุคลากรเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการ นิเทศภายในสถานศึกษา มีการส่งเสริมระบบการนิเทศและการสร้างสื่อ เครื่องมือ นวัตกรรม เพื่อส่งเสริมการนิเทศ

3. การดำเนินการนิเทศโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา เป็นการปฏิบัติการ นิเทศภายในสถานศึกษานิเทศ ติดตาม ตามแผนการนิเทศ โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา

4. การติดตามและประเมินผลที่เน้นผลงาน เป็นการติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานตามแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาในด้านกระบวนการนิเทศ ด้านการจัดการเรียนรู้ ของครู มีการสรุปและรายงานผลการนิเทศและนำผลการนิเทศมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการนิเทศ ต่อไป

5. การเผยแพร่และขยายผลอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เป็นการถอดบทเรียน การดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จแล้ว การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอผลการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยประกาศขิดชูเกียรติสถานศึกษาที่มีผลการ ดำเนินงานการนิเทศภายในที่ประสบผลสำเร็จ และทำการเผยแพร่ มีการประกวดนวัตกรรม สิ่งสร้างสรรค์นวัตกรรม เผยแพร่นวัตกรรมและผลที่เกิดจากการนิเทศภายในที่ประสบผลสำเร็จ

Haris (1975) ได้กำหนดขั้นตอนการนิเทศไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นวางแผน (Planning) ได้แก่ การคิด การตั้งวัตถุประสงค์การคาดการณ์ ล่วงหน้าการกำหนดตารางงาน การค้นหาวิธีปฏิบัติงาน และการวางแผนโปรแกรมงาน

2. ขั้นการจัดโครงการ (Organizing) ได้แก่ การตั้งกฎเกณฑ์ การรวบรวม ทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งคนและวัสดุอุปกรณ์ ความสัมพันธ์แต่ละขั้น การมอบหมายงานการประสานงาน การกระจายอำนาจหน้าที่ โครงสร้างขององค์กรและการพัฒนานโยบาย

3. ขั้นนำการเข้าสู่การปฏิบัติ (Leading) ได้แก่ การตัดสินใจ การเลือกสรรบุคคล การเร้าใจให้มีกำลังใจคิดริเริ่มอะไรใหม่ ๆ การสาธิตการจูงใจและให้คำแนะนำในการสื่อสารการกระตุ้นส่งเสริมกำลังใจ และการแนะนำนวัตกรรมใหม่ ๆ และให้ความสะดวกในการทำงาน

4. ขั้นการควบคุม (Controlling) ได้แก่ การสั่งการ การให้รางวัล การลงโทษ การตำหนิ และการบังคับให้กระทำตาม

5. ขั้นประเมิน (Appraising) ได้แก่ การตัดสินใจการปฏิบัติงาน การวิจัย และการวัดผลปฏิบัติงานกิจกรรมที่สำคัญ

การศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง กระบวนการนิเทศภายใน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบ โดยแสดงข้อมูลการสังเคราะห์ปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

กระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษา	กระทรวงศึกษาธิการ (2550)	ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551)	วีชรา เล่าเรียนดี (2553)	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553)	ศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัด คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556)	Haris (1975)	ความถี่
1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความ ต้องการ	✓	-	✓	✓	✓	-	5
2. การวางแผนและกำหนดทางเลือก	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
3. การปฏิบัติตามแผนการนิเทศ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
4. การประเมินผลการนิเทศภายใน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
5. การปรับปรุงแก้ไขและต่อยอด	✓	-	✓	✓	✓	-	5
6. การควบคุม	-	-	-	-	-	✓	
7. การบำรุงขวัญให้กำลังใจ เป็น การเสริมแรง	-	✓	-	-	✓	-	2

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแนวคิดนักวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2550), ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551), วัชรา เล่าเรียนดี (2553), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553), ศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556), Haris (1975) กระบวนการของการนิเทศภายในสามารถสรุปได้ว่า กระบวนการของการนิเทศภายในสถานศึกษา จะช่วยให้การดำเนินงานนิเทศภายในบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ นั้นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการในการดำเนินการที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์กระบวนการในการนิเทศภายในที่นำมาหาความถี่ ปรากฏดังตาราง 1 และคัดเลือกกระบวนการที่มีความถี่ที่มีค่าตั้งแต่ 3 ขึ้นไป ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ หมายถึง ปัญหาและความต้องการ หมายถึง เป็นขั้นตอนที่สถานศึกษามีการสำรวจปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายใน วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการจำเป็นจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วนก่อนหลัง ซึ่งอาศัยความร่วมมือจากคณะครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา

2. การวางแผนและกำหนดทางเลือก หมายถึง ขั้นตอนในการกำหนดขอบข่ายการนิเทศภายใน กำหนดผู้รับผิดชอบ เขียนแผนและโครงการนิเทศภายใน มีการประชุมชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจในการนิเทศภายใน

3. การปฏิบัติตามแผนการนิเทศ หมายถึง การดำเนินการนิเทศตามแผนที่กำหนดไว้ มีการสังเกตการสอน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

4. การประเมินผลการนิเทศภายใน หมายถึง เป็นขั้นตอนของการกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินผล มีการประเมินผลการนิเทศ สรุปผลและจัดทำรายงานผลการนิเทศ

5. การปรับปรุงแก้ไขและต่อยอด หมายถึง เป็นขั้นตอนการปรับปรุงและแก้ไขการนิเทศภายในสถานศึกษา เมื่อประเมินแล้วพบว่าผลที่ได้จากการนิเทศยังไม่ประสบผลสำเร็จหรือยังมีจุดอ่อนในการปฏิบัติงานอยู่มาก จำเป็นจะต้องมีการวางแผนการนิเทศใหม่อีกครั้งเพื่อดำเนินงานนิเทศภายใน

การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1. ความหมายของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดังนี้

วัชรา เล่าเรียนดี (2556) ได้ให้ความหมายของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้ว่าเป็นกระบวนการนิเทศ ที่เพื่อนครู 2 คน จับคู่หรือรวมกลุ่มกันเพื่อปรับปรุง หรือการปรับปรุง

พัฒนาการ จัดการเรียนรู้และพัฒนาการจัด การเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลการเรียนของนักเรียนด้วยเทคนิควิธีสอนหรือรูปแบบการสอนรูปแบบใด รูปแบบหนึ่งที่เหมาะสม มีการสังเกตการสอน ให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน และการนิเทศ แบบเพื่อนช่วยเพื่อนทำได้ง่าย สะดวกเนื่องจากเพื่อนครูด้วยกันร่วมมือกันจากความสนใจในเรื่องเดียวกัน และพึงพอใจที่จะร่วมมือกันปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของกันและกัน

Benshoff (1994) ได้ให้ความหมายสรุปได้ว่าการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน คือการจัดเตรียมการทำงานเพื่อประโยชน์ร่วมกัน โดยใช้การนิเทศหรือการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นกระบวนการที่ให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลย้อนกลับในทางสร้างสรรค์ และการวิพากษ์วิจารณ์ในขณะเดียวกันก็ลดความสำคัญของการประเมินลง

Acheson and Gall (1997) ได้ให้ความหมายได้ว่า การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน คือ การที่ครูทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานในการสังเกตและอธิบาย ขยายความเพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง การจัดกิจกรรมหรือการทำงานเพื่อประโยชน์ร่วมกัน โดยการจับคู่กันหรือครูรวมกลุ่มกันในการนิเทศ มีการจัดเป็นลำดับขั้นตอนในการสังเกตการสอนมีการให้ข้อมูลย้อนกลับในทางสร้างสรรค์ และร่วมกันอภิปราย เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

2. หลักการของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้ ดังนี้

Glatthorn (1984) ได้กล่าวถึงหลักการของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับการนิเทศกับผู้นิเทศมีความเป็นทางการ และเป็นเรื่องของสถานศึกษาระดับหนึ่ง นั่นคือ มีการดำเนินการในโรงเรียน โดยบุคลากรในโรงเรียน ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ซึ่งร่วมกับบุคลากรจากภายนอก มีกระบวนการการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนและร่วมการสังเกตการสอนในชั้นเรียนกันและกัน และมีความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อนที่ใกล้ชิดกัน

2. การจับคู่กันสังเกตการณ์สอนอย่างน้อย 2 ครั้ง หรือมากกว่า 2 ครั้ง ตามความจำเป็นและมีการให้ข้อมูลย้อนกลับภายหลังการสังเกตการสอน

3. เน้นความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ถึงแม้ว่าผู้บริหารหรือผู้นิเทศอาจจะมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดดำเนินการและติดตามดูแลโครงการเป็นบางครั้ง หรือเข้าสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน จัดประชุมกับอภิปราย โดยอาจเข้าร่วมโครงการด้วยโดยตลอดก็ได้

4. เน้นความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันไม่มีการประเมินมาเกี่ยวข้อง การนิเทศในแบบดังกล่าว ก็เพื่อให้การชมเชยผู้ปฏิบัติ ไม่ใช่ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยมาตรฐาน ดังนั้นข้อมูลจากผลการสังเกตการณ์สอนหรือจากการประชุมจะไม่ควรนำไปใช้ในกระบวนการประเมินผลครูของผู้บริหาร

จากแนวคิดของหลักการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสามารถสรุปได้ว่า หลักการของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีดังนี้

1. ครูมีความสมัครใจในการเข้าร่วมการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. เปิดโอกาสให้ครูผู้เข้าร่วมการนิเทศเลือกหัวข้อที่สนใจในการศึกษาหาความรู้ร่วมกัน
3. การทำงานร่วมกันของเพื่อนครูโดยใช้หลักของการร่วมมือ
4. เปิดโอกาสให้ครูได้วางแผนการสอน และสังเกตการสอนของเพื่อนร่วมงาน โดยเน้นกระบวนการทำงานร่วมกันไม่ใช่การประเมิน

5. มีการอำนวยความสะดวกแหล่งการสืบค้น และอำนวยความสะดวกรวมทั้งให้การสนับสนุนแก่ครูทั้งด้านเวลา ทรัพยากร และกำลังใจจากผู้บริหาร

3. วัตถุประสงค์ของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

นักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้ ดังนี้

Acheson and Gall (1997) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของครูที่เข้าร่วมการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมี ดังนี้

1. เพื่อเรียนรู้วิธีการเก็บข้อมูลและเปรียบเทียบกับเพื่อนร่วมงาน
2. เพื่อเรียนรู้วิธีการทำงานกับเพื่อนร่วมงาน โดยมีบรรยากาศการทำงานที่ท้าทายและมีความน่าสนใจ และไม่ทำให้เกิดความบาดหมางใจกันระหว่างเพื่อนร่วมงาน
3. เพื่อทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานในการเรียนรู้ เทคนิคการสอนที่สังเกตได้ในห้องเรียน หรือห้องปฏิบัติการซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลได้เป็นอย่างดี
4. เพื่อลดความรู้สึกโดดเดี่ยวในวิชาชีพ เพราะการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานเสมือนสิ่งที่ต้องปฏิบัติและเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองที่สำคัญยิ่ง

University of Arkansas (1999) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดังนี้

1. เพื่อนำเสนอและให้ข้อมูลที่น่าสนใจในการพัฒนาตนเองของครู
2. เพื่อจัดหาผู้ช่วยในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ผ่านการอบรม การให้คำปรึกษา การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

3. เพื่อจัดให้ครูมีส่วนร่วมในกลุ่มที่ปรึกษาเพื่อค้นคว้า หรือสนับสนุนแนวทางการสอนรูปแบบใหม่

4. เพื่อจัดบริการให้คำปรึกษาตัวต่อตัวระหว่างครูกับผู้ที่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน

4 ประการ ดังนี้

1. เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการสอนใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพกับเพื่อนร่วมงาน

2. เพื่อจัดให้ครูได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการสอน

3. เพื่อจัดบริการให้คำปรึกษาตัวต่อตัวระหว่างครูกับผู้ที่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน

4. เพื่อเป็นการสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

4. เครื่องมือในการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

เครื่องมือที่สำคัญสำหรับกระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน คือ แบบสังเกตการสอนและการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการเรียนการสอนและการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนา นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการสอนจะเป็นส่วนสำคัญในการนำมาใช้ในการวิเคราะห์การสอนของครูเพื่อจะหาทางแก้ไขปรับปรุงหรือส่งเสริมพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น การสังเกตการสอนจึงเป็นส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งของการนิเทศเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในทุกรูปแบบ

เครื่องมือในการนิเทศการสอนประกอบด้วยเครื่องมือที่สำคัญ คือ

1. เครื่องมือสำหรับผู้นิเทศหรือผู้ทำหน้าที่นิเทศและ

2. เครื่องมือสำหรับครูผู้สอนหรือผู้รับการนิเทศ

วิชา เล่าเรียนดี (2556) ได้เสนอเครื่องมือการนิเทศการสอนสำหรับผู้นิเทศหรือผู้ทำหน้าที่นิเทศ

1. โครงการนิเทศการสอนเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา

2. แผนการนิเทศการสอนของครู

3. เครื่องมือสังเกตการสอนของครู และแบบประเมินสมรรถภาพการสอนของครู

4. ปฏิทินสังเกตการสอนของครู

5. แบบประเมินตนเองในการนิเทศการสอน

6. แบบประเมินโครงการการนิเทศและแผนการสอน

7. แบบสอบถามความคิดเห็นของครู

8. แบบรายงานผลการนิเทศการสอนการเรียนรู้ของนักเรียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง/

ด้านใดด้านหนึ่ง

เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนเพื่อนิเทศของครู

1. โครงการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนหรือโครงการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อปรับปรุงพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียน

2. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนที่ได้เลือกใช้ร่วมกับผู้นิเทศ

3. แบบวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

5. แบบประเมินสมรรถภาพการสอนของครู (ครูประเมินตนเอง) และแบบประเมินสมรรถภาพการนิเทศของผู้นิเทศ

6. แบบบันทึก Journal Writing ของตนเอง (ครู/ผู้รับการนิเทศ) และของนักเรียน

7. แบบรายงานผลการนิเทศ (สำหรับการทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศในเวลาเดียวกัน

สรุปเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศการสอน คือ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตและบันทึกการนิเทศการสอนเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับและนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

5. กิจกรรมการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ปัจจุบันเนื่องจากหลักการ แนวคิด และการปฏิบัติเกี่ยวกับ Coaching เป็นที่นิยมและสนใจนำไปใช้มากขึ้นในวงการศึกษ โดยเฉพาะ Peer Coaching ซึ่งเน้นการช่วยเหลือกันเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาระหว่างเพื่อนซึ่งสามารถจัดกิจกรรมได้ทั้งเป็นทางการ (Formal) และไม่เป็นทางการ (Informal) (วีชรา เล่าเรียนดี, 2556)

กิจกรรมการโค้ชแบบเป็นทางการ (Formal Peer Coaching)

1. การร่วมกันจัดการเรียนการสอน (Co-Teaching)

2. การช่วยเหลือแนะนำกันและกัน (Collaborative-Teaching)

3. การแนะนำโดยเพื่อนผู้เชี่ยวชาญกว่า (Expert Advisor)

4. การช่วยเหลือแนะนำโดยผู้เชี่ยวชาญ (Mentor Coaching)

5. การร่วมกันวางแผนการสอนโดยเพื่อน (Co-Planning)

6. การช่วยกันสังเกตบันทึกข้อมูล (Coach as a Mirror)

กิจกรรมการโค้ชแบบไม่เป็นทางการ (Informal Peer Coaching)

1. การแก้ปัญหาร่วมกัน (Problem Solving)

2. การศึกษาร่วมกันเป็นกลุ่ม (Study Group)

3. การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)

4. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน (Material Development)
5. การเล่าประสบการณ์การสอนแก่เพื่อน (Story Telling About Teaching Practices)
6. การวิเคราะห์ VDO การสอน (Video Tape Analysis)
7. การวางแผนหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ (Planning Interdisciplinary)

สรุปว่า การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเน้นการช่วยเหลือกันเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาระหว่างเพื่อน ซึ่งสามารถจัดกิจกรรมการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนได้ทั้งเป็นทางการ(Formal) และไม่เป็นทางการ (Informal)

6. บุคลากรในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นเทคนิคการศึกษาเป็นรายบุคคลอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้นิเทศจะทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้รับการนิเทศในขณะดำเนินการนิเทศเรื่องนั้น ๆ ผู้นิเทศอาจเป็นผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์หรือเพื่อนครูด้วยกันก็ได้ แต่ส่วนใหญ่มักจะใช้ในกรณีที่ครูนิเทศด้วยตนเอง ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่ในการนิเทศนั้น เป็นผู้ทำหน้าที่ขับเคลื่อนกระบวนการนิเทศให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดนโยบายการนิเทศการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา เช่น การจัดทำโครงการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา
2. ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เช่น การจัดอบรม ประชุมชี้แจง หรือให้ความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
3. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน
4. จัดหางบประมาณสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน
5. สนับสนุนให้มีการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาตามแผนงาน/โครงการ
6. สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การยกย่องชมเชยการให้รางวัล หรือนำผลสำเร็จของการปฏิบัติงานมาแสดงให้เห็นปรากฏแก่บุคคลอื่น
7. ติดตามประเมินผล และพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 (2556) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วยบุคคล 3 ฝ่าย ได้แก่

1. ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนการนิเทศ

2. ผู้นิเทศ อาจเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมาย เช่น วิชาการโรงเรียน หัวหน้าสายชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หรือเพื่อนครู

3. ผู้รับการนิเทศ ในกรณีที่เป็นครูผู้สอนในระดับเดียวกัน อาจตกลงร่วมกัน ในลักษณะการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนโดยให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้นิเทศ อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้รับการนิเทศ

สรุปว่า บุคลากรในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วย ผู้นิเทศผู้รับการนิเทศ และผู้สนับสนุนการนิเทศ ซึ่งมีบทบาทที่แตกต่างกันในการขับเคลื่อนกระบวนการนิเทศให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

7. ทักษะในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

กมลเทพ ลำเหลือ (2552) ได้ให้ความหมายของทักษะในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ไว้ว่า หมายถึง ความชำนาญในการปฏิบัติการนิเทศของผู้นิเทศได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว ถูกต้องและเหมาะสม แบ่งออกเป็น 5 ทักษะ ดังนี้

1. ทักษะในด้านการเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถของผู้นิเทศในทางวิชาการ มีความรอบรู้ที่จะแนะนำและชี้แนะแก่ผู้อื่นได้ และมีความสามารถในการจูงใจให้ผู้อื่นร่วมมือปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ศรัทธาและเชื่อถือ

2. ทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถของผู้นิเทศที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในฐานะสมาชิกของกลุ่ม และความสามารถในการประสานความต้องการของสมาชิกภายในกลุ่มทั้งในด้านความรู้สึก ความเชื่อ ความต้องการให้ไปในทิศทางที่ถูกต้องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน

3. ทักษะในด้านกระบวนการกลุ่ม หมายถึง ความสามารถของผู้นิเทศในด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันตัดปัญหาในการนิเทศการศึกษา เพื่อปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

4. ทักษะในด้านการบริหารบุคคล หมายถึง ความสามารถของผู้นิเทศในการคัดเลือกบุคคลที่มาทำงานให้เหมาะสม และการพัฒนาบุคคลที่มีอยู่แล้วให้มีความรู้ความสามารถที่จะทำงานให้เกิดประโยชน์ ขณะเดียวกันคนเหล่านั้นก็มีความสุข ความพอใจในการทำงาน

5. ทักษะในด้านการประเมินผล หมายถึง ความสามารถของผู้นิเทศในการตีค่าผลงานที่ได้กระทำมาแล้วว่าบังเกิดผลเพียงใด โดยจะต้องสร้างเครื่องมือวัดที่เที่ยงตรงและกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานสำหรับตัดสินคุณค่า ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงปัญหาของแผนการดำเนินงานและปัญหาของแต่ละบุคคลดีขึ้น

สมหมาย สมมิตร (2551) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะของผู้นิเทศในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มี 5 ทักษะ ได้แก่

1. ทักษะด้านการเป็นผู้นำ
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์
3. ทักษะด้านการบริหารบุคคล
4. ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม
5. ทักษะด้านการประเมินผล

สรุปได้ว่า ทักษะของผู้นิเทศในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วย 5 ทักษะ ได้แก่ ทักษะด้านการเป็นผู้นำ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านการบริหารบุคคล ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม และทักษะด้านการประเมินผล

8. แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

Chickering and Gamton (1987) ได้จำแนกการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็น 3 ประเภท ซึ่งแต่ละประเภทยึดเน้นหรือจุดมุ่งหมายในการพัฒนาต่างกัน กล่าวคือ

1. Technical Coaching เป็นการช่วยส่งเสริมการถ่ายโยงความรู้ทักษะและวิธีการสู่การปฏิบัติจริงให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (หลังการฝึกอบรมเทคนิควิธีการใหม่ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ)
2. Collegial Coaching เป็นการช่วยให้ครูได้พัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตัวเองด้วยตัวเอง เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับครูหรือครูกับเพื่อนครูหรือครูกับบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน
3. Challenge Coaching เป็นการช่วยเหลือและให้ความร่วมมือกับครูในการแก้ปัญหาการสอนที่เกิดขึ้นเสมอ และยังไม่ได้รับการแก้ไข ซึ่งเป็นงานที่ท้าทายความสามารถในการแก้ปัญหาของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศ หรือผู้บริหารซึ่งจะต้องร่วมมือกันปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหานั้น

การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนถ่ายโยงความรู้ (Technical Coaching) เป็นการนิเทศการสอน รูปแบบหนึ่งที่เน้นการช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูและเพื่อนครู ได้ถ่ายโยงความรู้ ทักษะและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ จากที่ได้รับการฝึกอบรม และฝึกปฏิบัติมาให้นำไปใช้ได้จริงในห้องเรียนในขณะเดียวกันก็เน้นความร่วมมือระหว่างครูและผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศ เปิดโอกาสและจัดเวลาให้ได้สนทนากันมากขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ความรู้สึกต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในวิชาชีพของตนเอง การนิเทศแบบ Technical Coaching นี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่าการให้ข้อมูลย้อนกลับตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดในเรื่องที่สังเกตการสอนของกันและกัน ภายใต้บรรยากาศของความเป็นมิตรที่ดีต่อกันจะช่วยให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการสอนของตนเองได้ โดยปกติแล้วการนิเทศแบบนี้จะนำมาใช้คู่กับครูที่ผ่านการฝึกอบรมปฏิบัติการในโครงการพัฒนาบุคลากรในด้านเทคนิคทักษะการสอนใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยมีการติดตามส่งเสริมการนำไปใช้จริงในห้องเรียนซึ่งมีวิธีการปฏิบัติง่าย ๆ พอสรุปได้ คือ จับคู่ครูกับผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้นิเทศ หรือให้ผู้ที่ผ่านการอบรม

มาแล้วทั้งคู่ผลักดันกันสังเกตการสอนและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่กันและกันหลาย ๆ ครั้ง ซึ่งได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่เน้นการพัฒนาการสอน โดยการร่วมมือกันปรับปรุงการสอน หรือ Collegial Coaching เป็นการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอีกแบบหนึ่งที่เน้นการพัฒนาปรับปรุงการสอน โดยร่วมมือกันเปิดโอกาสและให้เวลาในการสนทนากันระหว่างครูมากขึ้น การที่มีโอกาสสังเกตการสอนระหว่างเพื่อนด้วยกันนั้น ทำให้รู้จุดบกพร่องของตนเองชัดเจนยิ่งขึ้น เข้าใจตนเองมากขึ้น การนิเทศแบบนี้มีพื้นฐานความเชื่อว่าครูสามารถพัฒนาทักษะและการสอนของตนเองสามารถวิเคราะห์การสอนของตนเองได้ ถ้าเขามีโอกาสที่จะฝึกฝนและพัฒนาทักษะต่าง ๆ ดังกล่าวการนิเทศแบบนี้มีเป้าหมายระยะยาวว่าครูจะสามารถแก้ไขตัวเองด้วยตัวเองอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอการนิเทศแบบ Collegial Coaching มีวิธีการง่าย ๆ คือ การจับคู่กันระหว่างครูในสายวิชาเดียวกันหรือต่างสาขากันเน้นที่การสังเกตการสอนของกันและกัน โดยเฉพาะในจุดหรือประเด็นที่ต้องการเรียนรู้มากที่สุดเน้นเฉพาะจุดที่บกพร่องที่ต้องการแก้ไขปรับปรุง โดยที่ผู้สังเกตการณ์สอนจะร่วมมือกับผู้รับการสังเกตคิดและตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งแตกต่างจากการนิเทศแบบ Technical Coaching ซึ่งผู้สังเกตหรือผู้นิเทศจะเป็นผู้บอก เป็นผู้ตัดสินใจว่าการสอนของครูเหมาะสมหรือถูกต้องเพียงใด ต้องการแก้ไข ปรับปรุงจุดใดบ้าง ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศในรูปแบบนี้จะต้องมีความรู้ ความชำนาญในทักษะต่าง ๆ มากพอสมควร ดังนั้น ถ้าจะมุ่งพัฒนาสภาพการทำงานในโรงเรียน ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและบุคลากรต่าง ๆ แล้ววิธีการนิเทศแบบ Collegial Coaching น่าจะเหมาะสมที่สุดที่จะนำมาใช้ในโรงเรียน การนิเทศแบบเพื่อนร่วมมือกันแก้ไขปัญหาการสอนหรือ Challenge Coaching เป็นการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่เน้นการแก้ไขปัญหาการสอนที่เกิดขึ้นอยู่ต่อเนื่องและยังไม่ได้จัดการปรับปรุงแก้ไขจุดประสงค์ของการนิเทศแบบนี้ก็เพื่อช่วยครูแก้ปัญหการจัดการเรียนการสอน คำว่า Challenge หมายถึง ทำทนายซึ่งก็คือความพยายามที่จะแก้ปัญหาได้ดังนี้ คือ

1. ครูจะใช้วิธีการ ทักษะหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่อบรมมาบ่อยยิ่งขึ้น
2. ครูสามารถใช้ทักษะวิธีการ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างเหมาะสมถูกต้องยิ่งขึ้น
3. ครูจะจดจำทักษะใหม่ ๆ เหล่านั้นได้นาน
4. ครูจะมีความเข้าใจในทักษะวิธีการ และนวัตกรรมใหม่เหล่านั้นในห้องเรียนอย่าง

สม่่าเสมอ

5. ครูจะมีความเข้าใจในทักษะวิธีการและนวัตกรรมชัดเจนยิ่งขึ้น สามารถนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลสูงขึ้น

กล่าวโดยสรุป ผลสำเร็จของการพัฒนาวิชาชีพ ด้วยระบบการให้การช่วยเหลือกันระหว่างเพื่อนขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง บุคลากรพอใจที่จะทำงานร่วมกัน

เป็นกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดซึ่งกันและกัน ผู้บริหารมีบทบาทช่วยให้การนิเทศทุกรูปแบบ ประสบผลสำเร็จ โดยการให้ครูเข้าใจในเรื่องเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกัน ในการปฏิบัติและให้การ สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินการโดยตลอดและสม่ำเสมอ ในขณะที่เดียวกันจะต้องไม่กำหนดผลการ ปฏิบัติงานการนิเทศเป็นเกณฑ์การประเมินจากภายนอก ถ้าผู้บริหารปฏิบัติได้ตามที่กล่าวแล้ว แนวคิดและเป้าหมายที่จะให้ครูพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างอิสระก็เจริญก้าวหน้ามีประสิทธิผล เป็นที่ยอมรับมากขึ้น

9. เทคนิคการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

วิชา เล่าเรียนดี (2556) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นกระบวนการนิเทศที่เพื่อนครู 2 คน จับคู่หรือรวมกลุ่มกันเพื่อปรับปรุง หรือการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลการเรียนของนักเรียนด้วยเทคนิค วิธีสอนหรือรูปแบบการสอนรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสม มีการสังเกตการสอน ให้ข้อมูล ย้อนกลับซึ่งกันและกัน และการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนทำได้ง่ายสะดวกเนื่องจากเพื่อนครูด้วยกัน ร่วมมือกันจากความสนใจในเรื่องเดียวกัน และพึงพอใจที่จะร่วมมือกันปรับปรุงพัฒนาการเรียน การสอนของกันและกัน กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสามารถนำกระบวนการนิเทศการสอน แบบต่าง ๆ มาใช้ได้เพียงแต่ผู้นิเทศคือเพื่อนครูที่ร่วมโครงการด้วยกันผลัดกันเป็นผู้ทำหน้าที่การนิเทศ จนกว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน ทั้งนี้ ผู้บริหาร/หัวหน้าวิชาการทำหน้าที่ประสาน ให้ความสะดวก

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556) ได้กล่าวถึงกระบวนการของการนิเทศ แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดังนี้

1. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะต้องตกลงกันก่อนที่จะดำเนินการสอนว่าจะเข้าไปให้ ความช่วยเหลือผู้รับการนิเทศในเรื่องใดบ้าง เช่น จะช่วยในการแบ่งกลุ่มผู้เรียน เป็นพี่เลี้ยงกลุ่มผู้เรียน ให้บริการสื่อ เป็นวิทยากรช่วยสอนซ่อมเสริม ตลอดจนการตรวจผลงานผู้เรียน เป็นต้นนอกจากนั้น จะต้องตกลงกันว่าประเมินผลการนิเทศด้วยเครื่องมือและวิธีการใด

2. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศดำเนินการสอนร่วมกันตามที่ตกลงกันได้

3. ผู้นิเทศประเมินผลการนิเทศตามวิธีการและเครื่องมือที่ตกลงกันได้

4. ผู้นิเทศรายงานผลการนิเทศให้ผู้รับการนิเทศทราบเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

จุไรรัตน์ สุตรุ่ง (2559) การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นวิธีการนิเทศหนึ่งในหลาย ๆ วิธีการที่ใช้ในการพัฒนาวิชาชีพครูโดยครูสองคนหรือเป็นกลุ่มเล็กร่วมมือกันพัฒนาการจัดการเรียน การสอนโดยมีหลักการที่สำคัญคือครูสามารถเลือกคู่นิเทศเองได้และทั้งสองคนหรือในกลุ่มจะต้องผลัด กันทำบทบาทเดียวกัน คือ เป็นทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยมีกิจกรรมนิเทศที่เป็นหลักคือ การสังเกตการสอน กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีขั้นตอนที่มีความหลากหลายภายใต้

3 องค์ประกอบ คือ เพื่อนสังเกตเพื่อน (Peer Watching) เพื่อนให้ข้อมูลย้อนกลับ (Peer Feedback) และการให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน (Peer Supervising)

University of Arkansas (1999) ได้กำหนดกระบวนการของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนว่ามีรายละเอียด ดังนี้ โปรแกรมเพื่อนช่วยเพื่อน มีความเชื่อว่า อาจารย์เรียนรู้ดีที่สุด เมื่อได้เรียนรู้จากอาจารย์คนอื่น ๆ มีการให้ความสนับสนุน และไม่มีบรรยากาศของการประเมิน มีการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โปรแกรมเพื่อนช่วยเพื่อนมีการให้บริการดังนี้

1. มีการให้ข้อมูลที่น่าสนใจในการพัฒนาตนเอง
2. มีอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญที่ได้ผ่านการอบรมการให้คำปรึกษา
3. มีโอกาสในการเข้าร่วมคณะที่ปรึกษา
4. ได้รับการศึกษาตัวต่อตัวกับเพื่อน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานกับเพื่อนร่วมงานโดยมีคณะที่ปรึกษา คือ กลุ่มอาจารย์ 3-5 คน ที่มีความสนใจในการสอนแบบเดียวกัน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ และมีกระบวนการประเมินที่หลากหลาย ซึ่งจะรวมเป็นกลุ่มเดียวกันโดยการกำหนดตาราง

ตาราง 2 แสดงข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

เทคนิคการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556)	วัชรา เถาเรียนดี (2556)	จุไรรัตน์ สุดรุ่ง (2559)	University of Arkansas (1999)	ความถี่
1. การทำความเข้าใจ	✓	✓	-	✓	3
2. เพื่อนสังเกตเพื่อน	✓	✓	✓	✓	4
3. การให้ข้อมูลย้อนกลับ	✓	✓	✓	✓	4
4. การให้คำแนะนำซึ่งกัน	✓	✓	✓	✓	4
5. การประเมินผลการนิเทศ	✓	-	-	-	1
6. การรายงานผลการนิเทศ	✓	-	-	-	1

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการ วิชา เล่าเรียนดี (2556), สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556), จุไรรัตน์ สุตรง (2559), University of Arkansas (1999) เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้วิจัยได้หาความถี่ดังตาราง 2 และคัดเลือกเทคนิคการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีค่าความถี่ตั้งแต่ 2 ขึ้นไป โดยคัดเลือกเทคนิคของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ได้ดังนี้

1. การสร้างความเข้าใจ หมายถึง การอบรมชี้แจง ให้ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของครูในการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนก่อนดำเนินการนิเทศ
2. เพื่อนสังเกตเพื่อน หมายถึง ครูผู้นิเทศเข้าสังเกตการสอนของครูผู้รับการนิเทศตามที่ได้มีการกำหนดไว้และมีการบันทึกการนิเทศการสอน
3. เพื่อนให้ข้อมูลย้อนกลับ หมายถึง ครูผู้นิเทศสรุปข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการสอน และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูผู้รับการนิเทศ
4. การให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน หมายถึง ครูผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับร่วมกันนำคำแนะนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองแล้วนิเทศการสอนกันอีกครั้งเพื่อติดตามผลต่อไป

จากการศึกษากระบวนการนิเทศภายในและเทคนิคการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูล โดยการผนวกรวมเทคนิคการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนลงในกระบวนการนิเทศภายใน ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบตามเทคนิคการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยมีรายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ กระบวนการและเทคนิคของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

กระบวนการนิเทศภายใน	เทคนิคการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความ ต้องการ	1. การทำความเข้าใจ
2. การวางแผนและกำหนดทางเลือก	2. เพื่อนสังเกตเพื่อน
3. การปฏิบัติตามแผนการนิเทศ	3. การให้ข้อมูลย้อนกลับ
4. การประเมินผลการนิเทศภายใน	4. การให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน
5. การปรับปรุงแก้ไขและต่อยอด	

จากตาราง 3 ผู้วิจัยได้สรุปกระบวนการนิเทศที่ได้จากการสังเคราะห์ ประกอบด้วย 5 กระบวนการได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การวางแผนและกำหนดทางเลือก การปฏิบัติตามแผนการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศภายใน การปรับปรุงแก้ไข และต่อยอด ส่วนเทคนิคการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนประกอบด้วย 4 เทคนิคซึ่งอยู่ในกระบวนการนิเทศด้านการปฏิบัติการนิเทศ ได้แก่ การทำความเข้าใจ เพื่อนสังเกตเพื่อน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการให้คำแนะนำซึ่งกัน

การพัฒนาแนวทาง

1. ความหมายการพัฒนาแนวทาง

Good (1973) ได้ให้ความหมายของแนวทางไว้ว่า เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำเป็นตัวอย่าง เพื่อการลอกเลียนแบบ เป็นสิ่งที่เป็นตัวแบบของสิ่งหนึ่ง เป็นหลักหรือแนวคิด หรือเป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2534) การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่าเดิมอย่างเป็น ระบบ หรือการทำให้ดีขึ้นกว่าสภาพเดิมที่เป็นอยู่อย่างเป็นระบบ

คำหามาน คนไค (2542) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การทำให้มีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้นหรือสูงขึ้น ด้วยวิธีและกิจกรรมต่าง ๆ

สนธยา พลศรี (2547) การพัฒนา ได้ให้ความหมายไว้ว่าการพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดคุณภาพดีขึ้นกว่าเดิม ความหมายนี้นับว่าเป็นความหมายที่รู้จักกันโดยทั่วไปเพราะนำมาใช้มากกว่าความหมายอื่น ๆ แม้ว่าจะไม่เป็นที่ยอมรับของนักวิชาการก็ตาม

จากการศึกษาความหมายของการพัฒนาแนวทาง สรุปได้ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงแบบอย่างของสิ่งหนึ่งสิ่งใดเพื่อใช้เป็นแนวทาง ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปให้มีคุณภาพดีขึ้นกว่าเดิม ด้วยวิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ

2. ลักษณะของแนวทางที่ดี

ปรีชา กองจินดา (2549) ได้กล่าวว่า ลักษณะของแนวทางที่ดี ควรมีดังนี้

1. เป็นไปตามโครงสร้างของหลักวิชาการในเรื่องแนวทางการปฏิบัติการปรับเปลี่ยนองค์กร พฤติกรรมของบุคคลในองค์กรให้เป็นคนรอบรู้ การมีแบบแผนทางความคิด การมีทัศนคติร่วม การเรียนรู้กันแบบเป็นทีมและการคิดเชิงระบบ เพื่อที่จะพัฒนาองค์กรอย่างเป็นไปได้และเหมาะสม

2. มีความเหมาะสมในเรื่องของแนวทางการพัฒนาองค์กรในด้านการปฏิบัติภายใต้บริบทของโรงเรียน

3. มีความเป็นไปได้ในเรื่องแนวทางการพัฒนาองค์กรที่มีความเหมาะสมในการปฏิบัติจริงภายใต้บริบทของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้อธิบายลักษณะของการพัฒนาแนวทางที่ดีไว้ ดังนี้

1. การพัฒนาเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่มีแบบแผน มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ โดยเกี่ยวข้องกันกับการวางแผนการใช้กลยุทธ์เพื่อที่จะพัฒนาและการระดมทรัพยากรในด้านต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อที่จะใช้ในด้านของการเปลี่ยนแปลง
2. การพัฒนานั้นเป็นวิธีการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ ซึ่งเป็นความคิดที่มองรูปแบบการเปลี่ยนแปลงขององค์กรนั้นในลักษณะที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในลักษณะเกื้อกูลกัน
3. การพัฒนาองค์กรนั้นเป็นระบบของกระบวนการปฏิสัมพันธ์ซึ่งจะต้องกระทำอย่างสืบเนื่องใช้เวลานาน โดยกระบวนการพัฒนาองค์กรนั้นจะเป็นกระบวนการแก้ปัญหาซึ่งจะต้องดำเนินงานสืบเนื่องกันไม่ใช่แค่เพียงจะเป็นการแก้ปัญหาเพียงแค่ครั้งเดียวแล้วก็เลิกไปแล้วจะต้องมีการปรับปรุงอยู่เรื่อย ๆ เสมอไป
4. การพัฒนานั้นต้องการที่จะให้ผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลงได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งผู้ปฏิบัติส่วนใหญ่นั้นจะเน้นความต้องการด้านบุคคลที่สามซึ่งเป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลง
5. การพัฒนาจะต้องมีการมุ่งเน้นที่จะเพิ่มสมรรถนะสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์ โดยทั่วไปจะต้องมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

จากการศึกษาลักษณะที่ดีของแนวทาง สรุปได้ว่า แนวทางที่ดีนั้นจะต้องสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้เกิดการปฏิบัติที่สามารถบรรลุจุดประสงค์หรือวัตถุประสงค์ของการพัฒนาตามแนวทางนั้น ต้องมีความสอดคล้องกับสภาพบริบทของพื้นที่เป้าหมาย และต้องมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ รวมถึงมีความเป็นไปได้ที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

พหุ ประถมศึกษา

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1. ข้อมูลทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ 5 อำเภอ จำนวน 222 แห่ง ดังนี้

ตาราง 4 สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

ที่	อำเภอ	ขนาดโรงเรียน			รวม
		โรงเรียน	ขยายโอกาส	ขนาดเล็ก	
1	นาเชือก	44	8	35	79.55
2	นาดูน	29	5	21	72.41
3	พยัคฆภูมิพิสัย	55	14	38	69.09
4	ยางสีสุราช	23	7	15	65.22
5	วาปีปทุม	71	14	49	69.01
โรงเรียนทั้งหมด		222	48	158	71.17

ตาราง 5 จำนวนนักเรียนในสังกัด

ที่	อำเภอ	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน				รวมทั้งสิ้น
			ก่อนประถม	ประถม	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	
1	นาเชือก	44	789	2,531	303	3,623	
2	พยัคฆภูมิพิสัย	55	1,297	4,196	915	6,408	
3	วาปีปทุม	71	1,894	6,417	720	115	9,146
4	นาดูน	29	669	2,141	221	3,031	
5	ยางสีสุราช	23	504	1,622	331	2,437	
รวมทั้งสิ้น		222	5,153	16,907	2,470	115	24,645

ตาราง 6 แสดงจำนวนครูและผู้บริหารแบ่งตามขนาดสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ขนาดสถานศึกษา	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวนครูผู้สอน
ใหญ่พิเศษ	1	1	95
ใหญ่	2	2	65
กลาง	62	61	861
เล็ก	156	129	933
รวม	221	193	1,954

ตาราง 7 จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา

รายการ/ประเภทตำแหน่ง	จำนวน
บุคลากรในสถานศึกษา	
1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา	193
2. รองผู้บริหารสถานศึกษา	6
3. บุคลากรที่ทำหน้าที่สอน	
3.1 ข้าราชการครู	1,602
3.2 พนักงานราชการ	61
3.3 ครูอัตราจ้าง ครูพี่เลี้ยง ครูวิทย-คณิต	149
3.4 ลูกจ้างประจำ	85
3.5 ลูกจ้างชั่วคราว	370
บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	
1. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	1
2. รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	1
3. ศึกษานิเทศก์	15
4. บุคลากรทางการศึกษา	51
5. ลูกจ้างประจำ	5
6. อัตราจ้าง/ลูกจ้างชั่วคราว	9

2. สภาพปัญหาที่พบจากการนิเทศ ติดตาม พบว่า

- 2.1 ความไม่ถนัดในการจัดการเรียนรู้ของครูในบางสาขา เช่น ภาษาอังกฤษ ดนตรี นาฏศิลป์
- 2.2 อัตรากำลังครูต่อนักเรียนส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน บางโรงเรียน ไม่มีผู้บริหาร จำนวนครูไม่สมดุลกับชั้นเรียน
- 2.3 การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและการวัดประเมินผลไม่สอดคล้องกับเครื่องมือ ทดสอบระดับชาติ
- 2.4 การนำผลทดสอบระดับชาติมาเกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าด้านอื่น ๆ ทำให้โรงเรียน มุ่งการตีว เพื่อเพิ่มผล o-net มากและเกิดภาวะตึงเครียดของครูและผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.5 ครูขาดการพัฒนาตนเองในการนำสื่อนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการ เรียนรู้
- 2.6 ครูบางส่วนไม่เข้าใจหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 2.7 ต้นสังกัดมีนโยบายใหม่ ๆ ทุกปีงบประมาณ ทำให้โครงการเดิมไม่ได้รับการพัฒนา อย่างต่อเนื่อง และบางโครงการที่ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนไม่ได้รับการขับเคลื่อนอย่าง ต่อเนื่อง
- ## 3. ด้านความต้องการ พบว่าการนิเทศ ติดตาม ควรดำเนินการดังนี้
- 3.1 การจัดกิจกรรมพัฒนาครูภาษาอังกฤษควรจัดในกลุ่มย่อยระดับกลุ่มเครือข่าย ตามระดับความสามารถและความต้องการของครู
- 3.2 การนิเทศ ติดตาม ของศึกษานิเทศควรเป็นลักษณะการร่วมพัฒนา ในประเด็นที่ครู ต้องการมากกว่าการเร่งรัดการดำเนินงาน หรือการเก็บข้อมูล
- 3.3 ควรนิเทศ ติดตาม เชิงลึกถึงชั้นเรียน ให้คำแนะนำและสะท้อนผลทันที หลังการนิเทศ
- 3.4 การกำหนดการประเมินให้ชัดเจน กำหนดวัตถุประสงค์และเครื่องมือในการนิเทศ ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์
- 3.5 การนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างเครื่องมือ และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
- 3.6 กลุ่มนิเทศรวบรวมแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ เผยแพร่ให้แก่โรงเรียน
- 3.7 ผู้นิเทศควรรหาแหล่งวิทยาการทางด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีมาสร้างเครือข่าย การเรียนรู้ให้แก่โรงเรียน
- 3.8 การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่มโรงเรียน โดยหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกัน
- 3.9 ควรมีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง

จากการศึกษาบริบทด้านการนิเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคามเขต 2 พบว่า สภาพปัญหาของการนิเทศ คือ ความไม่ต่อเนื่องของโครงการที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รวมถึงจำนวนศึกษานิเทศที่ไม่เพียงพอต่อการออกนิเทศติดตาม ทำให้การดำเนินงานด้านการนิเทศยังขาดความต่อเนื่อง และไม่ลงลึกถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจริงของ ครูผู้สอนในการจัดการชั้นเรียน ซึ่งแนวทางแก้ไขที่ทางการนิเทศติดตามได้กล่าวถึง คือ การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูในกลุ่มโรงเรียน โดยสอดคล้องกับหลักการนิเทศ ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ฉัตรชัย ไชยวุฒิ (2552) ได้ทำวิจัยเรื่อง การใช้กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในโรงเรียนอนุบาลสภาพร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่มี ต่อความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนอนุบาลสภาพร กลุ่มที่ทำการศึกษาคือ ครูอนุบาล ของโรงเรียนอนุบาลสภาพรจำนวน 6 คน ได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นเวลา 14 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียน การสอน แบบบันทึกการให้ข้อมูลย้อนกลับ แบบบันทึกการดำเนินงานการนิเทศรายคู่ แบบบันทึก สรุปลความรู้ที่ได้จากการนิเทศ และแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศแบบเพื่อนช่วย เพื่อน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบความสามารถใน การจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนอนุบาลสภาพร ผลการวิจัยพบว่าคะแนนความสามารถใน การจัดการเรียนการสอนของครูหลังการใช้การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสูงขึ้น ครูมีทัศนคติที่ดีมาก ต่อกระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ที่จะนำกระบวนการนิเทศ แบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาใช้พัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนอนุบาล สภาพร

ศิริรัตน์ ชาติเซยแดง (2555) ได้วิจัยเรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนา สมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล เกี่ยวกับการนิเทศแบบ เพื่อนช่วยเพื่อน 2) เปรียบเทียบสมรรถภาพของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ด้านความสามารถในการจัดทำ

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ความสามารถในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล ก่อนและหลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล หลังได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 4) ศึกษาผลการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคลของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5และ 5) ศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 จำนวน 5 คน และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบ แบบประเมิน แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัย พบว่า 1. ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนหลังได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสูงกว่าก่อนได้รับความรู้เรื่องการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2. ครูทุกคนมีความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการสอนเฉพาะบุคคล หลังได้รับการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลอยู่ในระดับดี 3. ครูมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนช่วยให้ครูสามารถพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น 4. ผลการเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทุกคนอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมิน 5. พฤติกรรมการปฏิบัติตนขณะเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อยู่ในระดับพอใช้

อรสา กุนศิลา (2556) ได้วิจัยเรื่อง การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนา

ความสามารถการจัดการเรียนรู้ของครูคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์

1) เพื่อพัฒนาความสามารถการจัดการเรียนรู้ของครูคณิตศาสตร์ 2) ศึกษาความคิดเห็นของครูคณิตศาสตร์ที่มีต่อการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 3) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จากการสอนของครูที่ได้รับการนิเทศและการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูคณิตศาสตร์ระดับชั้นละ 2 คน จำนวน 6 คนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ระดับชั้นละ 2 ห้องจำนวน 6 ห้องจำนวน 237 คน โรงเรียนคงทองวิทยาอำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐมและศึกษานิเทศก์จำนวน 1 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการนิเทศ แบบประเมิน แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ และประเด็นการสนทนากลุ่มการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าที (t-test) แบบ Dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสูงขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ครูผู้สอนคณิตศาสตร์มีความคิดเห็นต่อการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอยู่ในระดับมากที่สุด
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจากการสอนของครู ที่ได้รับการนิเทศและการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ชญาภาณูจร์ ศรีเนตร (2558) ได้ศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมากและรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ประกอบด้วย 5 ด้าน ประกอบไปด้วยด้านการสำรวจความต้องการและความจำเป็นด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศด้านการประเมินและรายงานผลการนิเทศและด้านการขยายผลยกย่องและเชิดชูเกียรติและค่าดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เท่ากับ 1.00 สามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ

ประดุกดาว บรรดาศักดิ์ (2560) ได้วิจัยการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 มีความมุ่งหมายการวิจัย 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูเขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 23 คน ครูจำนวน 157 คนรวม 180 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันและปัญหาของการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูเขต 2 แยกเป็นด้านได้ ดังนี้ ด้านที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของการดำเนินการนิเทศ ด้านที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือกของการ

ดำเนินการนิเทศ ด้านที่ 3 การสร้างสื่อและเครื่องมือในการดำเนินการนิเทศด้านที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนและด้านที่ 5 การประเมินผลและรายงาน

วิไลพร อ่อนภูเขา (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 3) เพื่อพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 322 คน กำหนดขนาดกลุ่มโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา และระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา ศึกษาแนวทางการพัฒนาโดยการศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ได้ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ 1. องค์ประกอบของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนประกอบด้วย 1) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2) ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 3) ด้านการสร้างเครื่องมือ สื่อและพัฒนาวิธีการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 4) ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 5) ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนโดยรวมอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด 2. สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3. การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2) ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 3) ด้านการสร้างเครื่องมือ สื่อและพัฒนาวิธีการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 4) ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 5) ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนแนวทาง

การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 24 มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Collin (2003) ได้ศึกษาการนิเทศภายในและการประเมินผลครู จุดประสงค์ของ
การศึกษานี้ก็เพื่อตรวจสอบผลการนิเทศภายใน และการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยนำผู้บริหารสถานศึกษาและครูจากหกโรงเรียน
แต่ละโรงเรียนผู้บริหารหนึ่งคนและครูอีกสองคนทำการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการจึงทำให้ทราบว่า
การนิเทศภายในเป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ดี
โดยในเร็ว ๆ นี้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นมาก อันเป็นผลมาจากการ
ให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแก่ครูผู้สอน ดังนั้นการนิเทศภายในก็จะช่วยปรับเปลี่ยน
พฤติกรรมการสอนของครูให้พัฒนาขึ้น

Bergeron (2004) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศ พบว่า การยอมรับจากครูวิชาการ
โรงเรียน และการยอมรับของครูในยุคใหม่เห็นว่า ครูที่ปฏิบัติหน้าที่นิเทศ เป็นผู้ที่มีความสำคัญทั้ง
ทางด้านวัฒนธรรม และการมีเหตุผล เท่าที่ผ่านมาครูผู้ทำการนิเทศได้ถูก ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการ
ควบคุมคุณภาพการศึกษาในปัจจุบัน ได้ออกแบบเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีการ
มองข้ามบทบาทของครู ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้และข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยของการเรียนรู้การนิเทศเป็น
การเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูให้เป็นครูมืออาชีพและยังมีผลต่อการเรียนรู้อีกด้วย

Kircher (2007) ศึกษาความเข้าใจในการเป็นผู้นิเทศของผู้เข้าอบรม ในการเตรียมการ
เป็นผู้นิเทศในโรงเรียนด้วยวาจา การให้คำปรึกษามีบทบาทสำคัญมากสำหรับนิเทศในโรงเรียนและ
การให้วาจาอย่างมีศิลปะความรู้และความสามารถในการใช้ทักษะ ในการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับ
ประสิทธิผลของหน้าที่ผู้นิเทศในโรงเรียนที่ตั้งขึ้นในสมัยปัจจุบันนี้ การศึกษาในครั้งนี้เป็นการประเมิน
ค่าความเข้าใจของผู้ศึกษาในโรงเรียนให้ความสนใจต่อ ความก้าวหน้าของการใช้วาจาอย่างมีศิลปะ
ความรู้และทักษะในการวิพากษ์วิจารณ์ ในการเรียนรู้ในโปรแกรมการศึกษามหาบัณฑิตเกี่ยวกับ
การนิเทศในโรงเรียน ขอบข่ายการใช้วาจาอย่างมีศิลปะ เกี่ยวกับการนิเทศในโรงเรียน และการ
สังเกตการณ์มีส่วนร่วม ได้รับค่าเฉลี่ยของการตอบสนอง บอกให้รู้ว่าผู้อบรมในการให้คำปรึกษา
สามารถรับรู้ถึงความสามารถในการใช้วาจา จำนวน 15 คน ในโครงการการศึกษาระดับมหาบัณฑิต
เกี่ยวกับการนิเทศระดับปานกลางถึงมากที่สุด ด้านการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความพร้อม
ต่อการประยุกต์ใช้ความสามารถในการพูดมากขึ้น

Abdulkareem (2011) ได้วิจัยเรื่องการปฏิบัติกรนิเทศตามแนวความคิดเห็นของครู
และผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนรียาดประเทศซาอุดีอาระเบีย จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวความคิด
ของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติกรนิเทศที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนพบว่า ผู้บริหาร

สถานศึกษามีแนวคิดทางบวกต่อการปฏิบัติการณ์เทศ สอนครูมีแนวคิดต้องการได้รับการนิเทศและ
ฝึกฝนตนเองให้มากขึ้นจากเดิมจากการสอบถามแบบปลายเปิดทำให้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศ
ที่ประสบผลสำเร็จประกอบด้วย 1) ประสิทธิภาพการทำงานของครู 2) ความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู
และผู้บริหารสถานศึกษา 3) ไม่จับผิดซึ่งกันและกัน 4) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงให้เห็นถึง
ประสบการณ์ในการสอนและการทำงานที่ประสบผลสำเร็จ

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในและต่างประเทศพบว่า การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วย
เพื่อนพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูในสาขา
เดียวกันหรือต่างสาขา ซึ่งเป็นอีกแนวทางในการช่วยให้ครูสามารถพัฒนาตนเองในด้านการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ครูมีทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งส่งผลให้
ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจากการสอนของครูที่ได้รับการนิเทศและการปฏิบัติตาม
กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและยังเป็นการส่งเสริมให้ครูมีโอกาสแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกัน
และกันในเรื่องเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพ
ของครูให้มีมาตรฐาน และมีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

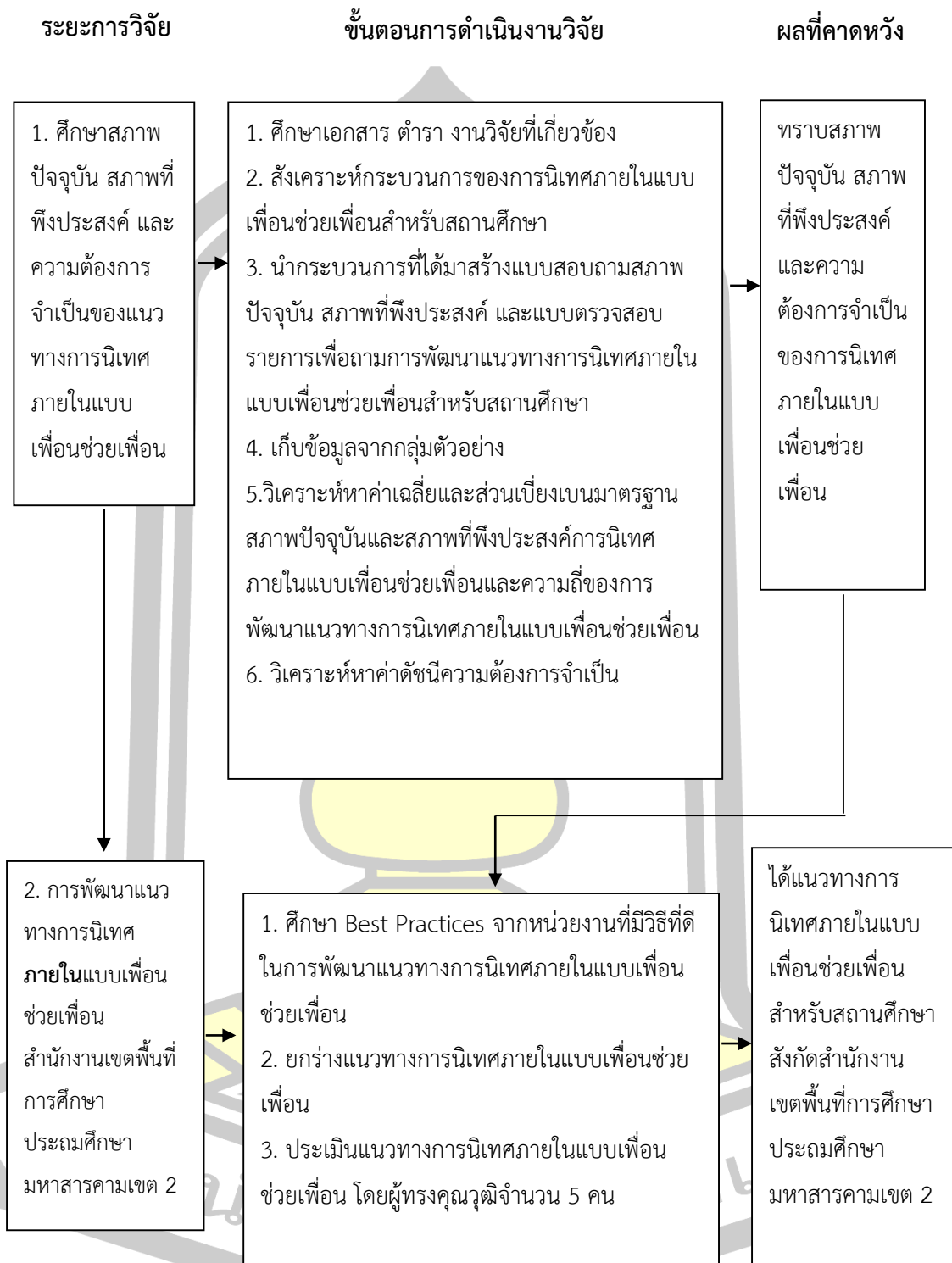
การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่จะได้แสดงโดยแผนภาพ ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 2 ระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่ได้รับ

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ผู้วิจัยได้มีการดำเนินการ โดยได้ทำการศึกษากระบวนการและตัวบ่งชี้ในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 สัมภาษณ์กระบวนการของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับ

สถานศึกษา

1.3 นำได้มาสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์

และแบบตรวจสอบรายการเพื่อถามการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2

1.4 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.5 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและความถี่ของการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.6 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวนผู้บริหาร 193 คน จำนวนครูผู้สอน 1,945 คน รวม 2,147 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ให้กระจายในแต่ละขนาดสถานศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่าง 327 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 30 คน ครูผู้สอน จำนวน 297 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา แบ่งออกเป็น สถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ สถานศึกษาขนาดกลาง

สถานศึกษาขนาดเล็ก เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก
ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามขนาดของ
สถานศึกษา

ขนาดโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	จำนวน ผู้บริหาร สถานศึกษา	จำนวน ครูผู้สอน	รวม	จำนวน ผู้บริหาร สถานศึกษา	จำนวน ครูผู้สอน	รวม
ใหญ่และใหญ่พิเศษ	3	160	163	1	24	24
กลาง	61	861	922	9	131	140
เล็ก	129	933	1,062	20	142	162
รวม	193	1,954	2,147	30	297	327

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 จำนวน 1 ฉบับ (Rating Scale)
แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยกำหนดเป็นระดับและใช้เกณฑ์กำหนดน้ำหนัก
คะแนนและมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ ซึ่งแต่ละระดับให้คะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด,
2545)

5 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศภายในแบบ
เพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศภายในแบบ
เพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศภายในแบบ
เพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศภายในแบบ
เพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศภายในแบบ
เพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 การสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่
ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 สร้างแบบสอบถามโดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
5 ระดับตามแนวของลิเคอร์ท ครอบคลุมกระบวนการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
ทั้ง 5 องค์ประกอบสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 2

3.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจนของ
ภาษาและรูปแบบของแบบสอบถามแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์

3.2.3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของกรรมการควบคุมวิทยา
นิพนธ์แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์ในการตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงด้าน
เนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of item
Objective Congruence: IOC) โดยเกณฑ์คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- 1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก สาขาการวิจัยทาง
การศึกษา การบริหารการศึกษา และการวัดประเมินผลการศึกษา
- 2) มีตำแหน่งทางวิชาการระดับชำนาญการพิเศษหรือเชี่ยวชาญ
- 3) เป็นผู้บริหารสถานศึกษา เช่น ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ
สถานศึกษา
- 4) การมีภาระงานด้านการบริหารงาน มีความรู้ความชำนาญด้านกรนิเทศ
ให้คำปรึกษาทางด้านการศึกษา การวิจัย และการวัดผลประเมินผลทางการศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 5 ท่าน ประกอบไปด้วย

- 1) นายภัทร สมบัติ วุฒิการศึกษา กศ.ม. การบริหารการศึกษา ตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสระบก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการ
บริหารสถานศึกษา

2) นายสมพร แซ่ังพิลา วุฒิการศึกษา กศ.ม. การบริหารการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนจานวิทยา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา

3) นางสาววันดี บัตรอุดร วุฒิการศึกษา กศ.ม. การวัดประเมินผลการศึกษา ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสระบก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดประเมินผลการศึกษา

4) นางดรณี ปะสังติโย ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศภายใน

5) นางลำไพ วันจงคำ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศภายใน

เกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ดังนี้

ให้คะแนน + 1 แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การตัดสินค่า IOC ถ้ามีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปแสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ถือว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ ซึ่งผลการประเมินค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

3.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out)

เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นกับผู้บริหารในโรงเรียนและครูที่รับผิดชอบการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ที่ไม่ใช่โรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.2.5 หากคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

(Discriminant Power) โดยใช้วิธี Item Total Correlation โดยใช้สูตร r_{xy} ของเพียร์สัน ซึ่งแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.44-0.96 และแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.41-0.78

3.2.6 นำแบบสอบถามหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วย

สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 และแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

3.2.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัยให้ผู้ช่วยการสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

4.3 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมด้วยแบบสอบถามเพื่อการวิจัยและซองจดหมายติดแสตมป์จำหน่ายซองถึงผู้วิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์

4.4 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนทางไปรษณีย์และผู้วิจัยติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืนอีกครั้งด้วยตนเอง

4.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามจากการเก็บข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

5.1 ตรวจสอบแบบสอบถามพร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปงานการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคำนวณค่าสถิติดังนี้

5.2.1 วิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติงานโดยคำนวณค่าร้อยละ (Percentage)

5.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(Standard Deviation) และแปลความหมายระดับการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของ บุญชม ศรีสะอาด (2556) ตามรายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 -5.00 หมายถึงมีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 -4.50 หมายถึงมีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 -3.50 หมายถึงมีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึงมีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาระดับน้อยที่สุด

5.3 นำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยการคำนวณ

PNI_{modified}

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 ความถี่

6.1.2 ร้อยละ

6.1.3 ค่าเฉลี่ย (Ferguson, 1981)

โดยใช้สูตร
$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

พจนานุกรมสถิติ ชิว

6.1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Ferguson, 1981)

โดยใช้สูตร $S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนน
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

6.2 การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index :

PNI_{modified})

โดยใช้สูตร

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{I-D}{D}$$

เมื่อ	PNI _{modified}	แทน	ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของ ความต้องการจำเป็น
	I	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่พึงประสงค์
	D	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพปัจจุบัน

6.3 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

6.3.1 ดัชนีความสอดคล้อง IOC (สมบัติ ทำยเรือคำ, 2553)

โดยใช้สูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6.3.2 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

6.3.3 การหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถาม (Cronbach, 1990)

โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S^2_{items}}{S^2_{Total}} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_{items} แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

S_{Total} แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 นำข้อมูลสภาพปัจจุบันที่ทำให้ทราบถึงปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไปศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) จำนวน 3 โรงเรียน โดยมีผู้ให้สัมภาษณ์โรงเรียนละ 2 คน ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และครูผู้สอน 1 คน ซึ่งเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ได้แก่ โรงเรียนเมืองวาปีปทุม อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดมหาสารคาม โรงเรียนอนุบาลวาปี อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดมหาสารคาม และโรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดมหาสารคาม โดยมีเกณฑ์ในการเลือกโรงเรียน ดังนี้

1.1.1 เป็นโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีเยี่ยมเกี่ยวกับการนิเทศภายใน

1.1.2 ผ่านการประเมินจาก สมศ.

1.1.3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง

1.1.4 มีผลงานดีเด่น เป็นประจักษ์เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน และได้รับรางวัลด้านต่าง ๆ ไม่ต่ำกว่าระดับภาค

1.2 ส่งเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยมมาร่างแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ตรวจสอบความเหมาะสมและประเมินเพื่อยืนยันแนวทาง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

1.2.1 เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ด้านการบริหาร

1.2.2 เป็นบุคคลที่รับผิดชอบงานด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ
เป็นบุคคลที่ประเมินสถานศึกษาเกี่ยวกับระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาและมีผลงานดีเด่นเป็นที่
ยอมรับ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบไปด้วย

- 1) นายณวัฒน์ จันทเขต ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2
- 2) นางสาวบุษบา มิ่งไธสง ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2
- 3) นายอาทิตย์ กลั่นกลสิกรณ์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2
- 4) นายคำสิงห์ สมบัติชัยแสง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน ชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านสระแคน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2
- 5) นายภัทร สมบัติ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน ชำนาญการพิเศษ โรงเรียน
บ้านสระบาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติ
ที่ดีเยี่ยม (Best Practices)

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ที่ประเมินเพื่อยืนยันแนวทาง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายใน
แบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) ซึ่ง
ครอบคลุมองค์ประกอบในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของ
เครื่องมือในการวิจัย ซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์จากหนังสือการวิจัยการศึกษาและงานวิจัยที่
เกี่ยวข้อง

3.1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการนิเทศ
ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

3.1.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของปริมาณ ความชัดเจนของภาษา และรูปแบบของแบบสัมภาษณ์แล้ว
นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

3.1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเป็นชุดเดียวกันกับที่ตรวจแบบสอบถาม

3.1.5 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์อีกครั้ง ก่อนดำเนินการจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. สร้างแบบประเมินโดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวของลิเคอร์ท ครอบคลุมแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
3. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อความความเหมาะสมของปริมาณข้อความชัดเจนของภาษาและรูปแบบของแบบประเมินแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
4. นำแบบประเมินที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเป็นชุดเดียวกันที่ตรวจแบบสอบถาม
5. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์อีกครั้งก่อนดำเนินการจัดพิมพ์ฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเดินทางศึกษาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices)

จำนวน 3 โรงเรียน โดยไปพบผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานนิเทศภายในและขอรับคืนแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

4.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

4.2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนำส่งถึงผู้ทรงคุณวุฒิในการขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประเมินแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

4.2.2 ผู้วิจัยนำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ทำการเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

4.2.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมนำเสนอรายงาน ข้อมูลที่ได้จากการประเมินสรุปผลการประเมินตามลำดับต่อไป

5. การจัดการกระทำข้อมูล

5.1 การจัดการกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ โดยทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices)

5.2 ผู้วิจัยนำแบบประเมินที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

5.2.1 ตรวจสอบแบบประเมินพร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบประเมินที่ได้รับกลับคืนมา

5.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินในตอนต้นที่ 1 เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของ บุญชม ศรีสะอาด (2556) ตามรายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยดัชนีความสอดคล้อง IOC (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2553)

$$\text{โดยใช้สูตร } IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

ΣR แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6.2 สถิติพื้นฐาน

6.2.1 ความถี่

6.2.2 ร้อยละ

6.2.3 ค่าเฉลี่ย (Ferguson, 1981)

$$\text{โดยใช้สูตร } \bar{X} = \frac{\Sigma x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

Σx แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

พจนัน ปณฺ ทิโต ชีเว

6.2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Ferguson, 1981)

โดยใช้สูตร
$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนน
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้สารสนเทศในการตอบความมุ่งหมายและคำถามของการวิจัย โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{modified}$	แทน	ดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของ
การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 9 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเบื้องต้น	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพ		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	30	9
1.2 ครูผู้สอน	297	91
รวม	327	100

2. ผลการศึกษาศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบ
เพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษามหาสารคาม
เขต 2 รายละเอียดปรากฏดังตาราง 10-15

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศ
ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกเป็นโดยรวมและรายด้าน

การนิเทศภายใน แบบเพื่อนช่วยเพื่อน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ
1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	3.08	0.54	ปานกลาง	4.69	0.52	มากที่สุด
2. การวางแผนและกำหนด ทางเลือก	3.11	0.55	ปานกลาง	4.70	0.50	มากที่สุด
3. การปฏิบัติตามแผนการนิเทศ	3.10	0.60	ปานกลาง	4.80	0.40	มากที่สุด
4. การประเมินผลการนิเทศ	3.02	0.52	ปานกลาง	4.73	0.49	มากที่สุด
5. การปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการ	3.03	0.46	ปานกลาง	4.66	0.55	มากที่สุด
รวม	3.07	0.53	ปานกลาง	4.71	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมมีการปฏิบัติ
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับ
ปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือก
ในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 0.55) ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศ
ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.60) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ
ความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 0.54) การปรับปรุงแก้ไข
และต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 0.46) และด้านการประเมินผล
การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 3.02$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ

สำหรับสภาพที่พึงประสงค์การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับ
จากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.40) ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 4.73$,

S.D. = 0.49) ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (\bar{X} = 4.70, S.D. = 0.50) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (\bar{X} = 4.69, S.D. = 0.52) และด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (\bar{X} = 4.66, S.D. = 0.55)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติการ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติการ
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	3.07	0.48	ปานกลาง	4.62	0.68	มากที่สุด
2. มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของครู ในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	3.15	0.54	ปานกลาง	4.87	0.40	มากที่สุด
3. มีการศึกษา วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	3.20	0.61	ปานกลาง	4.77	0.47	มากที่สุด
4. เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนร่วมกันวิเคราะห์ สภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางในการแก้ไขร่วมกัน	3.01	0.53	ปานกลาง	4.73	0.44	มากที่สุด
5. มีการรับฟังความคิดเห็นจากคณะกรรมการในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	3.04	0.53	ปานกลาง	4.65	0.58	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายใน แบบเพื่อนช่วยเพื่อน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติการ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติการ
6. มีการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลของ สถานศึกษามาวิเคราะห์สภาพ ปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	3.01	0.56	ปานกลาง	4.64	0.56	มากที่สุด
7. มีการจัดลำดับความสำคัญของ ปัญหา และแนวทางแก้ไข	3.08	0.49	ปานกลาง	4.65	0.53	มากที่สุด
8. นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์หา สภาพปัญหาที่แท้จริง เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการดำเนินการ	3.11	0.54	ปานกลาง	4.58	0.49	มากที่สุด
รวม	3.08	0.54	ปานกลาง	4.69	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 11 พบว่า สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 8 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการศึกษาวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.61) มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของครู ในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.54) นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์หา สภาพปัญหาที่แท้จริง เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 0.54)

สำหรับสภาพที่พึงประสงค์การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับจาก ค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของครู ในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.40) มีการศึกษาวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.47) เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางในการแก้ไขร่วมกัน ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.44)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติการ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติการ
1. มีการประชุมคณะครู เพื่อร่วมกันวางแผนวิเคราะห์ปัญหาที่พบ	3.13	0.46	ปานกลาง	4.68	0.62	มากที่สุด
2. มีการประชุมคณะกรรมการการนิเทศภายในเพื่อวางแผนการดำเนินการนิเทศ	3.11	0.48	ปานกลาง	4.86	0.35	มากที่สุด
3. มีการกำหนดปัญหาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่ชัดเจนต่อการแก้ไขในรูปแบบที่เป็นไปได้	3.17	0.50	ปานกลาง	4.87	0.40	มากที่สุด
4. มีการกำหนดยุทธวิธีในการแก้ไขปัญหการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกัน	2.98	0.63	ปานกลาง	4.73	0.44	มากที่สุด
5 มีการกำหนดกิจกรรม รายละเอียดวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	3.15	0.54	ปานกลาง	4.70	0.56	มากที่สุด
6. มีการจัดทำแผน/โครงการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	3.11	0.57	ปานกลาง	4.64	0.56	มากที่สุด
7. มีการจัดทำปฏิทินงานการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	3.11	0.63	ปานกลาง	4.65	0.53	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือก ในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ
8. มีการกำหนดการดำเนินงานการนิเทศ ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ที่มุ่งเน้น ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	3.10	0.69	ปานกลาง	4.58	0.49	มากที่สุด
9. มีการวางแผนและกำหนดทางเลือกใน การดำเนินงานนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วย เพื่อน อย่างเป็นระบบ	3.09	0.62	ปานกลาง	4.76	0.42	มากที่สุด
10. มีการสร้างความเข้าใจในการนิเทศ ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	3.11	0.38	ปานกลาง	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	3.11	0.55	ปานกลาง	4.70	0.50	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่า สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการวางแผน
และกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 10 ข้อ เรียงลำดับ
จากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการกำหนดปัญหาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
ที่ชัดเจนต่อการแก้ไขในรูปแบบที่เป็นไปได้ ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 0.50) การกำหนดกิจกรรม
รายละเอียด วัตถุประสงค์ เป้าหมายในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 3.15$,
S.D. = 0.54) มีการประชุมคณะครู เพื่อร่วมกันวางแผน วิเคราะห์ปัญหาที่พบ ($\bar{X} = 3.13$,
S.D. = 0.46)

สำหรับสภาพที่พึงประสงค์การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการวางแผนและกำหนด
ทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$,
S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมาก
ไปหาน้อย 3 ลำดับแรก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการกำหนดปัญหา
การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่ชัดเจนต่อการแก้ไขในรูปแบบที่เป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.87$,

S.D. = 0.40) มีการประชุมคณะกรรมการการนิเทศภายใน เพื่อวางแผนการดำเนินการนิเทศ (\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.35) มีการสร้างความเข้าใจในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (\bar{X} = 4.80, S.D. = 0.40)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติการ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติการ
1. เปิดโอกาสให้ครูผู้เข้าร่วมการนิเทศเลือกหัวข้อที่สนใจในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	2.97	0.60	ปานกลาง	4.68	0.62	มากที่สุด
2. สถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนด	3.23	0.49	ปานกลาง	4.86	0.35	มากที่สุด
3. ผู้นิเทศทำการสังเกตการณ์สอนและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูผู้สอน	3.13	0.46	ปานกลาง	4.87	0.40	มากที่สุด
4. สถานศึกษามีการประชุมรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานหลังการสังเกตการณ์สอนและให้ข้อมูลย้อนกลับ	3.11	0.48	ปานกลาง	4.73	0.44	มากที่สุด
5. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันวางแผนในการสืบค้นและหาข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	3.17	0.50	ปานกลาง	4.70	0.56	มากที่สุด
6. มีการช่วยเหลือแนะนำซึ่งกันและกัน	2.98	0.63	ปานกลาง	4.64	0.56	มากที่สุด
7. มีการแนะนำโดยเพื่อนผู้เชี่ยวชาญ	3.15	0.54	ปานกลาง	4.65	0.53	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบ เพื่อนช่วยเพื่อน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ
8. มีการช่วยกันสังเกตและบันทึกข้อมูล	3.11	0.57	ปานกลาง	4.58	0.49	มากที่สุด
9. มีการแก้ไขปัญหาพร้อมกัน	3.11	0.63	ปานกลาง	4.76	0.42	มากที่สุด
10. มีการศึกษาร่วมกันเป็นกลุ่ม	3.10	0.69	ปานกลาง	4.80	0.40	มากที่สุด
11. มีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้	3.09	0.62	ปานกลาง	4.86	0.35	มากที่สุด
12. มีการเล่าประสบการณ์การจัดการ เรียนรู้แก่เพื่อน	3.11	0.38	ปานกลาง	4.87	0.40	มากที่สุด
13. มีการทำงานร่วมกันของเพื่อนครู โดยใช้หลักการร่วมมือ	3.10	0.69	ปานกลาง	4.73	0.44	มากที่สุด
รวม	3.10	0.60	ปานกลาง	4.80	0.40	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการปฏิบัติการ
นิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.60)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 13 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย
3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนตามแผนงาน/โครงการ/
กิจกรรมที่กำหนด ($\bar{X} = 3.23$, S.D. = 0.49) นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันวางแผนในการสืบค้น
และหาข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 0.50) มีการแนะนำโดยเพื่อน
ผู้เชี่ยวชาญ ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.54)

สำหรับสภาพที่พึงประสงค์การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน
แบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.40) เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย
มากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้นิเทศทำการสังเกตการณ์สอนและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูผู้สอน
($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.40) มีการเล่าประสบการณ์การจัดการเรียนรู้แก่เพื่อน ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.40)
สถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนด

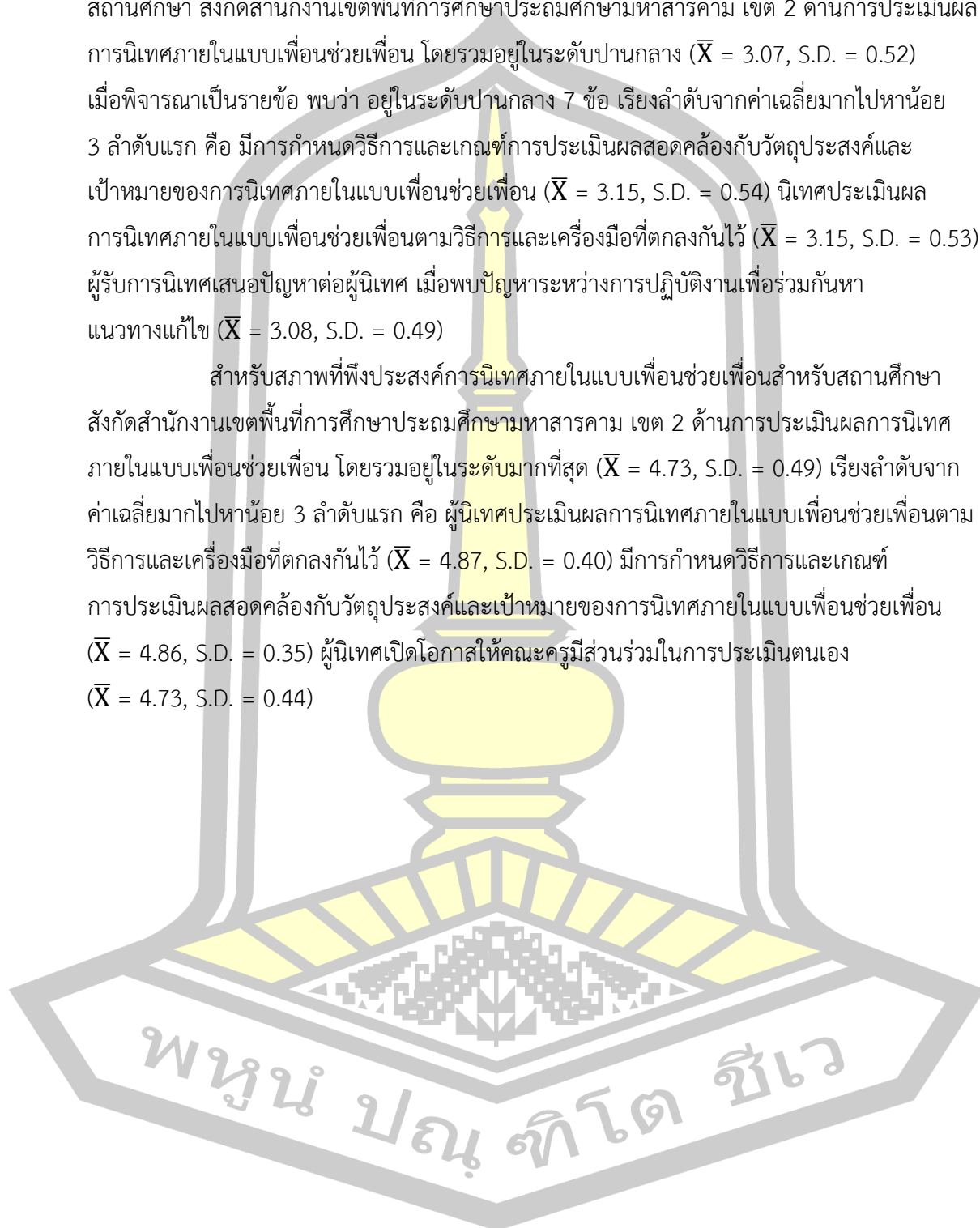
เครื่องมือการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.35) มีการพัฒนา
สื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.35)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศ
ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบ เพื่อนช่วยเพื่อน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ
1. มีการประเมินผลการดำเนินการนิเทศ ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างเป็น ระบบ	3.07	0.48	ปานกลาง	4.68	0.62	มากที่สุด
2. มีการกำหนดวิธีการและเกณฑ์การ ประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการนิเทศภายในแบบ เพื่อนช่วยเพื่อน	3.15	0.54	ปานกลาง	4.86	0.35	มากที่สุด
3. ผู้นิเทศประเมินผลการนิเทศภายใน แบบเพื่อนช่วยเพื่อนตามวิธีการและ เครื่องมือที่ตกลงกันไว้	3.15	0.53	ปานกลาง	4.87	0.40	มากที่สุด
4. ผู้นิเทศเปิดโอกาสให้คณะครู มีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง	3.01	0.53	ปานกลาง	4.73	0.44	มากที่สุด
5. ผู้รับการนิเทศให้ความร่วมมือ ในการประเมินผลการนิเทศภายใน	3.04	0.53	ปานกลาง	4.70	0.56	มากที่สุด
6. ผู้นิเทศรายงานผลการนิเทศให้ผู้รับการ นิเทศทราบเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป	2.98	0.52	ปานกลาง	4.64	0.56	มากที่สุด
7. ผู้รับการนิเทศเสนอปัญหาต่อผู้นิเทศ เมื่อพบปัญหาระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อ ร่วมกันหาแนวทางแก้ไข	3.08	0.49	ปานกลาง	4.65	0.53	มากที่สุด
รวม	3.07	0.52	ปานกลาง	4.73	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการประเมินผล การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.54) นิเทศประเมินผล การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนตามวิธีการและเครื่องมือที่ตกลงกันได้ ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.53) ผู้รับการนิเทศเสนอปัญหาต่อผู้นิเทศ เมื่อพบปัญหาระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไข ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 0.49)

สำหรับสภาพที่พึงประสงค์การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการประเมินผล การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.49) เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้นิเทศประเมินผล การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนตามวิธีการและเครื่องมือที่ตกลงกันได้ ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.40) มีการกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.35) ผู้นิเทศเปิดโอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.44)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศ
ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบ
เพื่อนช่วยเพื่อน จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอด	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ปฏิบัติการ
1. ผู้รับการนิเทศนำแนวทางที่ได้รับการ นิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ไปแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียน การสอน	2.94	0.43	ปานกลาง	4.70	0.56	มากที่สุด
2. ผู้นิเทศสรุปและรายงานผล การประเมินการนิเทศให้ผู้บังคับบัญชา และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ	3.04	0.53	ปานกลาง	4.64	0.56	มากที่สุด
3. สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการ ประเมินผลไปใช้ในการพัฒนา และ ปรับปรุงการดำเนินการนิเทศภายใน แบบเพื่อนช่วยเพื่อน	3.01	0.56	ปานกลาง	4.65	0.53	มากที่สุด
รวม	2.99	0.51	ปานกลาง	4.66	0.55	มากที่สุด

จากตาราง 15 พบว่า สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการปรับปรุง
แก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$,
S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมาก
ไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้นิเทศสรุปและรายงานผลการประเมินการนิเทศให้ผู้บังคับบัญชา
และผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 0.53) สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้
ในการพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 3.01$, S.D. = 0.56)
มีผู้รับการนิเทศนำแนวทางที่ได้รับการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ไปแก้ไขปัญหาหรือ
พัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.94$, S.D. = 0.43)

สำหรับสภาพที่พึงประสงค์การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.55) เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้รับการนิเทศนำแนวทางที่ได้รับการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ไปแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.56) สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.53) ผู้นิเทศสรุปและรายงานผลการประเมินการนิเทศให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.56)

3. ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	I	D	PN _I ^{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความ ต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	4.69	3.08	0.52	3
2. ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการ นิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	4.70	3.11	0.51	4
3. ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในแบบ เพื่อนช่วยเพื่อน	4.80	3.10	0.51	4
4. ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อน ช่วยเพื่อน	4.73	3.07	0.54	2
5. ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศ ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	4.66	2.99	0.55	1
รวม	4.71	3.07	0.52	

จากตาราง 16 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวม ($PNI_{\text{modified}} = 0.52$) เรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($PNI_{\text{modified}} = 0.55$) ลำดับที่ 2 ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($PNI_{\text{modified}} = 0.54$) ลำดับที่ 3 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($PNI_{\text{modified}} = 0.52$) และลำดับที่ 4 ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($PNI_{\text{modified}} = 0.51$) และด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($PNI_{\text{modified}} = 0.51$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ผลการศึกษาการพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในสถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดีเยี่ยมการสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดีเยี่ยม ซึ่งมีการสัมภาษณ์ปรากฏผล ดังนี้

1. สถานศึกษาแห่งที่ 1

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนและคุณครู สถานศึกษาแห่งที่ 1 ได้ข้อมูลดังการให้สัมภาษณ์ปรากฏ ดังนี้

1.1 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

“...การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียนนั้นเป็นสิ่งสำคัญในการเริ่มต้นการนิเทศ โดยทุกคนในโรงเรียนจะต้องร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนของแต่ละคน เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนและวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการจำเป็นนั้น เมื่อเราทราบสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นแล้วทางโรงเรียนจะตั้งคณะดำเนินการในการนิเทศภายใน เพื่อให้การทำงานเป็นระบบและเป็นไปตามแผนที่วางไว้ เป็นการทำงานแบบมีส่วนร่วม มีการแบ่งงานตามหน้าที่ ซึ่งจะทำงานสำเร็จได้เร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, วันที่ 3 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลพยัคฆภูมิพิสัย ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็น โดยการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่

เกิดขึ้นจริงกับครูผู้สอนที่แต่ละคนได้สะท้อนปัญหาออกมา และได้มีการจัดประชุมเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และมีการจัดทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ และเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันที่สุด เพื่อนำไปสู่การดำเนินการแก้ปัญหาในการนิเทศภายในให้ดียิ่งขึ้น...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 3 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

1.2 ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

“...ในการนิเทศแต่ละครั้งนั้น โรงเรียนจะมีการประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินการนิเทศภายใน โดยมีการกำหนดปฏิทินการนิเทศ โดยเน้นหลักการมีส่วนร่วมของคณะครูทุกท่าน แลกเปลี่ยนแนวคิด และวิธีการในการดำเนินการ และสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติการนิเทศร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินการนิเทศเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้และเกิดปัญหาน้อยสุด...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, วันที่ 3 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนจะต้องมีการวางแผนการนิเทศโดยจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนให้ชัดเจน และจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ มีระยะเวลาในการดำเนินการนิเทศภายในที่ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินการนิเทศเป็นไปตามกำหนดที่ได้วางแผนไว้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 3 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

1.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

“...โรงเรียนมีการประชุมเพื่อชี้แจงขั้นตอนในการปฏิบัติงานในการดำเนินการนิเทศภายใน เพื่อเป็นการสร้างเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติการนิเทศภายใน โดยในการปฏิบัติการนิเทศนั้นผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศจะต้องนิเทศเพื่อให้คำแนะนำปรึกษาช่วยเหลืออำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ครูผู้รับการนิเทศ เป็นการได้ถ่ายทอด แลกเปลี่ยนวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, วันที่ 3 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ผู้นิเทศต้องต้องปฏิบัติการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ให้คำแนะนำ ยกย่องส่งเสริมและรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้รับการ

นิเทศ รวมถึงการให้กำลังใจในการปฏิบัติงานกับผู้รับการนิเทศเพื่อเป็นแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นไป...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 3 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

1.4 ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

“...โรงเรียนจะมีการประชุมวางแผนจัดตั้งกรรมการในการดำเนินการ ประเมินผลหลังจากการปฏิบัติการนิเทศแล้ว รวมถึงการสร้างเครื่องมือในการวัดประเมินผลที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลในการประเมินที่สามารถนำไปวิเคราะห์ พัฒนา และต่อยอดการนิเทศภายใน ในครั้งต่อไป...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, วันที่ 3 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนควรมีการประเมินผลการดำเนินงานนิเทศภายใน ด้วยวิธีการที่หลากหลายเช่น การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วย เพื่อน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศ สิ่งที่ได้จากการได้รับการนิเทศภายในในครั้งนั้น เพื่อเป็นการสะท้อนผลการนิเทศ...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 3 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

1.5 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

“...โรงเรียนมีการจัดประชุมหลังจากการปฏิบัติการนิเทศภายในเสร็จ โดยนำผลที่ได้จากการประเมินการนิเทศภายในมาวิเคราะห์ เพื่อนำข้อสรุปไปปรับปรุงแก้ไขการนิเทศ ในครั้งต่อไป ส่วนที่ดำเนินการได้ดีแล้วก็พัฒนาและต่อยอดให้ดียิ่งขึ้นไป รวมถึงการรายงานผล การปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเสนอต่อคณะกรรมการติดตามตรวจสอบประเมินผล และการนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) ในเขตพื้นที่การศึกษานำไปขยายผลต่อไป...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, วันที่ 3 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...หลังจากที่โรงเรียนได้ดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเสร็จ ครูที่ได้รับการนิเทศก็จะต้องนำแนวคิด คำแนะนำต่าง ๆ ที่ได้จากการนิเทศไปปรับปรุงการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ของตนเองอย่างเป็นรูปธรรม ...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 3 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

สถานศึกษาแห่งที่ 1 มีแนวทางในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดังนี้

1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แนวทาง

- 1.1 มีการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนจะต้องร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนของแต่ละคน
- 1.2 มีการตั้งคณะดำเนินการในการนิเทศภายใน เพื่อให้การทำงานเป็นระบบ
- 1.3 มีการจัดประชุมเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

2. ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แนวทาง

- 2.1 มีการประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินการนิเทศภายใน โดยมีการกำหนดปฏิทินการนิเทศ
- 2.2 มีการวางแผนการนิเทศโดยจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนให้ชัดเจน
- 2.3 มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศอย่างชัดเจน
- 2.4 มีการจัดทำปฏิทินเพื่อกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการนิเทศภายในที่ชัดเจน

3. ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แนวทาง

- 3.1 มีการประชุมเพื่อชี้แจงขั้นตอนในการปฏิบัติงานในการดำเนินการนิเทศภายใน
- 3.2 ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศจะต้องนิเทศเพื่อให้คำแนะนำปรึกษาช่วยเหลืออำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ในการทำงาน
- 3.3 ผู้นิเทศต้องต้องปฏิบัติการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ให้คำแนะนำ ยกย่องส่งเสริมและรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้รับการนิเทศ

4. ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แนวทาง

- 4.1 มีการประชุมวางแผนจัดตั้งกรรมการในการดำเนินการประเมินผล
หลังจากการปฏิบัติการนิเทศแล้ว
- 4.2 มีการสร้างเครื่องในการวัดประเมินผลที่หลากหลาย
และมีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลในการประเมินที่สามารถนำไปวิเคราะห์ พัฒนาและต่อยอดการ
นิเทศภายในในครั้งต่อไป
- 4.3 มีการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในแบบ
เพื่อนช่วยเพื่อนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศ สิ่งที่ได้จากการ
ได้รับการนิเทศภายในในครั้งนั้น เพื่อเป็นการสะท้อนผลการนิเทศ

5. ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แนวทาง

- 5.1 มีการจัดประชุมหลังจากการปฏิบัติการนิเทศภายในเสร็จ โดยนำผลที่
ได้จากการประเมินการนิเทศภายในมาวิเคราะห์ เพื่อนำข้อสรุปไปปรับปรุงแก้ไขการนิเทศในครั้งต่อไป
- 5.2 มีการรายงานผลการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
เสนอต่อคณะกรรมการติดตามตรวจสอบประเมินผลและการนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) ในเขตพื้นที่
การศึกษานำไปขยายผลต่อไป

2. สถานศึกษาแห่งที่ 2

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนและคุณครู ในสถานศึกษาแห่งที่ 2
ได้ข้อมูลดังการให้สัมภาษณ์ปรากฏ ดังนี้

2.1 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

“...การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศ
ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนั้นถือเป็นขั้นตอนพื้นฐานที่สำคัญก่อนที่จะดำเนินการนิเทศ ซึ่งมีวิธีการ
ดำเนินการ คือ โรงเรียนต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ประกอบด้วย การวิเคราะห์
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกชั้นเรียน ผลสัมฤทธิ์ O-NET การวิเคราะห์การอ่าน
ออกเขียนได้ การคิดคำนวณพื้นฐานของนักเรียนทุกชั้นเรียนการวิเคราะห์การผ่านจุดประสงค์การ
เรียนรู้ การวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านเกณฑ์ชั้นต่าง ๆ การสำรวจความ
ต้องการของครูด้านการจัดการเรียนรู้ภายใต้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา การลำดับ
ความสำคัญของปัญหาและความต้องการ การวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาเพื่อกำหนดวิธีการแก้ไข
ปัญหาและการดำเนินงานตามความต้องการต่อไป...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, วันที่ 11 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ซึ่งเป็นการศึกษาสภาพความต้องการในปัจจุบันและข้อมูลที่เป็นจำเป็นในการปฏิบัติการนิเทศภายใน โดยสถานศึกษามีการประชุมเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นร่วมกัน และให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาจัดลำดับความสำคัญของสภาพปัญหา เพื่อนำไปสู่แนวทางในการปฏิบัติการนิเทศ โดยจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเป็นระบบ...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 11 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

2.2 ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

“...การวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนับเป็นเรื่องที่สำคัญที่ก่อนที่จะดำเนินการนิเทศ ซึ่งโรงเรียนต้องให้ความสำคัญและโรงเรียนจะต้องมีการจัดประชุม เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ เพื่อนำมาวิเคราะห์และวางแผนในการนิเทศภายใน โดยสภาพปัญหานั้นต้องเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้สะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และความต้องการ รวมถึงแนวทางในแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม และเป็นไปได้ ซึ่งจะต้องเป็นสภาพปัญหาที่แท้จริง เพื่อนำไปวางแผนในการนิเทศภายในต่อไป...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, วันที่ 11 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนจะต้องจัดประชุมเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของครู ในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยเปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้ร่วมวิเคราะห์แสดงความคิดเห็น สะท้อนสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และมีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในปีที่ผ่านมา เพื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและดำเนินการวางแผนแนวทางในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนต่อไป...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 11 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

2.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

“...ในการปฏิบัติการนิเทศสถานศึกษาก็จะดำเนินการตามแผน กิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ร่วมกัน โดยจะจัดกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนและมีเทคนิคการสอนที่โดดเด่นเป็นผู้นิเทศ และกลุ่มครูรุ่นใหม่ ๆ เป็นผู้รับการนิเทศในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกัน ในการนิเทศจะเน้นการนิเทศที่ให้

คำแนะนำมากกว่าการตำหนิ เน้นการแลกเปลี่ยนเทคนิค วิธีการสอนใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการนำไปปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองต่อไป ...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, วันที่ 11 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...การปฏิบัติการณ์ที่นั่น โรงเรียนจะเปิดโอกาสให้ครูทุกคนสามารถเลือกครูผู้นิเทศเองได้โดยเปิดโอกาสให้ครูผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศได้สังเกตการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกันตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้ และคอยช่วยเหลือแนะนำซึ่งกันและกันแบบกัลยาณมิตร ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อการสอน และเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ ๆ และเป็นที่น่าสนใจกับผู้เรียน...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 11 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

2.4 ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

“...สถานศึกษาจะมีการประเมินผลการดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างเป็นระบบ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการในการวัดประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในอย่างชัดเจน ซึ่งมีการกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนิเทศภายใน มีเครื่องมือวัดประเมินผลการนิเทศที่หลากหลายและเหมาะสม และยังเปิดโอกาสให้ครูทุกท่านที่ได้รับการนิเทศได้มีโอกาสในการประเมินตนเองด้วยเพื่อเป็นการประเมินตนเองหลังที่ได้รับการนิเทศเพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาการจัดการสอนของตนเองต่อไป...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, วันที่ 11 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...สถานศึกษาควรจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติการณ์ที่นั่นแบบเพื่อนช่วยเพื่อนทุกภาคเรียน และการประเมินการนิเทศควรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการประเมินผลจะทำให้เราทราบปัญหา อุปสรรค ข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อย ตามขอบข่ายภาระงานที่นิเทศเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องต่อไป...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 11 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

2.5 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

“...ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดถือเป็นด้านที่สำคัญอีกด้านหนึ่ง เนื่องจากเป็นการสะท้อนผลที่ได้หลังจากการนิเทศเสร็จสิ้น เป็นการนำผลที่ได้จากการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาไปพัฒนาต่อยอดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา

และผลที่ได้จากการนิเทศสถานศึกษาจะรายงานการนิเทศไปยังสำนักงานเขตพื้นที่ และจัดเก็บเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาการนิเทศในปีการศึกษาต่อไป...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, วันที่ 11 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดหลังจากการประเมินผลการนิเทศเสร็จแล้ว สิ่งที่สำคัญคือผู้ที่ได้รับการนิเทศจะต้องนำไปปรับปรุง แก้ไข ในการจัดการสอนครั้งต่อไป ตามคำแนะนำจากผู้นิเทศ ...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 11 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

สถานศึกษาแห่งที่ 2 มีแนวทางในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดังนี้

1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

แนวทาง

- 1.1 มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกชั้นเรียน ผลสัมฤทธิ์ O-NET การวิเคราะห์การอ่านออกเขียนได้ การคิดคำนวณพื้นฐานของนักเรียนทุกชั้นเรียน การวิเคราะห์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ การวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านเกณฑ์ชั้นต่าง ๆ
- 1.2 มีการสำรวจความต้องการของครูด้านการจัดการเรียนรู้ภายใต้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา
- 1.3 มีการลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
- 1.4 มีการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา เพื่อกำหนดวิธีการแก้ไข ปัญหาและการดำเนินงานตามความต้องการต่อไป
- 1.5 มีการประชุมเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นร่วมกัน และให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

2. ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แนวทาง

- 2.1 มีการจัดประชุม เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ เพื่อนำมาวิเคราะห์และวางแผนในการนิเทศภายใน
- 2.2 เปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้ร่วมวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นสะท้อนสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และมีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในปีที่ผ่านมา

2.3 มีจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและดำเนินการวางแผน แนวทางในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนต่อไป

3. ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แนวทาง

3.1 ดำเนินตามแผน กิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ร่วมกัน โดยจะจัดกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนและมีเทคนิคการสอนที่โดดเด่นเป็นผู้นิเทศ และกลุ่มครูรุ่นใหม่ ๆ เป็นผู้รับการนิเทศในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

3.2 ดำเนินการการนิเทศโดยจะเน้นการนิเทศที่ให้คำแนะนำมากกว่าการตำหนิ เน้นการแลกเปลี่ยนเทคนิค วิธีการสอนใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองต่อไป

3.3 มีการเปิดโอกาสให้ครูทุกคนสามารถเลือกครูผู้นิเทศเองได้โดยเปิดโอกาสให้ครูผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศได้สังเกตการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกันตามแผนการนิเทศที่กำหนดไว้

3.4 ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะคอยช่วยเหลือแนะนำซึ่งกันและกันแบบกัลยาณมิตร ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อการสอน และเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ ๆ และเป็นที่น่าสนใจกับผู้เรียน

4. ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แนวทาง

4.1 มีการประเมินผลการดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างเป็นระบบ

4.2 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการวัดประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศภายในอย่างชัดเจน

4.3 มีการกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนิเทศภายใน

4.4 เครื่องมือวัดประเมินผลการนิเทศที่หลากหลายและเหมาะสม

4.5 มีการเปิดโอกาสให้ครูทุกท่านที่ได้รับการนิเทศได้มีโอกาสในการประเมินตนเองด้วย เพื่อเป็นการประเมินตนเองหลังที่ได้รับการนิเทศ เพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาการจัดการสอนของตนเองต่อไป

4.6 มีการจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนทุกภาคเรียน และการประเมินการนิเทศควรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แนวทาง

5.1 มีการนำผลที่ได้จากการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาไปพัฒนาต่อยอดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา

5.2 ผลที่ได้จากการนิเทศสถานศึกษาจะรายงานการนิเทศไปยังสำนักงานเขตพื้นที่

5.3 มีการจัดเก็บเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาการนิเทศในปีการศึกษาต่อไป

3. สถานศึกษาแห่งที่ 3

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนและคุณครู สถานศึกษาแห่งที่ 3 ได้ข้อมูลดังการให้สัมภาษณ์ปรากฏ ดังนี้

3.1 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

“...ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนั้นถือเป็นขั้นเริ่มต้นก่อนดำเนินการนิเทศภายใน ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดการประชุมร่วมกัน โดยมีฝ่ายบริหารหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ และคณะครูในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อศึกษา วิเคราะห์ นโยบายจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมา รวมถึงผลการทดสอบ O-net NT RT โดยเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น และเล่าสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในการจัดการสอน เพื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่พบและนำไปสู่การวางแผนในการดำเนินการนิเทศ เพื่อแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้นไป...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, วันที่ 13 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนควรจัดประชุม ฝ่ายบริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระ และคณะครูบุคลากรทางการศึกษาทุกท่านก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อสำรวจสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในการสอนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยทำเป็นแบบสำรวจปัญหาและความต้องการของครูผู้สอน จากนั้นแต่งตั้งกรรมการดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหาและจัดลำดับความต้องการ เพื่อนำไปวางแผนลำดับต่อไป...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 13 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

3.2 ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

“...สถานศึกษาควรจัดประชุม ตั้งตั้งกรรมการในการวางแผนการนิเทศภายใน โดยมีหน้าที่นำสภาพปัญหาที่ได้วิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการมาแล้วนั้น มาวิเคราะห์เพื่อวางแผน มีการกำหนดยุทธวิธีในการแก้ไขปัญหาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกัน กำหนดกิจกรรมและปฏิทินการนิเทศภายในอย่างชัดเจน จากนั้นชี้แจงแผนการดำเนินการให้คณะครูรับรู้และเข้าใจร่วมกันในการนิเทศภายใน...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, วันที่ 13 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...สถานศึกษาจะต้องมีการประชุมชี้แจง แนวทางในการดำเนินการนิเทศ ปฏิทินการดำเนินการนิเทศ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในปีการศึกษานั้น ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันกับครูและบุคลากรในสถานศึกษา และต้องมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศอย่างชัดเจน ว่าใครทำหน้าที่อะไร พร้อมทั้งออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายในอย่างชัดเจน...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 13 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

3.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

“...ก่อนดำเนินการนิเทศตามปฏิทินที่กำหนดไว้แล้วนั้น สถานศึกษาจะต้องประชุมชี้แจงขั้นตอนการนิเทศอย่างละเอียดเพื่อให้คณะครู ผู้ที่จะถูกนิเทศได้เตรียมความพร้อมและเกิดความเข้าใจร่วมกัน จากนั้นหัวหน้ากลุ่มสาระ และผู้นิเทศจึงดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศที่กำหนดไว้...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, วันที่ 13 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...ในการดำเนินการนิเทศนั้น ผู้นิเทศจะต้องนิเทศเพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือ และควรเปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้แลกเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการสอน การพัฒนาสื่อหรือประสบการณ์ด้านการสอนที่เคยได้รับมา เพื่อเป็นการร่วมกันและพัฒนาการสอนไปในทางที่ดีขึ้นร่วมกัน...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 13 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

3.4 ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

“...ด้านการประเมินผลการนิเทศ สถานศึกษาควรจัดตั้งกรรมการในการดำเนินการวัดประเมินผลการนิเทศที่ชัดเจน โดยการออกคำสั่งในการปฏิบัติงาน เพื่อวิเคราะห์ผลการประเมินจากเครื่องมือวัดประเมินผลที่จัดทำขึ้น เมื่อได้ผลการประเมินจัดทำเป็นรูปเล่มเสนอต่อผู้อำนวยการและและคณะครูทราบผลการประเมินการนิเทศและรายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่ และจัดเก็บข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ปรับปรุงต่อยอดพัฒนาการนิเทศภายในในปีการศึกษาต่อไป...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, วันที่ 13 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...หลังจากการปฏิบัติการนิเทศภายในเสร็จแล้ว สถานศึกษาควรแจ้งผลการประเมินให้คณะครูทราบอย่างชัดเจน เพื่อให้ครูนำผลการประเมินไปวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการสอนของตนเองต่อไป...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 13 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

3.5 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

“...การนำผลที่ได้จากการประเมินผลการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนาต่อยอด เป็นสิ่งสำคัญ หากการนิเทศในปีการศึกษานั้น จบลงเพียงแค่ประเมินผล การพัฒนาการสอนก็อาจจะไม่เกิดขึ้นจริง ดังนั้น สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญด้านการนำผลที่ได้จากการนิเทศมาพัฒนาการสอน โดยให้คณะครูผู้ได้รับการนิเทศรายงานผลการพัฒนาการสอนอย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนาสื่อการสอนที่ทันสมัยและดึงดูดผู้เรียนให้เกิดความอยากเรียน จากนั้นรายงานต่อผู้บังคับบัญชาและสำนักงานเขตพื้นที่ต่อไป...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน, วันที่ 13 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

“...สถานศึกษาควรแจ้งผลการประเมินต่อครูผู้สอน เพื่อให้ครูผู้สอนได้นำผลการประเมินนั้นไปปรับปรุงแก้ไข รวมถึงนำไปพัฒนาการสอนของตัวเองให้ดียิ่งขึ้น...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 13 มีนาคม 2563 : การสัมภาษณ์)

สถานศึกษาแห่งที่ 2 มีแนวทางในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดังนี้

1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แนวทาง

- 1.1 มีการจัดประชุมร่วมกัน โดยมีฝ่ายบริหารหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ และคณะครู ในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน
 - 1.2 มีการศึกษา วิเคราะห์ นโยบายจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมา รวมถึงผลการทดสอบ O-net NT RT
 - 1.3 เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น และเล่าสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในการจัดการสอน
 - 1.4 มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่พบและนำไปสู่การวางแผนในการดำเนินการนิเทศเพื่อแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้นไป
 - 1.5 มีการแต่งตั้งกรรมการดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหาและจัดลำดับความต้องการ
2. ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แนวทาง

- 2.1 มีการจัดประชุม ตั้งตั้งกรรมการในการวางแผนการนิเทศภายใน โดยมีหน้าที่นำสภาพปัญหาที่ได้วิเคราะห์และจัดลำดับความต่อมารมาแล้วนั้น มาวิเคราะห์ เพื่อวางแผน มีการกำหนดยุทธวิธีในการแก้ไขปัญหการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนร่วมกัน
 - 2.2 มีการกำหนดกิจกรรมและปฏิทินการนิเทศภายในอย่างชัดเจน จากนั้นชี้แจงแผนการดำเนินการให้คณะครูรับรู้และเข้าใจร่วมกันในการนิเทศภายใน
 - 2.3 มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศอย่างชัดเจน ว่าใครทำหน้าที่อะไร
 - 2.4 มีการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศภายในอย่างชัดเจน
3. ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แนวทาง

- 3.1 มีการจัดประชุมชี้แจงขั้นตอนการนิเทศอย่างละเอียด เพื่อให้คณะครูผู้ที่จะถูกนิเทศได้เตรียมความพร้อมและเกิดความเข้าใจร่วมกัน
- 3.2 หัวหน้ากลุ่มสาระ และผู้นิเทศจึงดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศที่กำหนดไว้

3.3 ผู้นิเทศจะต้องนิเทศ เพื่อให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และควรเปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้แลกเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการสอน การพัฒนาสื่อ หรือประสบการณ์ด้านการสอนที่เคยได้รับมา เพื่อเป็นการร่วมกันและพัฒนาการสอนไปในทางที่ดีขึ้นร่วมกัน

4. ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แนวทาง

- ชัดเจน
- 4.1 มีการจัดตั้งกรรมการในการดำเนินการวัดประเมินผลการนิเทศที่
- จากเครื่องมือวัดประเมินผลที่จัดทำขึ้น
- 4.2 มีการออกคำสั่งในการปฏิบัติงาน เพื่อวิเคราะห์ผลการประเมิน
- ขึ้น
- 4.3 มีการวิเคราะห์ผลการประเมินจากเครื่องมือวัดประเมินผลที่จัดทำ
- 4.4 ดำเนินการจัดทำเป็นรูปเล่มเสนอต่อผู้อำนวยการและและคณะครู
- ทราบผลการประเมินการนิเทศและรายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่
- 4.5 จัดเก็บข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ปรับปรุงต่อยอดพัฒนาการนิเทศ
- ภายในในปีการศึกษาต่อไป
- 4.6 มีการแจ้งผลการประเมินให้คณะครูทราบอย่างชัดเจน เพื่อให้ครู
- นำผลการประเมินไปวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการสอนของตน

5. ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แนวทาง

- พัฒนาการสอน
- 5.1 สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญด้านการนำผลที่ได้จากการนิเทศมา
- เป็นรูปธรรม
- 5.2 ให้คณะครูผู้ที่ได้รับการนิเทศรายงานผลการพัฒนาการสอนอย่าง
- 5.3 มีการพัฒนาสื่อการสอนที่ทันสมัยและดึงดูดผู้เรียนให้เกิด
- ความอยากเรียน จากนั้นรายงานต่อผู้บังคับบัญชาและสำนักงานเขตพื้นที่ต่อไป
- 5.4 มีการแจ้งผลการประเมินต่อครูผู้สอน เพื่อให้ครูผู้สอนได้นำผลการ
- ประเมินนั้นไปปรับปรุงแก้ไข รวมถึงนำไปพัฒนาการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

จากการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีผู้วิจัยได้สังเคราะห์และสรุปแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้ดังนี้

1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายใน แบบเพื่อนช่วยเพื่อนแนวทาง ประกอบด้วย

1.1 สถานศึกษาดำเนินการจัดประชุมก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อแต่งตั้ง คณะกรรมการในการดำเนินงาน ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศ ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.2 สถานศึกษามีการศึกษาและวิเคราะห์นโยบาย ในการจัดการศึกษาจาก สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ร่วมกัน เพื่อกำหนดกรอบ และแนวคิดในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.3 สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพต่าง ๆ ได้แก่ การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกชั้นเรียน การวิเคราะห์การอ่านออก เขียนได้ การคิดคำนวณพื้นฐาน การวิเคราะห์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ การวิเคราะห์สุขภาพของ นักเรียนและการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำเพื่อหาแนวทางใน การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนร่วมกัน

1.4 สถานศึกษามีการศึกษาสภาพความต้องการในปัจจุบัน และข้อมูลที่ จำเป็นในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในสถานศึกษาจากคณะครู บุคลากรภายในโรงเรียน กลุ่มสาระ การเรียนรู้ต่าง ๆ และจากการประเมินผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมา

1.5 สถานศึกษามีการสำรวจความต้องการของครูและบุคลากรที่ต้องการ พัฒนา ด้านการจัดการเรียนรู้ภายใต้กระบวนการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.6 สถานศึกษามีการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับความต้องการ เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดประเด็นปัญหา

1.7 สถานศึกษามีการกำหนดประเด็นปัญหาและองค์ประกอบของปัญหาให้ ชัดเจน

1.8 สถานศึกษามีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการให้ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

1.9 สถานศึกษามีการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาร่วมกัน เพื่อกำหนด วิธีการแก้ไขปัญหา

1.10 สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน เพื่อเป็นข้อมูลใช้ในการกำหนดแนวทาง ในการนิเทศต่อไป

1.11 สถานศึกษาสร้างความตระหนักให้กับครูทุกคนในเรื่องการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อจะได้นำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน

2. ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน แนวทาง ประกอบด้วย

2.1 สถานศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างชัดเจน

2.2 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการวางแผนการนิเทศภายในและคณะกรรมการดำเนินการนิเทศ โดยการจัดตั้งเป็นคำสั่งในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

2.3 สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของสถานศึกษา ซึ่งจะมีทั้งผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศ

2.4 สถานศึกษามีการสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ได้แนวทางมาวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้เสนอความคิดเห็น

2.5 สถานศึกษามีการวางแผนการนิเทศภายใน ให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในสถานศึกษา

2.6 สถานศึกษามีการกำหนดกิจกรรมการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยจัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.7 สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้อย่างชัดเจน

2.8 สถานศึกษามีการจัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา

2.9 สถานศึกษามีการจัดทำปฏิทินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้อย่างชัดเจน พร้อมกับแจ้งให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศได้ทราบล่วงหน้า เพื่อจะได้เตรียมความพร้อมก่อนการทำการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.10 สถานศึกษามีการจัดประชุมชี้แจงรายละเอียด เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ก่อนจะดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

3. ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน แนวทาง ประกอบด้วย

3.1 สถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายในตามแผนโครงการที่กำหนดไว้

โดยเน้นส่งเสริมให้ผู้นิเทศและผู้บริหารนิเทศช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร

3.2 สถานศึกษามีการปฏิบัติกรณิเทศภายในให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ของผู้บริหารนิเทศโดยแท้จริง

3.3 สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจนที่จะช่วยเหลือและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.4 สถานศึกษามีการจัดประชุมครูผู้นิเทศและครูผู้บริหารนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

3.5 สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้มีความประสงค์ในการสอนเป็นผู้นิเทศให้คำปรึกษา คำแนะนำและช่วยเหลือครูรุ่นใหม่ในการพัฒนาการเรียนการสอน

3.6 ผู้นิเทศให้คำแนะนำและช่วยเหลือครูผู้บริหารนิเทศในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน

3.7 ผู้นิเทศทำการสังเกตการณ์สอนตามวิธีการที่กำหนดไว้พร้อมกับบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชั้นเรียนอย่างละเอียด

3.8 ผู้นิเทศมีการให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อช่วยเหลือครู ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น

3.9 ผู้นิเทศมีการวิเคราะห์และสะท้อนผลการสังเกตการณ์เรียนการสอนในชั้นเรียน พร้อมเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา ร่วมกับกับครูผู้บริหารนิเทศ โดยเปิดโอกาสให้ผู้บริหารนิเทศได้ร่วมแสดงความคิดเห็น

3.10 สถานศึกษามีการรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติการตามโครงการนิเทศภายใน

3.11 สถานศึกษามีการจัดประชุมหรือสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับ สื่อ นวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน และการรายงานผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งสรุปแนวทางในการพัฒนาครั้งต่อไป

4. ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน แนวทางประกอบด้วย

4.1 สถานศึกษาสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญของการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการพัฒนาการเรียนการสอน

4.2 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์ในการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

4.3 สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการประเมินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

4.4 สถานศึกษามีการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
อย่างต่อเนื่อง

4.5 สถานศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วย
เพื่อนทุกภาคเรียน

4.6 ผู้นิเทศเลือกวิธีการและเครื่องมือวัดประเมินผลที่เหมาะสม และ
หลากหลายในการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

4.7 ผู้นิเทศรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ และมีการเปิดโอกาสให้ผู้รับ
การนิเทศได้ประเมินตนเอง

4.8 สถานศึกษามีการประเมินความพึงพอใจในการนิเทศภายในแบบ
เพื่อนช่วยเพื่อนทุกครั้งหลังดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเสร็จ

5. ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
แนวทาง ประกอบด้วย

5.1 สถานศึกษามีการจัดประชุมชี้แจงผลการประเมินผลการนิเทศภายใน
แบบเพื่อนช่วยเพื่อนให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนทราบ

5.2 สถานศึกษามีการสะท้อนผลการนิเทศให้เห็นอย่างชัดเจนถึงจุดเด่น
จุดด้อย ของการนิเทศและนำไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
ในปีต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.3 สถานศึกษามีการสรุปและจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในแบบ
เพื่อนช่วยเพื่อนเสนอต่อผู้บังคับบัญชาระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนเผยแพร่
ให้กับสาธารณชนได้รับทราบ

5.4 สถานศึกษามีการนำผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มาใช้ให้เกิด
ประโยชน์ประกอบการประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรใน
สถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการนิเทศ
ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 สรุปแต่ละด้านได้ ปรากฏดังตาราง 17-22

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	4.27	0.50	มาก	4.24	0.64	มาก
2. ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	4.02	0.65	มาก	4.06	0.62	มาก
3. ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	4.13	0.62	มาก	4.22	0.53	มาก
4. ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	4.08	0.52	มาก	4.30	0.50	มาก
5. ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	3.90	0.59	มาก	4.20	0.56	มาก
รวม	4.08	0.57	มาก	4.20	0.57	มาก

จากตาราง 17 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน และเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.50) ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.62) ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.52) ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.65) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.59)

ความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยที่สุด

ได้แก่ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.50) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.64) ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.53) ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.56) และค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.62)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษาดำเนินการจัดประชุมก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงาน ใน การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	4.00	0.71	มาก	4.80	0.45	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีการศึกษาและวิเคราะห์นโยบาย ในการจัดการศึกษาจากสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ร่วมกัน เพื่อกำหนดกรอบ และแนวคิดในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	4.40	0.55	มาก	3.80	0.84	มาก
3. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพต่าง ๆ ได้แก่ การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกชั้นเรียน การวิเคราะห์การอ่านออกเขียนได้ การคิดคำนวณพื้นฐาน การวิเคราะห์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ การวิเคราะห์สุขภาพของนักเรียน และการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนร่วมกัน	4.40	0.55	มาก	4.00	0.71	มาก

ตาราง 18 (ต่อ)

แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
4. สถานศึกษามีการศึกษาสภาพความต้องการในปัจจุบัน และข้อมูลที่สำคัญในการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษาจากคณะครู บุคลากรภายในโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และจากการประเมินผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.00	0.71	มาก
5. สถานศึกษามีการสำรวจความต้องการของครูและบุคลากรที่ต้องการพัฒนา ด้านการจัดการเรียนรู้ภายใต้กระบวนการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	4.20	0.45	มาก	4.00	0.71	มาก
6. สถานศึกษามีการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับความต้องการเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดประเด็นปัญหา	3.80	0.45	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
7. สถานศึกษามีการกำหนดประเด็นปัญหาและองค์ประกอบของปัญหาให้ชัดเจน	4.20	0.45	มาก	4.40	0.89	มาก
8. สถานศึกษามีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	4.40	0.55	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
9. สถานศึกษามีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาร่วมกัน เพื่อกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหา	4.20	0.45	มาก	4.40	0.55	มาก
10. สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน เพื่อเป็นข้อมูลใช้ในการกำหนดแนวทางในการนิเทศต่อไป	4.40	0.55	มาก	4.20	0.84	มาก
11. สถานศึกษาสร้างความตระหนักให้กับครูทุกคนในเรื่องการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อจะได้นำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.00	0.71	มาก
รวม	4.27	0.50	มาก	4.24	0.64	มาก

จากตาราง 18 พบว่า แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 4 ศึกษาสภาพความต้องการในปัจจุบัน และข้อมูลที่เป็นจำเป็นในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในสถานศึกษาจากคณะครู บุคลากรภายในโรงเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และจากการประเมินผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมา และข้อ 11 ที่สร้างความตระหนักให้กับครูทุกคนในเรื่องการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อจะได้นำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนสถานศึกษาร่วมกัน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 6 เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับความต้องการเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดประเด็นปัญหา และมีความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 1 ดำเนินการจัดประชุมก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 2 ศึกษาและวิเคราะห์นโยบาย ในการจัดการศึกษาจากสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ร่วมกัน เพื่อกำหนดกรอบและแนวคิดในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างชัดเจน	4.00	0.71	มาก	4.40	0.55	มาก
2. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการวางแผนการนิเทศภายในและคณะกรรมการดำเนินการนิเทศ โดยการแต่งตั้งเป็นคำสั่งในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.20	0.45	มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
3. สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของสถานศึกษา ซึ่งจะมีทั้งผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศ	3.80	0.45	มาก	4.00	0.71	มาก
4. สถานศึกษามีการสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ได้แนวทางมาวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้เสนอความคิดเห็น	4.00	0.71	มาก	4.00	0.71	มาก
5. สถานศึกษามีการวางแผนการนิเทศภายใน ให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.60	0.55	มาก	4.00	0.77	มาก
6. สถานศึกษามีการกำหนดกิจกรรมการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยจัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	4.40	0.55	มาก	3.80	0.84	มาก
7. สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้อย่างชัดเจน	3.80	0.84	มาก	4.40	0.55	มาก
8. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา	3.60	0.89	มาก	3.60	0.55	มาก
9. สถานศึกษามีการจัดทำปฏิทินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้อย่างชัดเจน พร้อมกับแจ้งให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศได้ทราบล่วงหน้า เพื่อจะได้เตรียมความพร้อมก่อนการทำการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	4.00	0.71	มาก	3.60	0.89	มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
10. สถานศึกษามีการจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ก่อนจะดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	4.40	0.55	มาก	4.20	0.45	มาก
รวม	4.02	0.65	มาก	4.06	0.62	มาก

จากตาราง 19 พบว่า แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 2 แต่งตั้งคณะกรรมการในการวางแผนการนิเทศภายในและคณะกรรมการดำเนินการนิเทศ โดยการแต่งตั้งเป็นคำสั่งในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 5 วางแผนการนิเทศภายใน ให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในสถานศึกษา และข้อที่ 8 จัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา และมีความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 1 สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างชัดเจน และข้อที่ 7 กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้อย่างชัดเจน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 8 จัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา และข้อที่ 9 จัดทำปฏิทินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้อย่างชัดเจน พร้อมกับแจ้งให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศได้ทราบล่วงหน้า เพื่อจะได้เตรียมความพร้อมก่อนการทำการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการ
นิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายในตามแผน โครงการที่กำหนดไว้ โดยเน้นส่งเสริมให้ผู้นิเทศและ ผู้รับการนิเทศช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างเป็น กัลยาณมิตร	4.20	0.84	มาก	4.20	0.45	มาก
2. สถานศึกษาปฏิบัติการนิเทศภายในให้สอดคล้องกับ สภาพปัญหาและความต้องการ ของผู้รับการนิเทศโดย แท้จริง	3.80	0.84	มาก	4.40	0.55	มาก
3. สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจนที่จะ ช่วยเหลือและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	4.00	0.71	มาก	4.20	0.45	มาก
4. สถานศึกษามีการจัดประชุมครูผู้นิเทศและครูผู้รับ การนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
5. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้ที่มีประสบการณ์ในการ สอนเป็นผู้นิเทศให้คำปรึกษา คำแนะนำและช่วยเหลือ ครูรุ่นใหม่ในการพัฒนาการเรียนการสอน	4.20	0.45	มาก	4.20	0.45	มาก
6. ผู้นิเทศให้คำแนะนำและช่วยเหลือครูผู้รับการนิเทศ ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อนวัตกรรม ต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.00	0.71	มาก	4.00	0.71	มาก
7. ผู้นิเทศทำการสังเกตการณ์สอนตามวิธีการที่ กำหนดไว้พร้อมกับบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชั้นเรียน อย่างละเอียด	4.40	0.55	มาก	4.00	0.71	มาก
8. ผู้นิเทศมีการให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อช่วยเหลือครู ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น	3.80	0.45	มาก	4.20	0.45	มาก

ตาราง 20 (ต่อ)

แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
9. ผู้นิเทศมีการวิเคราะห์และสะท้อนผลการสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียน พร้อมเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาาร่วมกันกับครูผู้รับการนิเทศ โดยเปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้ร่วมแสดงความคิดเห็น	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
10. สถานศึกษามีการรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติการตามโครงการนิเทศภายใน	4.20	0.45	มาก	4.40	0.55	มาก
11. สถานศึกษามีการจัดประชุมหรือสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เกี่ยวกับ สื่อ นวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน และการรายงานผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งสรุปแนวทางในการพัฒนาครั้งต่อไป	3.60	0.89	มาก	3.80	0.45	มาก
รวม	4.13	0.62	มาก	4.22	0.53	มาก

จากตาราง 20 พบว่า แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 4 จัดประชุมครูผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 11 จัดประชุมหรือสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เกี่ยวกับ สื่อ นวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน และการรายงานผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งสรุปแนวทางในการพัฒนาครั้งต่อไป และมีความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 4 จัดประชุมครูผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 11 จัดประชุมหรือสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เกี่ยวกับ สื่อ นวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน และการรายงานผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งสรุปแนวทางในการพัฒนาครั้งต่อไป

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการ
 นิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษาสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญ ของการประเมินผลการนิเทศภายใน แบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการพัฒนาการเรียนการสอน	4.20	0.45	มาก	3.80	0.45	มาก
2. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู และบุคลากร ทางการศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการ และหลักเกณฑ์ในการประเมินผลการนิเทศภายในแบบ เพื่อนช่วยเพื่อน	4.00	0.71	มาก	4.40	0.55	มาก
3. สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ และ ขั้นตอนการประเมินการนิเทศภายใน แบบเพื่อนช่วยเพื่อน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. สถานศึกษามีการประเมินผลการนิเทศภายใน แบบเพื่อนช่วยเพื่อน อย่างต่อเนื่อง	3.80	0.45	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
5. สถานศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศ ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนทุกภาคเรียน	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
6. ผู้นิเทศเลือกวิธีการและเครื่องมือวัดประเมินผลที่ เหมาะสม และหลากหลายในการประเมินผลการ นิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	4.20	0.45	มาก	3.80	0.45	มาก
7. ผู้นิเทศรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ และ มีการเปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้ประเมินตนเอง	3.60	0.55	มาก	4.20	0.45	มาก
8. สถานศึกษามีการประเมินความพึงพอใจในการ นิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนทุกครั้งหลัง ดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเสร็จ	3.80	0.45	มาก	4.40	0.55	มาก
รวม	4.08	0.52	มาก	4.30	0.50	มาก

จากตาราง 21 พบว่า แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 3 ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการประเมินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 7 ผู้นิเทศรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ และมีการเปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้ประเมินตนเอง และมีความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 3 ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการประเมินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 1 สร้างความตระหนักและให้ความสำคัญของการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการพัฒนาการเรียนการสอน และข้อที่ 6 ผู้นิเทศเลือกวิธีการและเครื่องมือวัดประเมินผลที่เหมาะสม และหลากหลายในการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

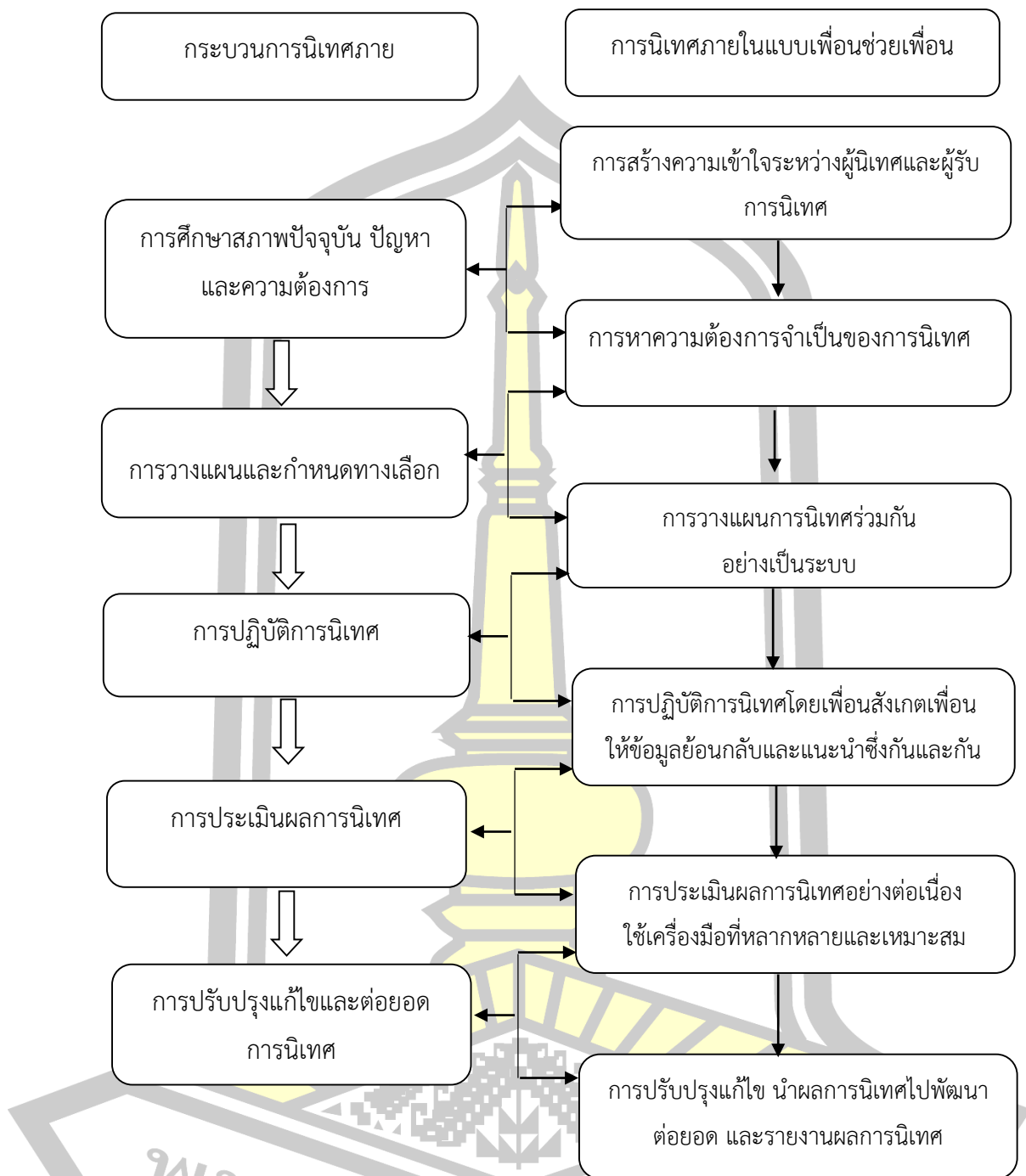
แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษามีการจัดประชุมชี้แจงผลการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนทราบ	3.80	0.45	มาก	4.60	0.55	มาก
2. สถานศึกษามีการสะท้อนผลการนิเทศให้เห็นอย่างชัดเจนถึงจุดเด่น จุดด้อย ของการนิเทศและนำไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในปีต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	3.60	0.55	มาก	3.80	0.45	มาก
3. สถานศึกษามีการสรุปและจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเสนอต่อผู้บังคับบัญชาระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนเผยแพร่ให้กับสาธารณชนได้รับทราบ	4.40	0.55	มาก	4.00	0.75	มาก

ตาราง 22 (ต่อ)

แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
4. สถานศึกษามีการนำผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มาใช้ให้เกิดประโยชน์ประกอบการประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษา	3.80	0.84	มาก	4.40	0.55	มาก
รวม	3.90	0.59	มาก	4.20	0.56	มาก

จากตาราง 22 พบว่า แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 3 มีการสรุปและจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเสนอต่อผู้บังคับบัญชาระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนเผยแพร่ให้กับสาธารณชนได้รับทราบ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 2 มีการสะท้อนผลการนิเทศให้เห็นอย่างชัดเจนถึงจุดเด่น จุดด้อย ของการนิเทศและนำไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในปีต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 1 จัดประชุมชี้แจงผลการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนทราบ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 2 มีการสะท้อนผลการนิเทศให้เห็นอย่างชัดเจนถึงจุดเด่น จุดด้อย ของการนิเทศและนำไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในปีต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษา สันเคราะห์ข้อมูลและวิเคราะห์ผลแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จาก 5 กระบวนการนิเทศ 44 แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปรากฏดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 3 แสดงแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นอย่างไร
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

สรุปผล

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายใน

แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบ
เพื่อนช่วยเพื่อน ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
และด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวม
และรายด้านอยู่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ
ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน
แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
และด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2. ผลการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วยแนวทางดังนี้

2.1 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบ
เพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วย 11 แนวทาง ดังนี้

2.1.1 สถานศึกษาดำเนินการจัดประชุมก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อแต่งตั้ง
คณะกรรมการในการดำเนินงาน ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศ
ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.1.2 สถานศึกษามีการศึกษาและวิเคราะห์นโยบาย ในการจัดการศึกษาจาก
สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 2 ร่วมกัน เพื่อกำหนดกรอบ และแนวคิดในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.1.3 สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพต่าง ๆ ได้แก่
การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกชั้นเรียน การวิเคราะห์การอ่านออก
เขียนได้ การคิดคำนวณพื้นฐาน การวิเคราะห์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ การวิเคราะห์สุขภาพของ
นักเรียนและการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำเพื่อหาแนวทางใน
การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนร่วมกัน

2.1.4 สถานศึกษามีการศึกษาสภาพความต้องการในปัจจุบัน และข้อมูลที่เป็น
ในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในสถานศึกษาจากคณะครู บุคลากรภายในโรงเรียน กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ต่าง ๆ และจากการประเมินผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมา

2.1.5 สถานศึกษามีการสำรวจความต้องการของครูและบุคลากรที่ต้องการ
พัฒนา ด้านการจัดการเรียนรู้ภายใต้กระบวนการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

- 2.1.6 สถานศึกษามีการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับความต้องการ เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดประเด็นปัญหา
- 2.1.7 สถานศึกษามีการกำหนดประเด็นปัญหาและองค์ประกอบของปัญหาให้ชัดเจน
- 2.1.8 สถานศึกษามีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
- 2.1.9 สถานศึกษามีการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาร่วมกัน เพื่อกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหา
- 2.1.10 สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน เพื่อเป็นข้อมูลใช้ในการกำหนดแนวทางในการนิเทศต่อไป
- 2.1.11 สถานศึกษาสร้างความตระหนักให้กับครูทุกคนในเรื่องการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อจะได้นำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนสถานศึกษาร่วมกัน
- 2.2 ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วย 10 แนวทางดังนี้
- 2.2.1 สถานศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างชัดเจน
- 2.2.2 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการวางแผนการนิเทศภายในและคณะกรรมการดำเนินการนิเทศ โดยการแต่งตั้งเป็นคำสั่งในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน
- 2.2.3 สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของสถานศึกษา ซึ่งจะมีทั้งผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศ
- 2.2.4 สถานศึกษามีการสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ได้แนวทางการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้เสนอความคิดเห็น
- 2.2.5 สถานศึกษามีการวางแผนการนิเทศภายใน ให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 และมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในสถานศึกษา
- 2.2.6 สถานศึกษามีการกำหนดกิจกรรมการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยจัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
- 2.2.7 สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้อย่างชัดเจน

2.2.8 สถานศึกษามีการจัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา

2.2.9 สถานศึกษามีการจัดทำปฏิทินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้อย่างชัดเจน พร้อมกับแจ้งให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศได้ทราบล่วงหน้า เพื่อจะได้เตรียมความพร้อมก่อนการทำการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.2.10 สถานศึกษามีการจัดประชุมชี้แจงรายละเอียด เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ก่อนจะดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วย 11 แนวทางดังนี้

2.3.1 สถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายในตามแผนโครงการที่กำหนดไว้ โดยเน้นส่งเสริมให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร

2.3.2 สถานศึกษาปฏิบัติการนิเทศภายในให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ของผู้รับการนิเทศโดยแท้จริง

2.3.3 สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจนที่จะช่วยเหลือและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3.4 สถานศึกษามีการจัดประชุมครูผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.3.5 สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนเป็นผู้นิเทศให้คำปรึกษา คำแนะนำและช่วยเหลือครูรุ่นใหม่ในการพัฒนาการเรียนการสอน

2.3.6 ผู้นิเทศให้คำแนะนำและช่วยเหลือครูผู้รับการนิเทศในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน

2.3.7 ผู้นิเทศทำการสังเกตการณ์สอนตามวิธีการที่กำหนดไว้พร้อมกับบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชั้นเรียนอย่างละเอียด

2.3.8 ผู้นิเทศมีการให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อช่วยเหลือครู ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น

2.3.9 ผู้นิเทศมีการวิเคราะห์และสะท้อนผลการสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียน พร้อมเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา ร่วมกับครูผู้รับการนิเทศ โดยเปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้ร่วมแสดงความคิดเห็น

2.3.10 สถานศึกษามีการรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติการตามโครงการนิเทศภายใน

2.3.11 สถานศึกษามีการจัดประชุมหรือสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับ สื่อ นวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน และการรายงานผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งสรุปแนวทางในการพัฒนาครั้งต่อไป

2.4 ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วย 8 แนวทาง ดังนี้

2.4.1 สถานศึกษาสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญของการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการพัฒนาการเรียนการสอน

2.4.2 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์ในการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.4.3 สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.4.4 สถานศึกษามีการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างต่อเนื่อง

2.4.5 สถานศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนทุกภาคเรียน

2.4.6 ผู้นิเทศเลือกวิธีการและเครื่องมือวัดประเมินผลที่เหมาะสมและหลากหลายในการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.4.7 ผู้นิเทศรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ และมีการเปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้ประเมินตนเอง

2.4.8 สถานศึกษามีการประเมินความพึงพอใจในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนทุกครั้งหลังดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเสร็จ

2.5 ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วย 4 แนวทาง ดังนี้

2.5.1 สถานศึกษามีการจัดประชุมชี้แจงผลการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนทราบ

2.5.2 สถานศึกษามีการสะท้อนผลการนิเทศให้เห็นอย่างชัดเจนถึงจุดเด่น จุดด้อย ของการนิเทศและนำไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในปีต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.5.3 สถานศึกษามีการสรุปและจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเสนอต่อผู้บังคับบัญชาระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนเผยแพร่ให้กับสาธารณชนได้รับทราบ

2.5.4 สถานศึกษามีการนำผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มาใช้ให้เกิดประโยชน์ประกอบการประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษา

ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 โดยรวมพบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 โดยรวมพบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความเป็นไปได้ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจาก

ในการดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของสถานศึกษายังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน สถานศึกษายังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายใน และยังคงดำเนินการนิเทศภายในไม่จริงจัง ไม่ต่อเนื่อง และไม่เป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจตุจดาว บรรดาศักดิ์ (2560) ได้วิจัยการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาของการนิเทศ ภายในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ใน ระดับปานกลาง 4 ชั้น ระดับมาก 1 ชั้น ชั้นตอน โดยเรียงลำดับดังนี้ คือ ชั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การศึกษา สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ลำดับรองลงมา คือ การปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน การประเมินผลและรายงานผล และการวางแผนและกำหนดทางเลือก ตามลำดับ ด้านที่มีระดับ สภาพปัจจุบันจริงต่ำสุด คือ การสร้างสื่อ และเครื่องมือ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยา ชวน้ำปาด (2561) ได้วิจัย การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบพี่เลี้ยงสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการศึกษาศึกษาสภาพปัจจุบันการนิเทศภายในแบบพี่เลี้ยง สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียง ลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านสังเกตการณ์สอน ด้านเตรียมการนิเทศ ด้านประชุมวางแผนระหว่างครูพี่เลี้ยงกับครูผู้รับการ นิเทศ และด้านประชุมหลังสังเกตการณ์สอนตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลพร อ่อนภูเขา (2561) ได้วิจัย การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ พึ่งประสงค์การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการสร้างเครื่องมือ สื่อและพัฒนาวิธีการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนรองลงมา คือ ด้านการศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศ

ผลการศึกษาสภาพที่พึ่งประสงค์การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวม และรายด้านอยู่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และ

ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การที่ผลการวิจัยเป็นแบบนี้ เนื่องจากสถานศึกษาได้สร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญในการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นอีกแนวทางที่พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู เป็นการปรับปรุงการเรียนการสอนและปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครู รวมทั้งการพัฒนาต่าง ๆ ภายในโรงเรียนโดยตรง การนิเทศภายในโรงเรียนจะช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอน และพัฒนาโรงเรียนให้ดีขึ้นได้ ด้วยการช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้มีความรู้ ความชำนาญ มีประสบการณ์สูง ซึ่งเป็นการลดช่องว่างของครูให้น้อยลง ส่งผลให้การเรียนการสอนและการพัฒนาโรงเรียนมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงขึ้น การนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) ซึ่งเป็นการนิเทศการสอนโดยใช้ความร่วมมือกันระหว่างเพื่อนครูในสาขาวิชาเดียวกันหรือข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนเดียวกันในการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ในการพัฒนาการเรียนการสอนและยังได้ข้อมูลที่แท้จริงจากการสังเกตการสอนในชั้นเรียน และสามารถนำข้อมูลมาปรับปรุงการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพเป็นกระบวนการแบบสองทางร่วมกัน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของกันและกันในฐานะเพื่อนที่มีความเท่าเทียมกัน ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญ คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข และต่อยอดการการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ จูไรรัตน์ สุตรุ่ง (2559) ได้กล่าวว่า การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นวิธีการนิเทศวิธีหนึ่งที่ใช้ในการพัฒนาครู โดยครูสองคนหรือเป็นกลุ่มเล็กร่วมมือกัน พัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ ครูสามารถเลือกคุนเทศเองได้ และทั้งสองคนหรือในกลุ่มจะต้องผลัดกันทำบทบาทเดียวกัน คือ เป็นทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ทำการสังเกตการณ์สอน ให้ข้อมูลย้อนกลับและแนะนำช่วยเหลือซึ่งกันและกันซึ่งการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน

2. ผลการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมีความเป็นไปได้ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นปรับปรุงมากที่สุดคือ ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เนื่องจากสถานศึกษาไม่มีการสะท้อนผลการนิเทศให้เห็นอย่างชัดเจนถึงจุดเด่น จุดด้อย ของการนิเทศ รวมถึงขาดการนำผลของการนิเทศไปปรับปรุงการสอน แต่ต่อยอดการนิเทศภายในในปีถัดไป ลำดับที่ 2 ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เนื่องจากการวัดประเมินผลขาดความต่อเนื่อง และความไม่ชัดเจนในการวัดประเมินผล ผู้รับการนิเทศไม่มีโอกาสได้ประเมินตนเอง ลำดับที่ 3 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบ

เพื่อนช่วยเพื่อน สถานศึกษาศึกษา ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพต่าง ๆ ร่วมกับครูและบุคลากรในสถานศึกษา และลำดับที่ 4 ด้านการวางแผนและกำหนดทาง ซึ่งสถานศึกษาจะต้องประชุมชี้แจงก่อนดำเนินการนิเทศเพื่อทำความเข้าใจร่วมกัน มีปฏิทินในการนิเทศ จัดทำแผนและคู่มือการนิเทศที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยา ชวนน้ำปาด (2561) ที่ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบพี่เลี้ยง สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นปรับปรุงเรียงลำดับจากมากหาน้อย ได้แก่ ด้านประชุมหลังการสังเกตการสอน ด้านประชุมวางแผนระหว่างครูพี่เลี้ยงกับครูผู้รับการนิเทศ ด้านสังเกตการสอนและด้านเตรียมการนิเทศ ตามลำดับแนวทางการนิเทศภายในแบบพี่เลี้ยงโรงเรียนที่มีผลการนิเทศผลการประเมินแนวทางการนิเทศภายในแบบพี่เลี้ยงสำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พบว่า โดยรวมมีความสอดคล้องความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศรญาภรณ์ โชคแสน (2561) ผลการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามทัศนคติของครูและผู้บริหารอยู่ในระดับดีมากพบว่าลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษาเรียงตามลำดับความต้องการเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ การวางแผนและการกำหนดทางเลือกการสร้างสื่อเครื่องมือและการพัฒนาวิธีการการปฏิบัติการนิเทศภายในภายในด้วยเทคนิคที่เหมาะสมการประเมินผลและการรายงานผลตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จำเป็นที่จะต้องอาศัยความเข้าใจและความร่วมมือจากทุกคนในสถานศึกษาเป็นสำคัญ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรจึงควรให้ความสำคัญ โดยผู้บริหารต้องกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน มอบหมาย กำกับ ติดตามการเปลี่ยนแปลง ประเมินผล การนิเทศ และอาจมีการร่วมอภิปรายผลการเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินงานนิเทศภายใน

1.2 การดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ตามผลวิจัยได้ให้แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยจับคู่ผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศออกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถนิเทศและปรับปรุงพัฒนางานได้อย่างสอดคล้องภายใต้บริบทเดียวกัน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของการนำแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนไปใช้ในสถานศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจในการนำแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในสถานศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาการเปรียบเทียบการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนกับรูปแบบการนิเทศรูปแบบอื่น ๆ ที่มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษาศึกษาในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลเทพ ลำเหลือ (2552). การศึกษาทักษะการนิเทศของผู้ที่ทำหน้าที่การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- กมลเทพ ลำเหลือ. (2552). การศึกษาทักษะการนิเทศของผู้ที่ทำหน้าที่การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- กรมวิชาการ. (2543). การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- กรองทอง จิระเดชากุล. (2550). คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ชารออักษร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). การนิเทศเพื่อพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ สำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. นครปฐม : สถาบันพัฒนาครู.
- เกษม เป้าศรีวงษ์. (2557). การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบเสริมพลังครูนักวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- คำหมาน คนไค. (2542). ครูบ้านนอก. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- จันทร์พิมพ์ วงศ์ประชารัตน์. (2556). รูปแบบการนิเทศการศึกษาโดยกรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เป็นบุคคลภายนอก. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุไรรัตน์ สุตรุ่ง. (2559). การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน : ทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาวิชาชีพครูที่ยั่งยืน. วารสารศึกษาศาสตร์ มธจ., 9(2), 9-10, กรกฎาคม-ธันวาคม.
- ฉัตรชัย ไชยวุฒิ. (2552). การใช้กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในโรงเรียนอนุบาลสภาพร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชญาภาญ์ ศรีเนตร. (2558). รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชารี มณีศรี. (2538). การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ.
- ชารี มณีศรี. (2542). การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5.

ปัตตานี : ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลลา.

ธวัช โยธาวงษ์. (2547). การพัฒนาการนิเทศภายในด้านการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนบ้านหนองอ้อโคกสว่าง อำเภอป่าพอง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

บรม บำรุงสวัสดิ์. (2546). การพัฒนาการนิเทศภายในของบุคลากรโรงเรียนดอนตาลวิทยา อำเภอ
ดอนตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น.

ประจูดาว บรรดาศักดิ์. (2560). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

ปรีชา กองจินดา. (2549). แนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริม.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). การนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพมหานคร.

พรศรี อุชี. (2555). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนระยองปัญญานุกูล จังหวัด
ระยอง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญา
ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2534). การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บางกอกบล๊อค.

- รัตติกาล วัจนะฮาด. (2551). การนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครเขตบางบอน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. (2538). *หลักการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ : อาร์ทกราฟฟิค.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2545). *การนิเทศการสอน (Supervision Instruction)*. นครปฐม : ภาควิชา หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2548). *เทคนิคการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ*. นครปฐม : มหาวิทยาลัย ศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2550). *การนิเทศการสอน สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2553). *การนิเทศการสอน สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ*. พิมพ์ครั้งที่ 7. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2556). *ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ : ทฤษฎีกลยุทธ์สู่ การปฏิบัติ*. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิไลพร อ่อนภูเขา. (2561). *การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับ สถานศึกษาสังกัดมัธยมศึกษา เขต 24*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริรัตน์ ขาดิเชยแดง. (2555). *การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา*. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล. (2552). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษ แบบเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *แนวทางการนิเทศเต็มพิกัด*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สงัด อุทรานันท์. (2530). *การนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.
- สนธยา พลศรี. (2547). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2553). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมศักดิ์ สิ้นธนะเวชญ์. (2542). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยพัฒนาพานิช.

สมหมาย สมจิตร. (2551). *ศึกษาทักษะของผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. (2556). *กลุ่มงานสารสนเทศ กลุ่มนโยบายและแผน สพป.มค.* 2. มหาสารคาม : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2533). *รายงานผลการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสานการพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *โรงเรียนมาตรฐานสากล คู่มือบริหารจัดการคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ : สำนักกฤษฎมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2556). *เอกสารแนวทางการนิเทศภายในด้านจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

สุทธนู ศรีไสย์. (254). *หลักการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรียา ขาวน้ำปาด. (2561). *การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบพี่เลี้ยงสำหรับโรงเรียนสังกัด*

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2552). *21 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนากระบวนการคิด*.

พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

อเนก ส่งแสง. (2540). *การนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว.

อรสา กุนศิลา. (2556). *การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาความสามารถการจัดการเรียนรู้ของครูคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อัมพร พุดมี. (2551). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณิ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- อิสริญาภรณ์ โชคแสน. (2561). *การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- Abdul Kareem, B. (2011). *Haula at-Tarbiyah wa at-Ta'lim*. Dimishq : Daru at-Qalam.
- Abdulkareem, R. (2001). *Supervisory Practices as Perceived by Teachers and Supervisors in Riyadh Schools, Saudi Arabia*. Ph.D. Thesis, Ohio University.
- Acheson, K.A. and M.D. Gall. (1997). *Techniques in the Supervision of Teachers Perservice and Inservice Application*. 4th ed. New York : Longman.
- Beach, D.M. and J. Reinhartz. (2000). *Supervisory leadership: Focus on instruction*. Boston : Allyn and Bacon.
- Benshoff, J.M. (1994). *Peer consultation as a form of supervision*. Greensboro, NC : ERIC Clearinghouse on Counseling and Student Services.
- Bergeron, K. (2004). Supervisors Perceptions of the Process of Supervision with Counselors Who Utilize Play Therapy. *Dissertation Abstracts International*, 45(4), 1259-A, December.
- Chickering, A.W. and Z.F. Gamson. (1987). Seven Principles for Good Practice In Undergraduate Education. *AAHE Bulletin*, 39(7), 3-7.
- Collin, J.J. (2003). Modern and Postmodern Teacher Supervision and Evaluation : Perception of Secondary School Principals and Teachers. *Dissertation Abstracts International*, 64(1), 33-A, July.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of psychological testing*. 5th ed. New York : Harper CollinsPublishers.
- Ferguson, G.A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. 5th ed. Tokyam : McGraw-Hill.
- Glatthorn, A.A. (1984). *Differentiated Supervision*. Washington D.C. : Association for Supervision and Curriculum Development.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill.
- Harris, B.M. (1975). *Supervisory Behavior Education*. 2nd ed. New Jersey : Prentice-Hall.

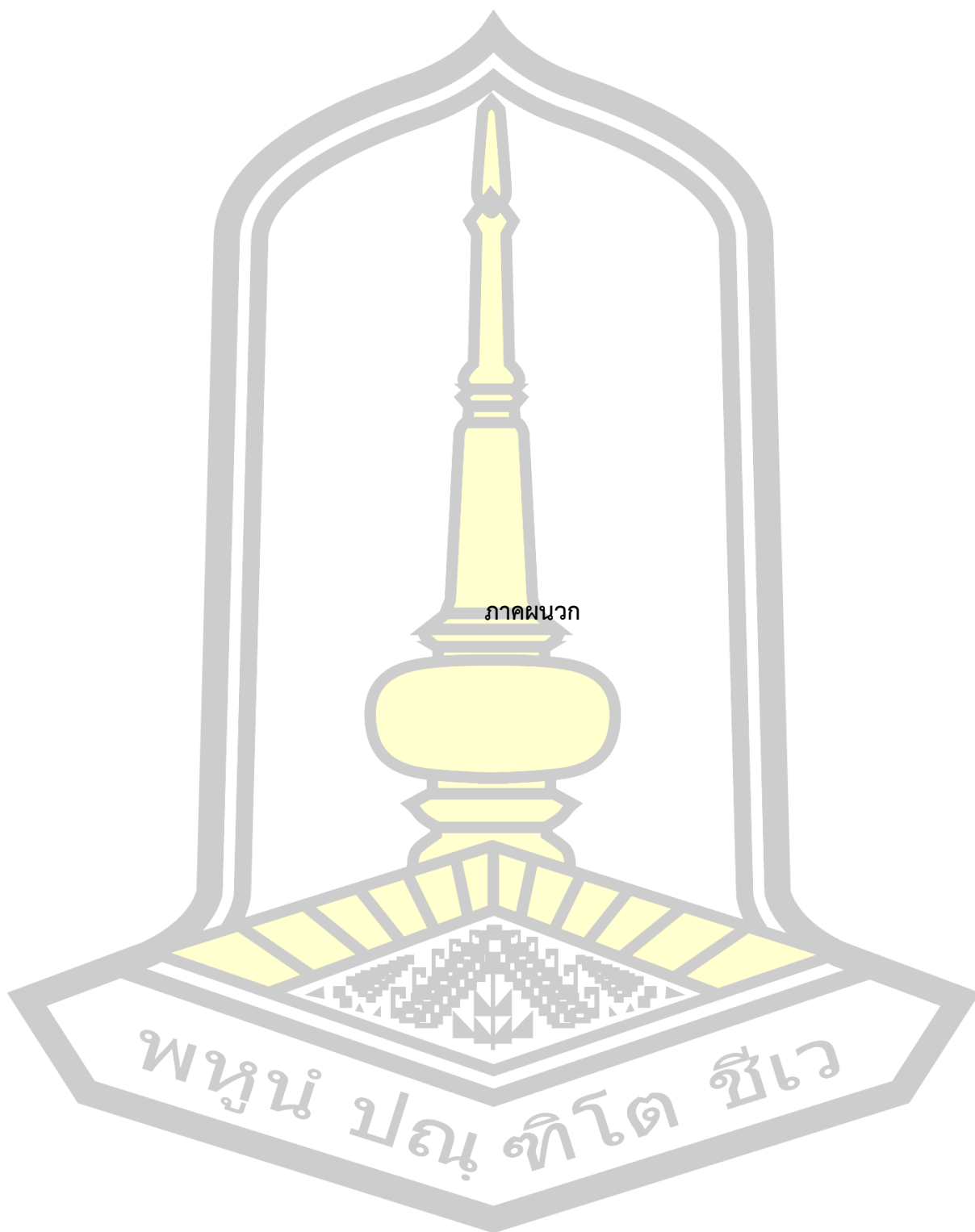
Kircher, R.L. (2007). Counselor Educators Perceptions of the Preparation of School Counselors for Advocacy. *Dissertation Abstracts International*, 68(04), unpagged, October.

Krejcie, R.V. and D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

Tanner, D. and L. Tanner. (1987). *Supervision in Education Problems and Practices*. New York : Macmillan.

University of Arkansas. (1999). *About the Peer Consultation Program*. [online]. Available from : <http://uark.edu/misc/tfscinfo/peers.html>. [accessed 20 March 2017].

ภาคผนวก

พหุบัณฑิตยศาสตร์ ชีวะ

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย 5 กระบวนการ ได้แก่

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.2 การวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.3 การปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.4 การประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.5 การปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2. แบบสอบถามฉบับนี้ มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

3. โปรดตรวจแบบสอบถามตามความเป็นจริงที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะองค์รวมเท่านั้น ไม่มีผลเสียหายหรือกระทบต่อองค์กรของท่านหรือตัวท่านแต่อย่างใด

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวสุพัตรา ปาระจุม

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย/ในแต่ละข้อลงใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. ข้อมูลด้านสถานภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษา

ครูผู้สอน

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยพิจารณาตามความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2. การวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 3. การปฏิบัติกรนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 4. การประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 5. การปรับปรุง แก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในโรงเรียนของท่าน โดยพิจารณาเกณฑ์ต่อไปนี้

5 หมายถึง การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

ปานกลาง

2 หมายถึง การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

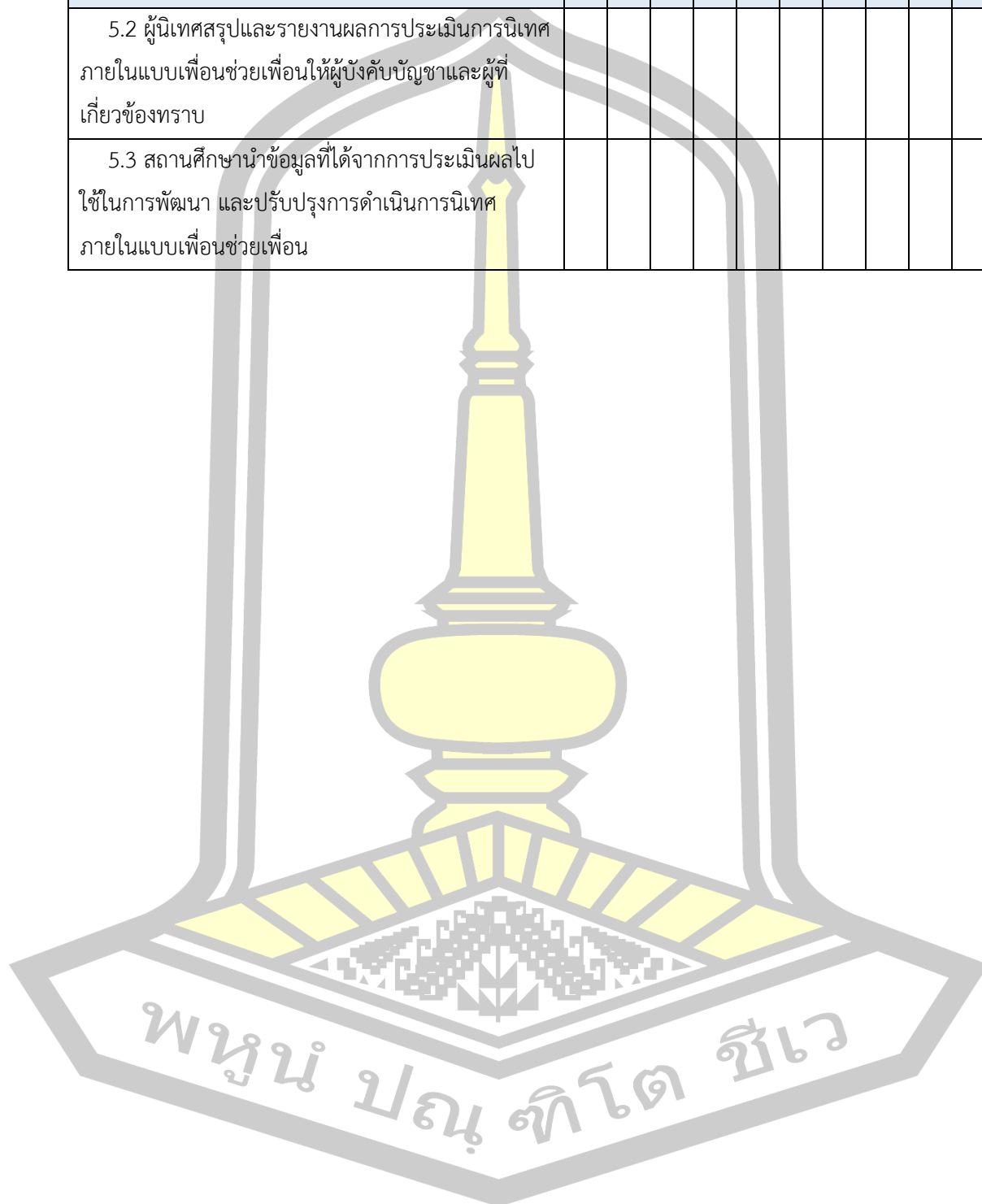
1 หมายถึง การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในปัจจุบัน/ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

น้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

กระบวนการและตัวชี้วัดในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษา			✓			✓				

กระบวนการและตัวชี้วัดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.2 ผู้นิเทศสรุปและรายงานผลการประเมินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ										
5.3 สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน										

ภาคผนวก ข

คุณภาพของแบบสอบถาม การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบ
เพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม

เขต 2

พูนัน ปณฺ ทิโต ชีเว

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
41	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 24 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการศึกษาสภาพปัจจุบัน การนิเทศ
ภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})
1	0.83	22	0.44
2	0.88	23	0.84
3	0.78	24	0.49
4	0.63	25	0.81
5	0.44	26	0.69
6	0.83	27	0.48
7	0.79	28	0.55
8	0.85	29	0.87
9	0.82	30	0.83
10	0.74	31	0.96
11	0.67	32	0.56
12	0.69	33	0.45
13	0.93	34	0.52
14	0.81	35	0.56
15	0.69	36	0.71
16	0.50	37	0.42
17	0.61	38	0.67
18	0.58	39	0.65
19	0.84	40	0.55
20	0.41	41	0.72
21	0.46		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ . 0.91

ตาราง 25 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์การ
นิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})
1	0.77	22	0.44
2	0.55	23	0.43
3	0.75	24	0.53
4	0.66	25	0.41
5	0.47	26	0.42
6	0.44	27	0.53
7	0.40	28	0.61
8	0.81	29	0.78
9	0.78	30	0.61
10	0.41	31	0.44
11	0.77	32	0.61
12	0.48	33	0.71
13	0.79	34	0.66
14	0.84	35	0.67
15	0.54	36	0.67
16	0.82	37	0.61
17	0.51	38	0.44
18	0.62	39	0.63
19	0.81	40	0.67
20	0.45	41	0.41
21	0.67		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .93

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

พหุ ประโยชน์ โท ชีวะ

แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง
เกี่ยวกับการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา
โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติการที่เป็นเลิศ (Best Practice)

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ที่มีวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) เกี่ยวกับแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา

2. แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา ซึ่ง

ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2. ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 3. ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 4. ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 5. การปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

3. โปรดตอบแบบสัมภาษณ์คำถามตามความเป็นจริงที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านซึ่งข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสัมภาษณ์นี้ ผู้วิจัยจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะองค์รวมเท่านั้น ไม่มีผลเสียหายหรือเกิดผลกระทบต่อองค์กรหรือท่านแต่ประการใด

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์

นางสาวสุพัตรา ปาระจุม

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง
เกี่ยวกับการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา
โรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1.1 ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

1.2 สถานที่สัมภาษณ์

1.3 วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์

1.4 ผู้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์

1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.1 โรงเรียนมีกระบวนการในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างไร

.....

.....

1.2 โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ และหาแนวทางแก้ไขร่วมกันอย่างไร

.....

.....

1.3 โรงเรียนมีการศึกษาวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพื่อนนำมาใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของครูในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างไร

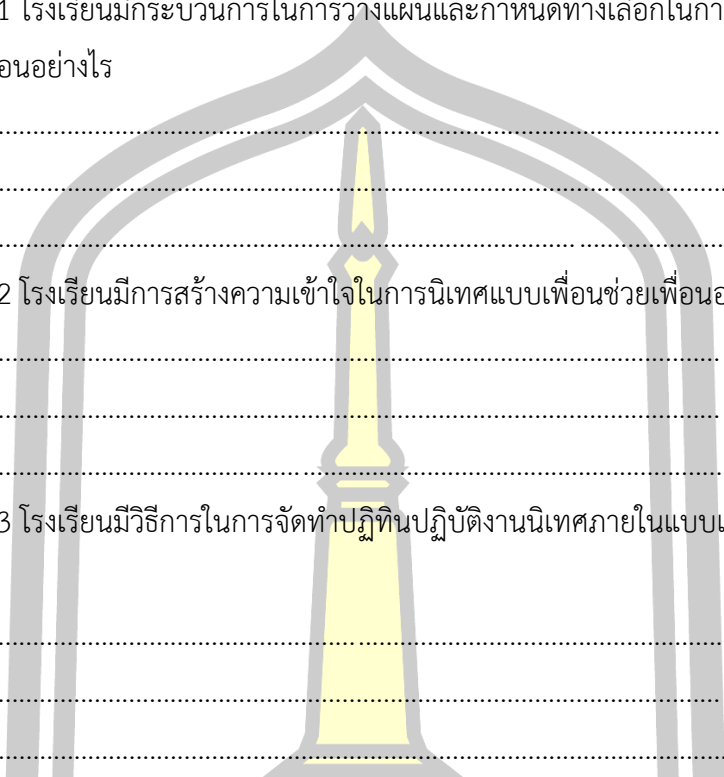
.....

.....

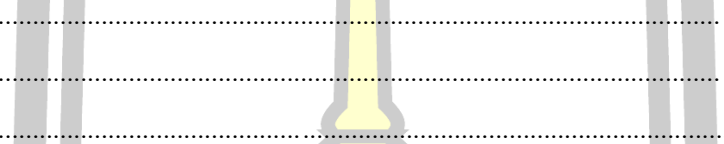
.....

2. ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

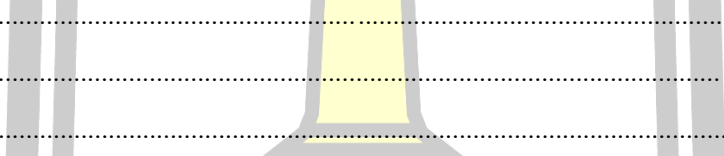
2.1 โรงเรียนมีกระบวนการในการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างไร

2.2 โรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจในการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างไร

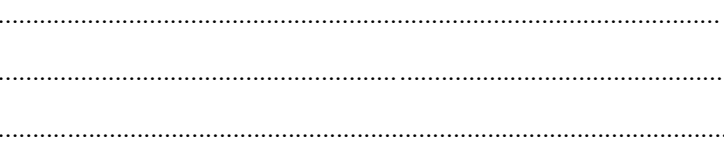

2.3 โรงเรียนมีวิธีการในการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างไร

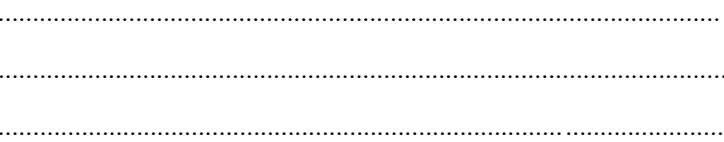

3. ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

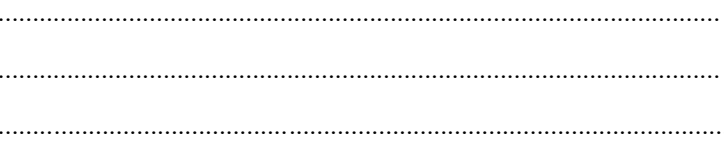
3.1 โรงเรียนมีกระบวนการดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างไร

3.2 ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันวางแผนในการสืบค้นและหาข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างไร

3.3 ผู้นิเทศทำการสังเกตการสอนและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูผู้สอน อย่างไร

3.4 โรงเรียนเปิดโอกาสให้เพื่อนครูผู้เชี่ยวชาญนิเทศครูผู้รับการนิเทศอย่างไร

.....

.....

.....

3.5 สถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนด อย่างไร

.....

.....

.....

4. ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

4.1 โรงเรียนมีกระบวนการในการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างไร

.....

.....

.....

4.2 โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างไร

.....

.....

.....

4.3 มีการกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน อย่างไร

.....

.....

.....

4.4 ผู้นิเทศรายงานผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนให้ผู้รับการนิเทศทราบ อย่างไร

.....

.....

.....

4.5 ผู้นิเทศสรุปและรายงานผลการประเมินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนให้
ผู้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ อย่างไร

.....

.....

.....

5. ด้านการปรับปรุงและต่อยอด

5.1 โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศเสนอปัญหา เมื่อพบปัญหาระหว่างการนิเทศเพื่อ
หาแนวทางแก้ไขอย่างไร

.....

.....

.....

5.2 ผู้นิเทศสรุปและรายงานผลการประเมินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างไร

.....

.....

.....

5.3 โรงเรียนศึกษาและนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุง
การนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างไร

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัมภาษณ์

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

(.....)

ภาคผนวก ง

คุณภาพของแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างเกี่ยวกับการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับ
สถานศึกษา โรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติการที่เป็นเลิศ (Best Practice)

พหุ ประทีป วิทยา

ตาราง 26 แสดงค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของ แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง
 เกี่ยวกับการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา โรงเรียนที่มีวิธีการ
 ปฏิบัติการที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5			
1.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
1.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
1.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.1	+1	0	+1	+1	+1	5	0.80	สอดคล้อง
3.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5.2	+1	+1	0	+1	+1	5	0.80	สอดคล้อง
5.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก จ

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

**แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ของแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2**

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบประเมินส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระจากแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพในฐานะที่ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ขอให้ท่านโปรดพิจารณาตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ในองค์ประกอบของแนวทางในด้านต่าง ๆ ว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างสำหรับเลือกตอบในแต่ละข้อของแนวทางเพื่อแสดงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยมีรายละเอียดสำหรับความหมายในการตอบแต่ละช่องดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึงมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึงมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึงมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึงมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึงมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขอขอบคุณในความกรุณาของท่าน

นางสาวสุพัตรา ปาระจุม

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

รายการประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.8 สถานศึกษามีการประเมินความพึงพอใจในการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนทุกครั้งหลังดำเนินการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเสร็จ										
5. ด้านการปรับปรุงแก้ไขและต่อยอดการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน										
5.1 สถานศึกษามีการจัดประชุมชี้แจงผลการประเมินผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนทราบ										
5.2 สถานศึกษามีการสะท้อนผลการนิเทศให้เห็นอย่างชัดเจนถึงจุดเด่น จุดด้อย ของการนิเทศและนำไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในปีต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น										
5.3 สถานศึกษามีการสรุปและจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเสนอต่อผู้บังคับบัญชา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนเผยแพร่ให้กับสาธารณชนได้รับทราบ										
5.4 สถานศึกษามีการนำผลการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มาใช้ให้เกิดประโยชน์ประกอบการประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษา										

ภาคผนวก ฉ

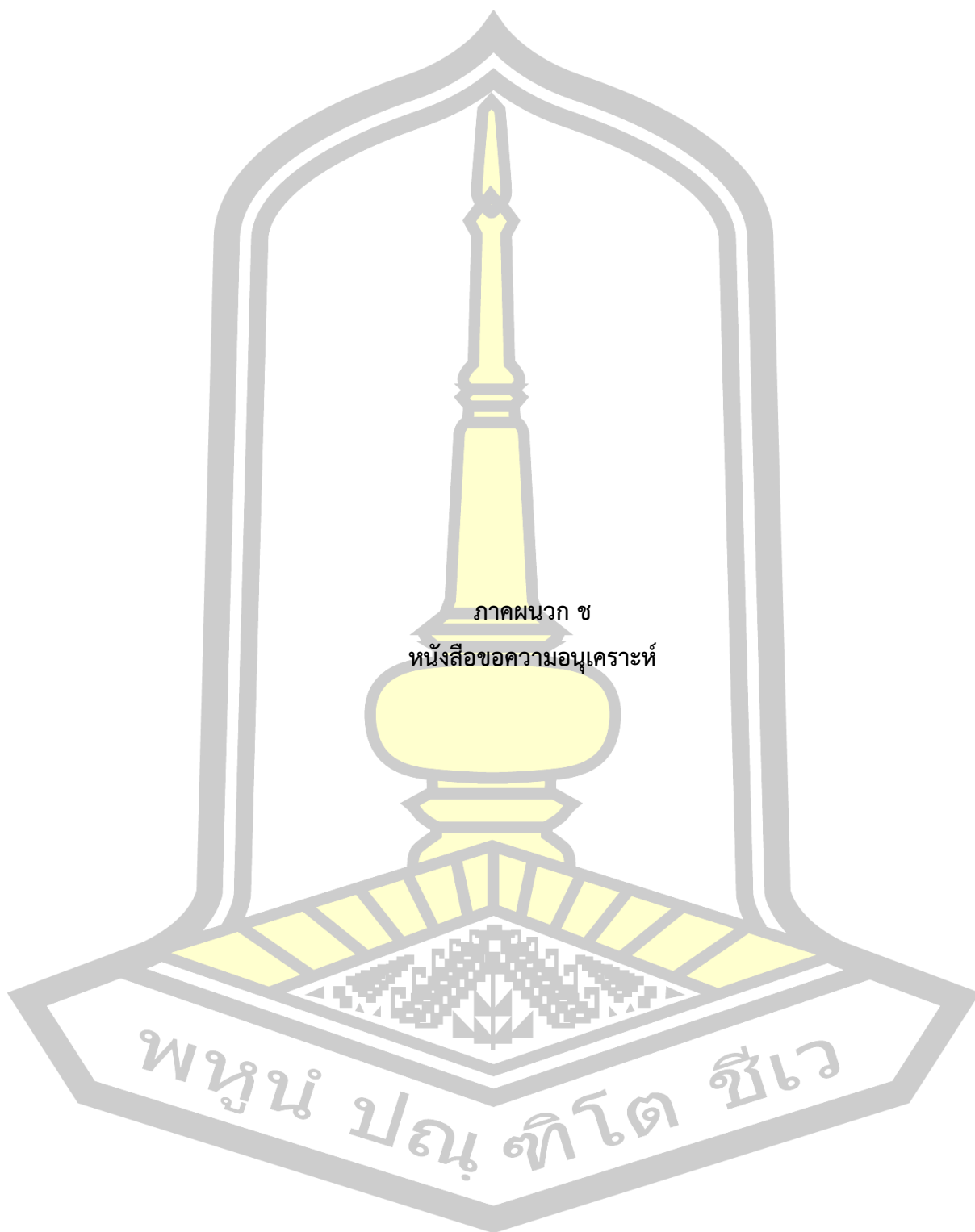
คุณภาพของแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในแบบ
เพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม

เขต 2

พหุ ประยูร จุลาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
3.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

ที่ อว 0605.5(2) / ว 6868

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

11 ธันวาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายสมพร แข็งพิลา

ด้วย นางสาวสุพัตรา ปาระจุม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผศ.ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0627204334

ที่ อว 0605.5(2) / ว 6868

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

11 ธันวาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายภัทร สมบัติ

ด้วย นางสาวสุพัตรา ปาระจุม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผศ.ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0627204334

ที่ อว 0605.5(2) / ว 6868

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

11 ธันวาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาววันดี บุตรอุตร

ด้วย นางสาวสุพัตรา ปาระจุม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผศ.ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0627204334

ที่ อว 0605.5(2) / ว 6868

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

11 ธันวาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาวไพ วันจงคำ

ด้วย นางสาวสุพัตรา ปาระจุม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผศ.ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0627204334

ที่ อว 0605.5(2) / ว 6868

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

11 ธันวาคม 2562

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางตรณี ปะสังติโย

ด้วย นางสาวสุพัตรา ปาระจุม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนการศึกษา โดยมี ผศ.ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0627204334

ที่ อว 0605.5(2)/ว692

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสระแคน

ด้วย นางสาวสุพัตรา ปาระจุม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุพัตรา ปาระจุม ทำการทดลอง ใช้เครื่องมือเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0627204334

ที่ อว 0605.5(2)/ว692

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสระบาก

ด้วย นางสาวสุพัตรา ปาระจุม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาว สุพัตรา ปาระจุม ทำการทดลอง ใช้เครื่องมือเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0627204334

ม.อ. ส.ก. ๖๖

ที่ อว 0605.5(2)/693

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

19 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2

ด้วย นางสาวสุพัตรา ปาระจุม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวสุพัตรา ปาระจุม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0627204334

ที่ อว 0605.5(2)/ว1294

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นาย ณวัฒน์ จันทเขต

ด้วย นางสาวสุพัตรา ปาระจุม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0627204334

ที่ อว 0605.5(2)/ว1294

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายอาทิตย์ กลั่นกลีกรณ

ด้วย นางสาวสุพัตรา ปาระจุม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0627204334

ที่ อว 0605.5(2)/ว1294

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาว บุชบา มิ่งไธสง

ด้วย นางสาวสุพัตรา ปาระจุม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0627204334

ที่ อว 0605.5(2)/ว1294

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายคำสิงห์ สมบัติชัยแสง

ด้วย นางสาวสุพัตรา ปาระจุม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0627204334

ที่ อว 0605.5(2)/ว1294

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายภัทร สมบัติ

ด้วย นางสาวสุพัตรา ปาระจุม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0627204334

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวสุพัตรา ปาระจุม
วันเกิด	วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2534
สถานที่เกิด	อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 43 หมู่ที่ 13 ตำบลดอกกล้า อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45190
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู อันดับ ค.ศ. 1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านสระบก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตำบลราษฎร์พัฒนา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44110
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2548 ประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านตาจ้อยหนองสระ จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2550 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2553 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2558 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พ.ศ. 2563 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ ปณุกิตโต ชีวะ